

ప్రతిదినము ప్రకటింపఁబడును

Post Box No. 212.

Telephone No. 2544.

Vol. 15 } ఔన్నవట్టణము 1928-వ సం॥ మార్చి నెల 14-వ తేది బుధవారము } No. 290
వంపుటము ౧౫ } శ్రీవైభవసామనంతర్వర ఘట్టణమాన బహుళ అష్టమి. } సంచిక ౨౯౦

అమృతంజనము అన్ని నొప్పులకు మంచిమందు

గొప్పగొప్పవారికే వేలకువేలు
యోగ్యతాపత్రములు పొందియున్నది
తలనొప్పుల మాన్పును, వాయు పోట్ల
కాపును, పార్శ్వపునొప్పుల బారదోలును,
పోట్ల పోగొట్టును, బెణుకుల భేదించును,
వాపుల రూపుమాపును, దగ్గును తగ్గించును,
దురదను తొలగించును.

ఈ మందును రుద్దగానే ఔషుట పట్టుట
వలన శరీరమందలి దుష్పదార్థములను తొ
లగించును. నొప్పులు తగ్గించును. విదేశము
లలో గూడ వాడుచున్నారు.

అమృతంజనము అన్ని విధములకు
నొప్పులకు నంజీవివంటిది.
పంచభాష చీటీ చూచి కొనిన
జానము గలుగదు.
చక్కని డబ్బితో నహా నీసా 1-కి 0-10-0
డబ్బితో 1-కి రు 6-4-0 లు.
ప్రతియింట ముఖ్యముగా నుండవలసిది.
అమృతంజనం డిపో
6, 7 లంబు శెట్టిపేటి, మద్రాసు
249, ఫ్రేంకోర్డ్, భోర్, బొంబాయి.

వేనకువేలు ముప్పు నాదరించుటయే మా నమ్మకమునకు ముఖ్యహేతువు.

వెండి

వెండి

శుభమైనది, ఆరోగ్యవంతమైనది, మరియు చలనము
లేని ఆస్తి. కాని ఇతర లోహమునుచేర్చి మట్టము చేయకుం
డునట్లుగా చూడవలెను.

వస్తువులుతయారు చేయుటయందు ప్రారంభమునుండి
అప్పటిగా వెండినే యుపయోగించుచుండుట మిక్కిలి
సంతోషకరమైన విషయము.

వాపసిచ్చిన

మరల గొల్గిమిచ్చేదమని తెలుపుచూ వస్తువులకు పూచీ నిచ్చుచు
న్నాము. కాని అశంతృప్తిని చెందినవారు వాపసిచ్చినవారు కానము.

అప్పటమైన వెండిపస్తువులు గావలసిన ఈ దిగున విలీనమునకే రావలెను.

కంటి విలాసం } ఉమ్మడి రామయ్యశెట్టి గురుస్వామిశెట్టి కంపెనీ, { తెలిఫోన్
"ఉమ్మడియా" } "నెం. 2802" }
1842 నగల వర్తకులు, 25 చైనాబజారురోడ్డు మద్రాసు.

క్రొత్త కూర్పు] తెలుగు [1927 సం॥ ఫ

హిందూలా

రెంటాల వెంకటసుబ్బారావు పంతులుగారు,

బి. ఏ., బి. ఎల్., హైకోర్టు వకీలు, మద్రాసు, గ్రంథకర్త. 4280

మల్లాప్రగడ రామచంద్రారావు పంతులుగారు,

బి. ఏ., బి. ఎల్., హైకోర్టు వకీలు, మద్రాసు, గ్రంథవిస్తారకర్త.

మంచి అమ్మ, దళసరి కాగితములు, గట్టి కాలికో బైండు, పై అట్టమీద బంగారపు అక్షరములు,

480 పేజీలు, వెల రూ. 8-0-0. పోస్టుఖర్చు నహా రూ. 8-8-0

కొలది ప్రతులు మాత్రము అచ్చువడియున్నవి. ఈ పెద్దగ్రంథము తిరుగా అచ్చుపడుట
దుర్లభము. కనుక వెంటనే తెప్పించుకొనువారికి తప్ప ఇతరులకు దొరకదు.

విక్రొరియా డిపో, మైసూరు - మద్రాసు.

WANTED.

4576

Candidates for Telegraph and Station Master's Courses, and Electropathy. Reduced for Railway Fare Paid. Boarding arrangements Apply for Prospectus and Application Form enclosing two As. Stamp. Presidency Telegraph College, Royapettah, MADRAS.

కృష్ణాపార్వతి-బెజవాడ

ఇందు దాక్టరు శ్రీపాద కృష్ణమూర్తి కాశ్మీరీగారిచే
సమస్తములకై వ్రాసినవిలువ కలగూర్చుచున్నవి. ఆ
కా. కోరినవారికి. పి. కి. గొప్పపనులు. కే. లు. గ
ఉచితము. 2046 (ప్ర. నెం 8

"స్వర్గవంగం"

ఇది సహాయ మేహములకు వర్తనిమందు సెగవాడ్యములక
(గజేరియా), సింజీ-కుక్కనమ్మ మూత్రవ్యాధులకు పోగొట్టును.
పంభాగకైని పుట్టించును. తుంకి రు రెలు. 4424-2
చరకాశ్రమం, తిరువూరు (కృష్ణ).

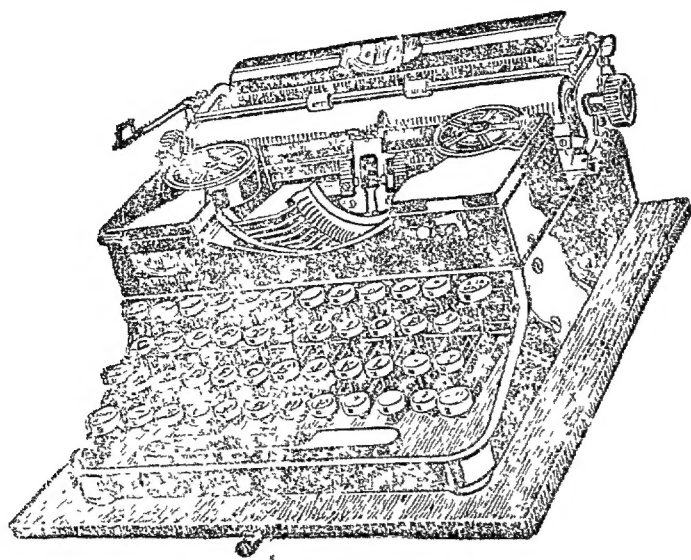
సువర్ణ సుందరరసము

సహాయములకు స
దవి. 11 కి. కేటూ
కుందకాశ్మీరీగారిచే కనిపెట్టబడినది. ఎలువంటి సహాయ
ములనైనను గురుదున్ను. ఇది పెక్కు ఆనవనరము. 50 మాత్ర
రూ. 6/ చాచివధము మందుతో చంకవరును. 2126
ఆర్థరసాయనశాల, ముక్కాల్, గ. మా.

ఇంద్రజాలమహేంద్రజాలము

ఈగ్రంథములో జన్మవీరగడి, హస్తాశునిము, ఆంగ్ల ఇంద్ర
జాలము, ఇంద్రకాశ్మీరీ, దూతదైవ్యము, యంత్రములు, చిట్ట
కేక కమానాలు, విద్యోగవిద్యులు మహమ్మదీయములయెట్లు,
సాహితీచెట్టును పుట్టించుట, బెట్టుతో సమాధియగుట, శరీరము
లేని కలచేత మాట్లాడించుట, గృహిలో మనుష్యుని నిలుపుట మొద
లవి విచిత్రము లున్నవి. దీనిచే మేజిక్ చేయగలరు. వెల రూ. 4.
Mesmerised Talisman సంతతి దీనినించిని విశ్వరథము;
ఆరోగ్యము, బలము, గుణభావము, తెలివి, అదృష్టము నిచ్చును
దని చెబుచును. వ్యాపారమున లాభముచేయును. ఆరోగ్యమందించె
మెక్క పొందినది. 599 1-కి రూ 1-8, 12-కి రూ. 4.
సి. ఆర్. జనార్దనంశాయము, మంగోలు. (గుంటూరుబెల్లూ)

రాయల్ పోర్ట్ బుల్ వివిధ రంగులలో కలవ

ROYAL

తదితరులకు మార్గదర్శి

దానియొక్క రాయల్ పోర్ట్ బుల్ టైప్ రైటర్లు అడమైన ప్రత్యేక నడుపు, నీలం, ఆకుపచ్చ మొదలగు రంగులలోను, చాయములు విశ్రేణిములైన వివిధరంగులలోను సిద్ధపరుపబడి వర్ణింపు తరము నవీన ప్రయోజనమునకు సరిపోవు చిన్నపెట్టెలలో గాదు. అన్నియు నిమిడిగలదు.

విశదముగా విషయ చాళికాలమునుండి రాయల్ మెకానిజమ్ స్పష్టపడిన పుస్తకమునైనది గ్యారంటీ పొందియున్నది. దాని కమునుకోరుడు. యాక్క పనితనమునకు తోడుగా, దీక్షననందు క్రొత్తమాదిరియు దాని జ్యోత్యమునకు పేరొందగినది. అదియునుగాక మెకానిజమునందు నవీన మార్పులవల్ల ఉన్న స్థలములకుకూడ కొంత అందమును చేకూర్చునట్లుండును. టైప్ రైటర్ పని తనమునకుతోడు అందముకూడ హెచ్చించుటలో

యాక్కం లేక, రాయల్ ప్రథమము.

రు 25. సహజముగా మేము యిచ్చటికి నల్లరంగులలో ఆ డ్వాన్సు తయారుచేయుచుంటిమి. ప్రంచముందు, ప్రత్యేక నెల 1 కి రు 12 మైనదియు, నవీనమైనదియు ఎక్కువ గట్టితనము చొ! యిచ్చు గలిగియుండినది యిదియే.

లాగున ఏర్పాటు చేయ గలము. ప్రతివానికి ఒకటి ఉండవలెను

Sole Distributors for India:—

ADDISON & Co, Ltd.,

SPECIALISTS IN OFFICE APPLIANCES,
Mount Road, MADRAS.

HINDUSTAN BIMA Co. Ltd., DELHI.

హిందూస్థాని భీమాకంపెనీ లిమిటెడ్, ఢిల్లీ.

చేర్మన్:—మిస్టర్ పండిత మోతీలాల్ నెహ్రూగారు, ఎం. ఎల్. ఏ.

లోకల్ డైరెక్టరు:—మిస్టర్ కె. వి. రంగస్వామి అయ్యంగారు, ఎం. ఎల్. ఏ.

మేనేజింగు డైరెక్టరు:—మిస్టర్ తాలా గిర్ధరలాల్ (అమృతనరము)

ఆలస్యము లేక నేడే భీమా చేసుకొనుడు

.అందరి పరిస్థితులకు, వ్యవస్థానలో నుండువారికైనను, ఎట్టి అపాయస్థితులలో నైనను తగిన

నట్టి పాలసీలను మే మిచ్చుచున్నాము.

ఆదర్శనీయమైన మా కుటుంబ, స్త్రీ-ము (ఎన్ డౌ మెంటు, పూర్తిజీవితము రెండును మిశ్ర

మైనది) మిక్కిలి లాభకరమైనట్టియు, అమృతమైన పెట్టుబడి.

ప్రీమియముకట్టుము మిక్కిలి తక్కువ — స్త్రీజీవితములుకూడ అంగీకరించబడు

ఏజంట్లు కావలెను — పద్ధతులు చాల ధారాళమైనవి

Mr. Ch. L. NARASIMHA RAO, B.COM., F.I.A.C., Mr. P. GOVINDARAJULU, Chief Agent,

Chief Agent, Northern Circars Nizam, for all Tamil and Malayalam Districts,

dominions, Mysore,

Travancore, Cochin States and Coorg,

Chittoor and Nellore.

308, Lingi chetty Street,

MADRAS. 143/145, Mint Street,

MADRAS

తూర్పు గోదావరిజిల్లా నల్లమందు విచారణ ప్రశ్న పత్రిక

భాగము 1.—సామాన్యవిషయము.

1. మీకు తూర్పు గోదావరి జిల్లాలోని అన్ని తాలూకాలనుందలి సిరిగతులను బాగుగా తెలియునా లేక ఆ జిల్లాలోని ఒక స్వల్ప ప్రదేశములోని సిరిగతులం మాత్రము బాగుగా తెలియునా? అట్లయినచో, ఈ ప్రదేశమే? ఇటుతరువాతవచ్చు ప్రశ్నలకు, దయచేసి ఈ ప్రదేశమునుబట్టి సమాధానములను చెప్పరు.

2. కడచిన 1918-వ సంవత్సరమునుండి 1927-వ సంవత్సరమువరకుగల పది సంవత్సరములలోను తూర్పు గోదావరి జిల్లాలో ప్రతి 10,000 మంది ప్రజలకు సంవత్సరమునకు పగలున 61 నేర్లు చొప్పున నల్లమందు ఖర్చు అగుచుండినట్లు తెలిసెడి. ఈ వస్తువుయొక్క ఖర్చు ప్రక్క జిల్లాలలోకంటె తూర్పు గోదావరిజిల్లాలో ఎక్కువగా నుండుటకు ప్రత్యేక కారణము లేనైన ఉన్నవా? ఉన్నచో, ఆ కారణము లేమిటి?

3. జిల్లాలోనుండి నల్లమందు దొంగతనముగా బయటకు పోవుచున్నదిని మీరు చెప్పెదరా? అట్లయినచో, ఎంతమట్లుకు పోవుచున్నది. ఏ స్థలమునుండి ఏ స్థలమునకు పోవుచున్నది? అట్లు నమ్ముటకు మీకుగల కారణములను తెలుపవగుడు.

4. బందోబస్తుచేయబడిన మూకలవలననే లేదా విడిమి నువ్వులవలననే, నల్లమందు ఎట్లు దొంగతనముగా తీసుకొనిపోబడుచున్నదో మీరు చెప్పగలరా?

5. ఈ దొంగతనముచేయుచున్న మునుష్యులు ఏ తరగతికి చెందినారు?

6. మీ ప్రదేశములోగాని జిల్లాలోగాని నివసించుచున్న ఏ దొంగ వ్యాపారి నైన మీరెడగుదురా?

7. తమతమ నల్లమందు పరకను సంపాదించుటకు దానిని గమ్యస్థానమునకు రవానాచేయుటకు ఈ దొంగవ్యాపారులు ఉపయోగించు పద్ధతి లేదా పద్ధతులను మీరు వివరముగా చెప్పగలరా?

8. దొంగతనముగా తీసుకొనిపోబడు నల్లమందు నేరు ఒకటికి సంపాదించబడుచున్న లాభమును మీరు తెలుపగలరా?

9. మీ గ్రామములోని ప్రజలుకు, మట్టుప్రక్కల గ్రామములలోని ప్రజలను కొను నల్లమందు, ఎంతో మీరు మదింపుచేసి చెప్పగలరా?

10. నల్లమందు సామాన్యముగా (ఏ) బిడ్డలకు వేయుటకును, (బి) వ్యాధులను కుదుర్చుటకు జైవధ కార్యముల నిమిత్తమును, (సి) ఆహారము, జాబు మొదలైనవాటిని పోగొట్టుటకు జైవధ ప్రాయమైన కార్యముల నిమిత్తమును, (డి) నల్లమందు అభ్యాసముని చెప్పబడు దానికని, (ఇ) బాగవీల్యులకును వాడుచున్నారని నమ్ముబడుచున్నది ఈ విషయమును మీరు అంగీకరించెదరా? నల్లమందుయొక్క మరయే యుపయోగమైనను మీరు తెలియునా?

11. ప్రైవేట్ కు సమాధానముగా మీరు చెప్పగల ప్రతి కార్యమునకును ఎంతెంత నల్లమందు ఖర్చుగుచ్చునదో మీరు మదింపుచేసి చెప్పగలరా?

12. ఏదైన కుభాకుభకార్యములందు నల్లమందును వాడుదురా? అట్లయినచో అట్టి సమయములను దయచేసి తెలుపును.

13. నల్లమందు ఖర్చును తగ్గించుటకు మీ రేసాధనములను సూచించురు?

14. నిర్ణీతములైన పరిమితుల ప్రకారము కొలిచియుచ్చు పద్ధతివినునను, నల్లమందు అభ్యాసము కలవారిని రిజిస్టరు చేయుటవలనను, నల్లమందుఖర్చు తగ్గు నని మీరు తలంతురా?

15. క్రమముగా పశువును వృద్ధిచేయుటవలన ఈ నల్లమందుఖర్చు తగ్గునా?

16. ప్రస్తుతమున్న అంగదుల సంఖ్య (అనగా 96) ను తగ్గించుటవలన మీరు చెప్పెదరా?

17. ఖర్చుగుచ్చు నల్లమందుంతయు నమ్మకమైన నల్లమందేనా లేక కలితీనల్లమందు వాడబడుచున్నదా?

18. కలితీ నల్లమందు వాడబడుచున్నయెడల, నల్లమందుయెట్లు కలితీచేయబడుచున్నది?

19. ఇట్టి కలితీకి ముఖ్యముగా ప్రసిద్ధికెక్కిన స్థలము లేని?

భాగము 2.—ప్రత్యేక జాతులలో తెలుసుకొనబడవలసిన విషయములు

1. మీ ప్రదేశములో మీ జాతియం దెంతమందికి నల్లమందు వేసుకొను అలవాటు కలదు?

2. నల్లమందు తినేవారిలో ఈ క్రింది వయస్సులకు మధ్యమందు వారెంతెంతమంది: (ఎ) 20 పల్లెలకు లోగా. (బి) 20 కిని 40 కిని మధ్య. (సి) 40 కిని 60 కిని మధ్య. (డి) 60 కిని పైన.

3. నల్లమందు తినేవారిలో, వాడుకగా తినేవా రెంత

మంది? అప్పుడప్పు డెప్పుడైనా యిష్టము కలిగినపుడు తినవారెంతమంది?

4. తినేవారిలో, కేవలము నిమగ్నము ఈ పదార్థమును వాడేవారు ఎంతమంది?

5. తినేవారిలో, కేవలము సంతోషముకొరకు ఈ పదార్థమును వాడేవారు ఎంతమంది?

6. నల్లమందు పొగను పీల్చే ఆలవాటు మీజాతిలో అరుదుగానున్నదా లేక విస్తారముగా ప్రబలియున్నదా?

7. నల్లమందును జైషధకార్యముల నిమిత్తముగాని, నిమగ్నముగాని, సంతోషముకొరకుగాని, వాడే ఆలవాటు మీజాతిస్థ్రీలలో వ్యాపించియున్నదా? అట్లయినచో యిట్టి ఆలవాటుగల స్త్రీలెంతమంది? పురుషులెంతమంది?

8. మీ జాతిలో నల్లమందు పొగపీల్చేవారిలో నల్లమందు తినేవారుకూడ కలరా?

9. తల్లిదండ్రులు యింటిలోగాని, బయటగాని పనిచేయుచుండునపుడు బిడ్డలు నెమ్మదిగనుండుటకుగాను వారికి నల్లమందునవేయు ఆలవాటు మీజాతిలో వున్నదా? ఉన్నచో ఎంతవరకువున్నది?

10. క్రమమైన అర్హతవున్నను లేకున్నను ఏ నైపుణ్యముగానిచెప్పకుండు నల్లమందును ఇంటిలో సామాన్యమైన జైషధముగా మీ జాతిలో వాడుదురా?

11. మీ జాతిలో శ్రేయస్కరమైన అలవాటులను వున్నయెడల వారిలో శ్రేయస్కరమైన జైషధమును తియ్యదలయుటకు పచ్చినల్లమందును వాడబడుచున్నదా?

12. మీ జాతిలో నల్లమందు తినుటకు ఎక్కువపేరవడినవారు నల్లమందును వాడుచుండిన ఆత్మధికకాల మెంత?

13. నల్లమందు తినువారిలో సారాయి, గంజా, భంగు, కోకేను ఈ మొదలైన యితరకముల నిమగ్నమవులను కూడ వాడువారు కలరా?

14. నల్లమందును పశువులకు ఏదైన వ్యాధికి వేసెదరా? అట్లయినచో ఎంతవరకు వేసెదరా?

భాగము ౩ - బిడ్డలకు నల్లమందువేయట

1. బిడ్డలకు నల్లమందు వేయదురా? వేయినచో యెంతవరకు వేయదురా?

2. బిడ్డలకు నల్లమందు వేయడము ఎందుకు? వేసే మోతాదు లేదా? ఏయే పరిస్థితులలో గానుండువారికి వేస్తారు? రోజూ వేస్తారా? రోజువారీ యెన్నిసార్లు వేస్తారు?

3. అన్ని జాతులలోని శిశువులకు నల్లమందు వేస్తారా? కానిచో ఏయే జాతులలో దానిని వాడరా?

4. జిల్లాలో నల్లమందు తిను బిడ్డలెంతమంది కలరని మీమదింపు?

5. ఈ ఆలవాటు వలన శరీరమునకుగాని, మనస్సునకుగాని ఏదైన హాని కలుగుచున్నదా? లాభము లేదని నమ్మువా?

6. శిశువులకు నల్లమందువేయకుండు తల్లులను నిరుత్సాహపరచుటకు ఏమిసాధనములను చేయవలసియుండుంది?

7. బిడ్డలు పెద్దవారుగా పెరుగుచున్నకొలదిని నల్లమందువాడుక సాధారణముగా నిలిపివేయబడుచున్నదా? అట్లయినచో ఏ పరిస్థితుల నిలిపివేయబడుచున్నది? చిన్నతనములో నల్లమందు తిన్నయెడల ఒక విధమైన చాపల్యముకలిగి పెద్దయైన తరువాత నల్లమందును వాడవలెనను బుద్ధి తిరిగి కలుగనిన పుట్టుకు మీకేమైన కారణములున్నదా? ఉన్నయెడల, అట్టి తరహా ప్రక్రియనిరర్థములను ఎక్కువగా చెప్పులరా?

భాగము 4 - జైషధముగానూ, జైషధి పాయమైన కార్యములకునూ నల్లమందుయొక్క ఉపయోగములు

1. నల్లమందును వాడు వ్యాధులను తెలుపగలరా?

2. మన్యజ్వరము రాకుండచేయుటకు, నల్లమందును వాడుదురా?

3. కలరా ప్రబలినప్పుడు నల్లమందును విస్తారముగా వాడుతారా?

4. వ్యాధి కురిసినతరువాత నల్లమందు వాడడమును నిలిపివేస్తారా లేదా ఆలవాటునుండున దానిని విడిచిపెట్టడము కష్టమునూ?

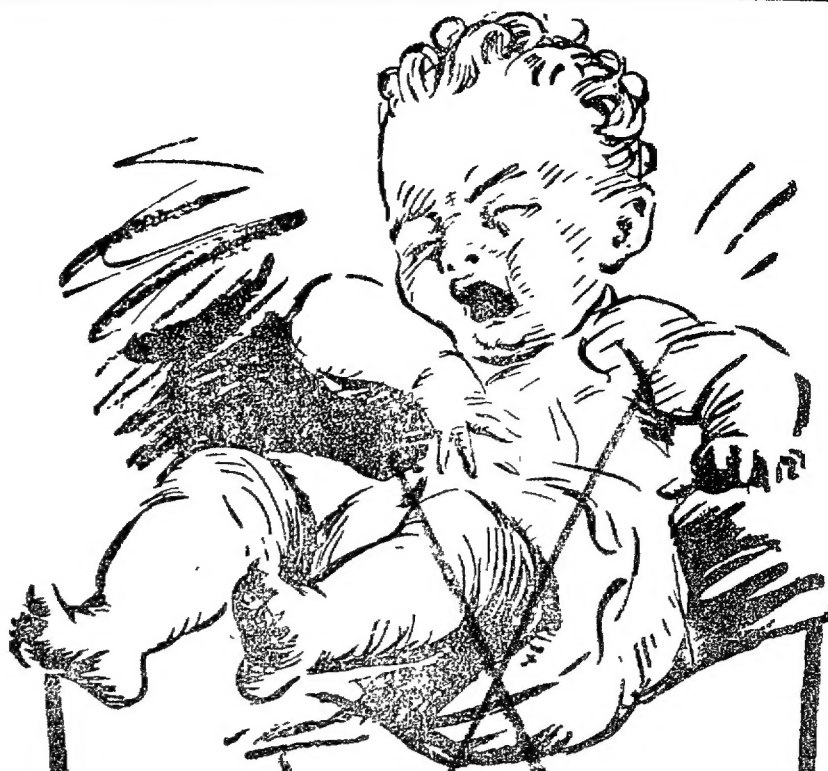
భాగము 5 - నల్లమందు తినట

1. కేవలము ఉద్రేకముకొరకు నల్లమందును వాడడము మీ రెరుగుదురా? అట్లయినచో ఏపయస్కరమిది అట్టి ఆలవాటు యేర్పడును? ఏ తరగతుల జనులు దానిని ఆకార్యము నిమిత్తము వేసికొందురు?

2. నల్లమందుంటే విశేషమైన ఇష్టముగల ప్రత్యేకమైన తరగతుల జనులు అనగా కమ్మరులు వడ్రంగులు మొదలైనవారను, వ్యవసాయదార్లుకాని పనివాండ్లుకు గలరా? ఉన్నచో అట్టితరగతుల పేర్లను దయచేసి చెప్పండి

3. ఆలవాటుగా నల్లమందు తినువారు వేరుకొనే మోతాదులను గురించి అతికనీసము నుండి గరిష్ఠమువరకు ఎంతపుండునో వివరములను చెప్పగలరా?

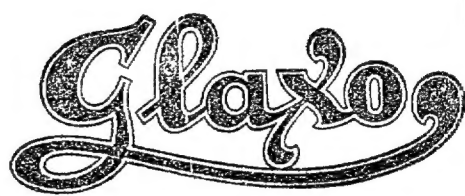
4. సామాన్యముగా నల్లమందు తినువాడు దినమున కెంత సగటున తినును?

ఆతడు, ఏదైనను, ఏదైనను, ఏదైనను.

ఏలనన, సాపము అదిన బిడ్డ, సరియైన ఆహారము లేక, ఆకలితో చనిపోవుచున్నాడు ఆ బిడ్డను దీక్షియి తెలియ ను ఆతడు తాను శ్రేష్ఠమని గ్రహించినదానినే బిడ్డ కిచ్చెను. కాని ఆ బిడ్డకు రాళ్ళు నిచ్చిన బాగుండెడిది.

ఈ విధముగా మీ బిడ్డల నపాయముల వాలినరకము, దేరితోతా బడు డిబిల్స్ బిడ్డలలో నీలుచేసి పంపబడు, పరిశ్రమైనట్టియు, అద కరమైనట్టియు 'గ్లాస్కో' వాడును.

ఆల్ ఫ్రెడ్ యంగు అందు కో, లిమిటెడ్.

(ఇంగ్లాండులో ఇంకార్పొరేటు చేయబడినది.)

తపాలపెట్ట నెం. 40, మదరాసు.

3706

5. నల్లమందు ఆలవాటు సామాన్యముగా యావజ్జీవముండు ఆలవాటును నిజమేనా?

6. నల్లమందు తినువారిలో ఆ ఆభ్యాసము విడిచిపెట్టువలెనని కఠూహలమునను అట్లుచేయుటకు తమకు శక్తిలేదని తెలుచువారు ఎవరయినా వున్నారేమో మీకు తెలియునా? ఉన్నచో అట్టి సంగతులను కొలదిగా దయచేసి తెలుపుడు. అట్టి మనుష్యులు కమిటియెదుటకు వచ్చి సాక్ష్యమిచ్చుటకు ఇష్టపడెదరా?

(పేర్లు తెలుపుటకు ఆక్షేపణల మనుష్యుల పేర్లను తెలుపనక్కరలేదు)

7. ఆలవాటుగా నల్లమందు వేసుకొనడమువలన మన ముయొక్క బలముచేడి, సోమరితనము నచ్చునా? దీనివలన ఆయుర్దాయము తగ్గిపోవునా?

8. సారాయివలె నల్లమందుకూడ శరీరములో విశేషమైన మార్పులను కలిగించునా?

9. పూర్తిగా గుఱుము కనుపడడమునకు, నల్లమందు తినువాడు క్రమముగా మోతాదును ఎక్కువచేయునని యుండుననుట సరియేనా? ఈపధతి మనిషి చచ్చిపోవువరకు జగదుండునా లేక ఒకానొక గరిష్ఠపు మోతాదు తరువాత ఆగిపోవునా?

10. ఆలవాటుగా నల్లమందు తినువారికి మాయాలువేరకు వారి మోతాదు దొరకనియెడల, కొంతకాలమువరకు వారు బాధపడడమేకాకుండు, అశక్తులు అవుతారనేది నిజమేనా?

11. మీ ప్రదేశములో ఆలవాటుగా నల్లమందును తినువారు యింతమంది అని మీకు మదింపుచేసి చెప్పగలరా? ఇది సాధ్యముకానిపక్షమున మొత్తము జనములో నూటికి ఎంతమందికి నల్లమందు తినే ఆలవాటున్నదో మీరు సుమారుగా చెప్పగలరా?

12. నల్లమందును తినునట్టివారైన న మీకు తెలిసిఉండి, కమిటియెదుట సాక్ష్యమిచ్చుటకు ఇష్టపడునట్టిన్ని, ప్రశ్న

లకు తెలివి తేటలతో సమాధానములు చెప్పగలిగినట్టిన్ని వారి పేర్లను మీరు దయచేసి చెప్పెదరా?

13. సాధారణముగా నల్లమందు తినకపోయినను, చిన్న చిన్న మోతాదులుగా అప్పుడప్పుడు తాత్కాలిక అవసరములకు తినే మనుష్యులను మీ రెఱురుదురా? అట్టి మనుషు సుఖ్య ఎక్కువగా నుండునా?

భాగము 6 - నల్లమందు పొగపీల్చుట

1. ఏయే మోస్తరు లేక మోస్తరుగా నల్లమందు పొగను పీల్చుటలో మీరు వివరముగా చెప్పగలరా?

2. నల్లమందు పొగపీల్చుటకు లేదా మద్యకు ఆభ్యాసమునకు ఏ తరగతుల జనులు ఆలవాటు పడియున్నారు?

3. మద్యకు పొగ త్రాగుటవలన కలిగే ప్రయోజనము తెల్పు?

4. జైషధకార్యములకు మద్యము ఉపయోగిస్తారా? పీర్వపుష్టి దానిని ఉపయోగిస్తారా?

5. నల్లమందు తినడమువలనన, నల్లమందు పొగపీల్చుడమువలనను నరములపైన కనుపడే సూములలో గల భేదమేమి?

6. ఒకవారి ఆలవాటు అయితే, దానిని విడిచిపెట్టు లేరనే సంగతి సరియేనా?

7. మద్యకు పొగపీల్చేవాడు విశేషముగా చిక్కిపోయి యుండడము సామాన్యముగా గమనింపబడుచున్నదా? దీనికి కారణము మద్యకు పొగపీల్చడమా లేక సత్తువలేని ఆహారము లేక ఈ రెండుకూడానా?

8. మద్యకు ఆలవాటు నీలినచెటిచి, నేరములుచేయుటకు ప్రేరేపించునా?

9. సామాన్యముగా పొగపీల్చేవాడు రోజు కెంత మద్యకు ఉపయోగిస్తాడు? ఒకతలం నల్లమందులోనుండి ఎంత మద్యకు తయారు చేస్తాడు?

10. మీ మదింపు ప్రకారము, మీ ప్రదేశములో మద్యకు పొగపీల్చేవారి మొత్తం సంఖ్య యెంత?

33, Mukernallamuthu St., G. T., Madras.

అడయారువార్తలు

(స్వకీయవిశేషం)

జాతీయ కళాశాల

అడయారు, మార్చి 12:—కళాశాలాధ్యక్షులగు ఆచార్య జి. వి. నుబ్బారావుపంతులు ఎం. ఏ. గారు శత్రురాత్రి మొయి జులైలమున వేరి పాశ్చాత్యదేశములకు వెళ్తున్నార. యూరోపు ఖండమునందలి ఇటలీ, జర్మనీ, హాలండు, నార్వే, స్విట్జర్లండు బ్రిటీషుదీవులలో విద్యావిధానమున నేడు అవలంబించుచున్న పద్ధతులను శ్రీనుబ్బారావు పంతులుగారు స్వయముగ పరీక్షించి వానిని భారతదేశ సాంప్రదాయముల కేవిధముగ ఆచరణయొగ్యముగ చేయుచున్నవను విషయమును ఈసంవారమున తెలిసికొనదలించియున్నారు. విదేశములలో పేరె యాకార్యక్రమము ముగియుటకు ఆరంభము ఆరుమాసములయినను పట్టగలదు. పేరు తిరుగ మాతృభూమికి వచ్చునంతవరకు ప్రస్తుతము కళాశాలలో ప్రకృతిశాస్త్రపఠశిలులుగనున్న శ్రీ ఎస్. ఎస్. రామారావు ఎం. ఏ (ఇంట్రిడీ) గారు ప్రధానాచార్యులుగనుండి కళాశాల కార్యభారమును నిర్వహింతురు. శ్రీ రామారావు పంతులు గారికి విద్యావిధానమునగల అనుభవముఅపారము. యూరోపు అమెరికా ఖండములలో చాలాకాలము సంవారముచేసి అచ్చటి విద్యాపద్ధతులను స్వయముగా పరీక్షించియున్నారు. శ్రీకృష్ణ మూర్తిగారు అమెరికాఖండమునందలి ఓహియోలోయలో నెలకొల్పి పఠశిల్పించుకొనియున్న సర్వకళాశాల విద్యావిధానమును నిర్వహించినవారు. అంతియేకాదు, ఆకళాశాలకు ప్రధానాచార్యులుగ నియమింపబడియుండిరి. శాస్త్రకాఖలను నిర్వహించుటలో పేరెగల అనుభవము అపారము. అంతయేల తమసర్వస్వమును భారత దేశి నేపకుననుకొని త్యాగమునుచూపిన మహావీరులు.

కళాశాల వేసంగి సెలవులకు ఏప్రిలు నెల 6 వ తేదీన ముాయలనును. మరల జూన్ నెల 15 వ తేదీన తెరువబడును. రావోపు సంవత్సరమునకు కళాశాలలో తమవిద్యలకు ప్రవేశము ప్రించకొందు, పలువురుతేలిదండ్రులు అప్పుడేవరిఖాస్తులనుంపుకొని యున్నారు.

దివ్యజ్ఞానసభలు

ఏప్రిలు నెల 6, 7, 8, 9 వ తేదీలలో అడయారు శ్రేత్రమున దక్షిణ భారత ప్రాంతీయ దివ్యజ్ఞానసభలు జరుపుటకు ఏర్పాట్లుచేయబడుచున్నవి. ఈసంవత్సరమున ఈసభలలో దివ్యజ్ఞానసభ్యులు భారతదేశాభ్యుదయమునకు ఏరితిని తోడ్పడవలయును; అటుల తోడ్పడుటకు అవలంబించవలసిన కార్యనిధానపెట్టిది. అను విషయము చక్కగవర్ణించుటకు, తీర్మానించుకొనియున్నారు. ఈ విషయమున, సభలనువచ్చు ప్రతినిధులు ఆలోచించి పంపిణీ చేసిన విషయములను దాక్షిణ్య ఆరంభించు గారు ప్రతి కలలో ప్రచురించియున్నారు. ఈ విషయమునకు సంబంధించిన చిర్యను శ్రీ ఆరంభించు గారు సభలలో ప్రారంభింతురు. సభలలో ఈవిషయము ఆలోచింపబడి కార్యప్రణాళిక నిర్ణయింపబడిన తరువాత సమాజ ప్రధానుల సహావేషము జరుగును. అంబు ఇందునకుసంబంధించిన శిక్షణమును నాయకు లిత్తురు. ఈసభలకు దక్షిణదేశమునందెయోగాక ఉత్తరప్రాంతములనుండి సయితము అనేకమంది సభ్యులు విచ్చేయుదురని వినుచున్నాము.

అంగ్లో చీవాసంబంధములు బాగానే యున్నవని, నెను కటి క్యాంబసిను ద్వైవములేదు.

కమ్యుక వైవని. 8928 భిద్రుయినా:

మాకొంపెనిలో కొత్తకలలో అనేక మర్మములతో యినుము పెట్టెల కయారు చేయించి మలసరసముగా దిక్కి యింపబడును. యినుము పెట్టె వ్యాపారం, అంత గమివన యెంబడు. రాచనదుగు పెద్ద అప్పయ్య శెట్టి అందు నన్ను, 77, నారాయణమొదలి 68, మద్రాసు.

పీటియొక్క నుగుణములను గుఱించి యిదివరకే అందరికిని

బాగుగా ఎల్లచోట్లయందును తెలిసియున్నది

అట్లు తెలియని వారు ఆలసింపక తక్షణమే

మా తోకామయమార కసూరిమాత్రలను

Regd TradeMark తప్పించి, ఒకదాని వాడిన మిగిలి తప్పిచెందదని మా నిశ్చితాభిప్రాయము. (తరిదివన అడుగక ఈ మాత్ర మచ్చునున్న ప్రకంసాశ్రమలే ఇందుకు ప్రబలనిదర్శనము. ఇది శుద్ధతనకస్తూరి, కుంకుమపువ్వు, అపూర్వమైశ్మనధులు మొదలగునవి చేర్చి, శాస్త్రాక్రమంగా రయారు చేయబడినవి. తంబూలముతో గాని, బిడిగా గాని తయారీయింపవచ్చును. తలంబిగజ్వరములు, దగ్గులు, కీకలము ఆస్త్రము, ప్లేగు, కడుపుబ్బరము, కడుపునొప్పి పిల్లలు వడినట్లు, ప్రక్కల తొడుపు, అగ్నిమాంద్యము, మలబద్ధము ముహూపత మొదలగువాటికి ప్రయోగమునలే శుభిచేయును. స్త్రీలు వనిపిల్లలు మువలివారు మొదలగువారికి అన్యతపమానము. 250-300 మాత్రలు గల బుడ్డి 1 కి గర ద్దు 0-4-0 పొట్టు ఖర్చు 0-4-0 జి. పొట్టుఖర్చుతో 6 పూ ద్దు. 1-2-0, 12 కి ద్దు. 2-18-0, 25 కి ద్దు 5-20. 594

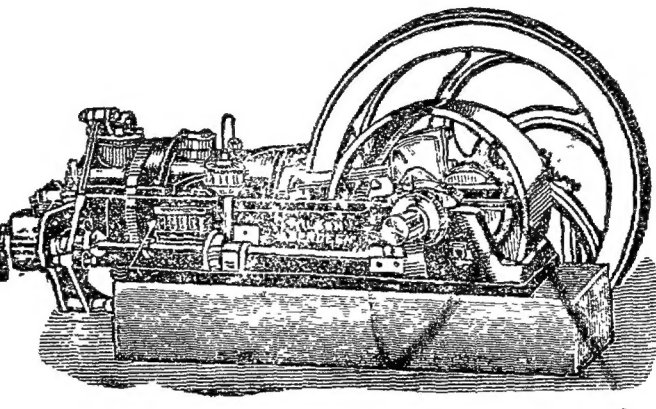
శ్రీమగరన్న పాశ్యపు వెంకటాచల పండితులు, పావ్రేటరు.

శ్రీ సీతా రామవైద్యశాల, మైసూరు.

ప్రసిద్ధికెక్కిన విల్సన్ క్రూడాయిలు యింజనులు

సులభమైన మెకానిజమ్.

వేపరైజరులేదు త్వరలో స్టార్టగును.

యీ యింజనులు కెమిడికల్ ట్రెపు లోను, కోల్లు స్టార్లింగ్ ట్రెపులోను 7 గుర్రములు హార్సు పవరుమొదలు 50 గుర్రముల హార్సు పవరువరకు యెల్లప్పుడున్న సాకుతో సిద్ధముగా నుండును. అన్ని సామానులు చాలా బలముగాను, టెంపరు గలవిగాను వుండును. క్రూడాయిలు ఖర్చు అతిస్వల్పము. యెంత ముడ్డి చమురుతోనైనను అతి త్వరితగముగా పనిచేయును. గరలు అతి సరసము.

మద్రాసు రాజధానికి సోలు ఏజంట్లు యెంవైరు యింజనీరింగు కంపెనీ, 308, లింగిచెట్టిపేది, మద్రాసు.

బ్రాంచిఆఫీసు, నిడదవోలు, పదిమర గోవాపరిజిల్లా.

మిల్లరుకన్య హిందూ కన్య కానున్నది

నాసిక, మార్చి 12:—ఇందూరు రాజాగారు పెండ్లాడవలసిన మిల్లరు కన్య హిందూమత స్వీకరణార్థము నాసికకు వచ్చినది. కరవీరిపీరాధిపతులకు శ్రీ శంకరాచార్యులవారికిని యామెకును సంభాషణ జరిగినది. మిల్లరు కన్య తనకు హిందూమతముయొడల అపారమైన గౌరవభావము కలదనియు హిందూమతసంబంధ గ్రంథములను బట్టింబ తాను చదువుచుంటినినియు చెప్పెను. మిల్లరు కన్యక శంకరస్వామిలవారివద్ద ప్రమాదపత్రికను వ్రాసియచ్చెను. తాను బుద్ధిపూర్వకముగా హిందూమతములో చేరవలెనని యాసింపుచున్నట్లును విహిత సౌఖ్య ప్రయోజనములకై యానుతములో తాను చేరుటలేదనియు వ్రాసి యిచ్చెను.

మిల్లరుకన్యక దాక్షిణాత్యపద్ధతిగా ఆకపచ్చి మహేశ్వరి వీరకట్టుకొని అడేరంగు బాకెట్టు తోడుగుకొని ఒంగారు నగివీరెక్కిన ప్రాచురలను తోడుగుకొని స్వాములవారివద్దకు వచ్చెను.

స్వాములవారిలో సంభాషణ ముగిసినతోడనే ఆమె ఘోషాగ్రాపు తీయబడెను.

మిల్లరుకన్య కలకత్తా మెయిలులో నాసికకు విచ్చేయగానే ఇందూరు మహారాజాగారి స్వములవారు భాగ్యంబులకేతు లీమెకు స్వాగతిమొసంగి పూలమాలల మెడలో వేసిరి.

ఆమెయొక్క హిందూమత స్వీకరణ సంస్కారము శత్రుబుధవారము జరుగును. విదేశీయుల హిందూమతములో చేర్చుకొనబడుట ప్రశస్తమైన విషయమును నిరూపించుచు అనేక యువస్వాసములు జరుగును.

హిందూమత స్వీకరణ సంస్కారమును నిర్వహింపవలెనని కోర్టు ఉత్తరువు

ఇందూరు మహారాజాగారిని పెండ్లాడవచ్చు మిల్లరు కన్యక కుదిసంస్కారము చేయుచు కరవీరిపీరాధిపతు లకు శ్రీ శంకరాచార్యులవారి కధికారములేదనియు వారు చేయదలంబిన శుదిసంస్కారము ఆకమనుననియు నాసికలోని సముజ్జ

గారియెదుట చాఖలుచేయబడిన వ్యాజ్యము పరిష్కారమయ్యే వరకు సదరు సంస్కారము ఆపివేయుటకు సముజ్జ్వలారు ఉత్తరువు ఇప్పించవలయుననియు కోరబడినది. కాని ఈ పిటిషనులో కోరబడినట్లుగా యీ శుదిసంస్కారమును ఆపివేయుటలో వోక్యముకలగ జేసి కొనసాగు అని సముజ్జి గారు చెప్పిరి. కాని, సదరు శంకరస్వామిలవారు కరవీరికిక మనకు అధికారము తగ్గియున్నట్లుగా వ్యవహారించవలసినదయే అసలు వ్యాజ్యము దాఖలు చేయబడియుండెను గనుక ఆయన అట్టి హక్కుతో వ్యాజ్యపరిష్కారము ఆర్యోరకును వ్యాపి హరించ మాడవనినుభ్రము ఉత్తరువును సముజ్జిగారు బాకీ చేసిరి.

కాని యీశుదిసంస్కారము విషయములో శత్రు ఏ విధమైన అభ్యంతరమును కోర్టువారు కలగజేయజాలరని సదరు కోర్టు ఉత్తరువులో చెప్పబడినది.

కనక మిల్లరుకన్య హిందూమత స్వీకరణ సంస్కారము యీ బుధవారము నాసికలో జరుగును.

గౌ. శ్రీనివాసశాస్త్రగారి యధికారమువల్ల దక్షిణాస్త్రికా బాగుపడుచున్నది

కలకత్తా, మార్చి 12:—దక్షిణాస్త్రికా భారతీయులసిరి బాగుపడుచున్నది. శ్రీనివాసశాస్త్రగారు ఏజంట్లుజనరలుగా నియమింపబడిన తర్వాత చాలా ప్రజాపకాక్షతై పనిచేయుచున్నారు. అని హావేనెగారు ఏషియాటిక్ ఎమిగ్రేషను కమిషనరుగారు ఇంగ్లీషునకు పత్రికాపత్రినిగో చెప్పిరి. (శ్రీ ప్రేమ)

జాతీయ విద్యాసమితి 22 వ వార్షికోత్సవము

కలకత్తా, మార్చి 12:— జాతీయవిద్యాశాల సెలకొలుపుటకై 22 సంవత్సరములకిందట వెంగరాష్ట్రములో బయలుదేరి యున్నముఖ్యకొరకై స్థాపింపబడిన జాతీయవిద్యాసమితి యొక్క 22 వ వార్షికోత్సవము యావంతురులో జరిగినది. 1 మైద్రాచాధ రాకూరుగారి విశ్వభారతియొక్క సహాయములను విజ్ఞానాభివృద్ధిదాయకమున సంపద కోకటి పేరు స్థాపించబడినది. పీ వింతకరకును పాత్రికావికవిద్యుతే దేశములో పెంపొందించె.

ఆనందకుటీరము, కి, బైరాగిమతం వీధి,
మదరాసు

శ్రీ గంగార కాళిదాసు కథలు

స్వాతంత్ర్యలక్షణము

ఆంధ్రవత్రికా కార్యాలయము, మద్రాసు.

ద్వైపాయనాదు బ్రహ్మనికునికి బ్రహ్మనికదత్త క్రాంతిని
దము నిచ్చిరి.

మంత్రుల రాజీనామాలకు కారణములు

రంగనాథ మొదలియారుగారి హెచ్చరిక

ముంగటిమంత్రి తనచర్యను సమర్థించుకొనజూచుట

సభ్యులు పరిహసించుట

ఎ. రంగనాథ మొదలియారు గారు

తాను మంత్రిపదవికి రాజీనామా యొసగుటకు కారణముల వివరించుచు ఎ. రంగనాథ మొదలియారుగారి కిట్లునుచివరి:-

తానెంతయు రాజీనామా నిచ్చినదియు సభవారికిఁ బెట్టుటకు రాజీనామానిచ్చి మంత్రులపైనున్న బాధ్యతలలోను నాకులలోను ఒకటి. కానసభయందేతప్ప మరియొకచోట చెప్పరానివిషయము చాలయుండును. అందుచే నిది హక్కయ్యెను. మంత్రిగూడ కానసభ్యులలో నొకరు. కానసభవారి అనుమతిపై నాతడు మంత్రిపదవిని స్వీకరించెను. అందుచే, అట్టి మంత్రిపదవికి రాజీనామా నొసగునపుడు అందులకు కారణములను సభవారి కెరిగింపజేసిన బాధ్యతనుగూడ మంత్రులకుగలదు. అందుచే నిది వారివిషయము నొకటయ్యెను. ప్రజాప్రాతినిధ్య పరిపాలనకేదయ్యే ప్రశ్న. అందుచేతనే, కానసభయందేతప్ప సభ్యులకులకును ముందేమంత్రిలు నియమింపబడలేనవియును కానసభవారికి విశ్వాసమునకు ప్రాప్తయై యున్నంతకాలమే మంత్రిపదవి యుండవలెననియును సభ్యుల కానసభ నిర్ణయము విధించిరి. ఇదియే మంత్రులకును సభ్యులకార్యనిర్వాహకమగు సభ్యులకును గల భేదము.

నేను మంత్రిగనున్న 15 నెలలలోను నేనీ వైఖరినే అనుసరించిరి. 1928 సం. ఇండియన్ డేలీ మంత్రిగము నేర్పరచు సమయమున జరిగిన వాద్యతపరివాదము లన్నిటిని గురించి నేరీపుడు వివరింపజేయుకొనలేదు. కాంగ్రెసుపక్షమువారు పుడు మంత్రిపదవుల నిరాకరించినపుడు ప్రజాప్రాతినిధ్య లెవరైనను మంత్రిపదవుల నంగీకరింపలేననుభావ మిప్పుడు ప్రజలలో న్యాపించియున్నది. తమ ఇష్టముచేసినపు డే ప్రభుత్వ గుర్తును నాక్రమింపవచ్చునను అభిప్రాయముతో వారపుడూరికొని యుండవచ్చును. కాని కరుణాతపిగిన జయములనల అభిప్రాయములు వాటికిఁగట్టి అభిప్రాయమున్నచో ఫలింపలేదు. కానసభలో మాది నిలమగుటయు గాకపోయినను సంతకరారంభమువరకును మేమే మంత్రిపదవులం దుండవలసి వచ్చెను.

మా పక్షము అంతయుమైనది గాకపోయినయెడల మిరింతకాలము మంత్రిగమును ఉంచుటకంటె అడుగవచ్చును నా జవాబు. మా పక్షము అట్లయినను మా పరిపాలనావిధానము మొత్తముమీద అత్యధికసంఖ్యాకుల కామోదకముగనే యుండెను. (ఇట్టి పక్ష సభ్యుల నచ్చి పిచ్చులు గూడ క్రొత్తగొట్టుటగాని మరే కార్యములకొరకుగాని ధనము కామసి నిచ్చినప్పుడెల్ల నేను తరును, సభవారిని గ్రాంటులకును సభవారు నా విధానమునం దాచరించుచున్నాను. తేనా యని గమనించుచుండెడి వాడగు నేనడిగిన గ్రాంటులను సభ వారెప్పుడును నిరాకరింపలేదు. గత సమావేశమున కాంగ్రెసు పక్షికిలో చాల ధనము లుంటి గ్రాంటుల ప్రతివాదనలు చెప్పుట దెను కాని అవి అప్పుడు సమయమునకొనవలెదు. అప్పుడు పదంబులందుకొని, అప్పటికి గలసి, ఇట్లు అందనాతో ప్రవేశపెట్టిన యెడల చచ్చలేదు. అందుచేతనే నేను. కాని నేనాకర్షణ నలంబింపక కానపక్ష మెంటి గ్రాంటుల నుపసంహరించుకొనక ప్రతివిషయమును సభవారికిఁగట్టుటదెచ్చి వారి యనుమతినిపొందిరి. సభవారుగూడ నేనుగోరిన గ్రాంటులన్నిటిని అంగీకరించిరి.

అధ్యక్ష:- గౌరవనీయ సభ్యులకు చెప్పుచున్న విషయముల ను జాగ్రత్తగా వివరించిన వారుతమ పరిపాలనాదృశ్యమును చెప్పుచున్నట్లునున్నది కాని రాజీనామా నిచ్చుటకు కారణముల దెలుపుటలేదు. రాజీనామా కారణములకు సంబంధించిన విషయములే, ప్రస్తుతములనునది దలచుచున్నాను.

ఎ. రంగనాథ మొదలియారు గారు:- మిరింపగలగిన నిర్ణయము సరియైనదే కాని నేను రాజీనామా నెందులకొస్తానని వచ్చినది. ఇది ఒక విషయము, యిప్పుడే ఎందుకొస్తానని వచ్చినదియు వివరించుచున్నాను.

రంగనాథ మొదలియారు గారు పిచ్చుల నిట్లు నుడిచిరి. నా పరిపాలనావిధానమునకు సభవారి రింతిరకు విశ్వాసమును గవర్నరునుండి కని బులుపు చేయటము నేనిదంతయు చెప్పవలసివచ్చెను. సంఖ్యరూప అంశాన్ని కరకుల నిర్ణయము- ఇంకను నిక్కవ హక్కుల నాగుండు ప్రజలకొసగిన ఆయుధములలో కొకటియు భావముతో నే నీ ముంతిపాని నంగీకరించినది (సభ్యులూ రిగాడు- అదేకా మికి ప్రకు దిలకించుచు నా! నేనిదివలనాకి కాతో విశ్వాసమున్నంతి కాలము-

మంత్రుల కొసగిన స్వల్పాధికారములతో- (ప్రజలకేవల కొంత మేలొనర్చవలెనని నా కోరిక. నాకును కాంగ్రెసు పక్షము వాకిరి గల అభిప్రాయ భేదమిదియొక్కటే. (కాంగ్రెసుపక్ష సభ్యులు- వినుడు వినుడను కేకలు)

కానసభవారి అభిప్రాయములను అద్దములపై సరిగా వ్యక్తీకరించుటయు, వారి ప్రతినిధిత్వమును నావిధియని భావించువాడనుటచే, కానసభ్యుల నాకును ఎప్పుడభిప్రాయ భేదము వచ్చినచో అప్పుడు మంత్రిపదవికి రాజీనామా నిచ్చుట నా విధియని భావించుచుంటి. (వినుడు వినుడు) ఇదివరకును ఇకమీదను గూడ నామంత్రిప్రాయమిదియే. ఇట్లుండ జనవరి 25వ తేదీకానసభవారు నైమిత్తకమున బహిష్కరించు తీర్మానము గావించిరి. ఈ కమిషనునియోజనము, భారతీయుల నందరూ గ్రహీతలు నొసర్చెననియు, ముందేకేసుత్పానన గౌరవముల పంతులకార్యచరి దేశమందన్ని పక్షములను ఏకమొనర్చెననియు నేకగ జ్ఞప్తికేయ నక్కరలేదు. (సా. సం. చెట్టిగారు ఇక్కడవచ్చి మాట్లాడుదు) (ప్రతి దేశమునకును ఒకానొకప్పుడు పరిక్షాసమయ ముదెంచును. ముందేకేసుత్పానన పరిక్షాసమయమందున్నదనుట కేమాత్రమును సందియములేదు. ఈ విషయముకు గురించి ప్రజాభిప్రాయము భారతకానసభలోను, చాలరాష్ట్రీయసభలలోను వాగుగ వ్యక్తీ రింపబడెను. దేశమందందు పేరెన్నికగన్న నాయకులలో ప్రతివాదము నైమిత్తకమున బహిష్కారంకొనవలసివేసిరి. చెన్నరాష్ట్రీయ ప్రజాభిప్రాయమును వ్యక్తీకరించుచు మన కానసభగూడ నైమిత్తకమున కమిషను నందు విశ్వాసములేదని చెబుచును తీర్మానమును గావించెను. ఈ ప్రతివాదము 61 గురు అనుకూలముగను 29 ప్రతికూలము గను సభ్యులు నొసగిరి. 12 గురు తటస్థులుగ నుండిరి. కానసభవారి విశ్వాసముచే నెన్నుకొనబడిన మంత్రిగ నేను కానసభవారి నిర్ణయమునకు బద్ధుడనై యుండుట నావిధియని దలచితిని కానసభవారి నిర్ణయముతో నేనేకీర్తించుననియెడల నేనపుడే రాజీనామా నిచ్చియుండెడివాడను. అది గౌరవపదమును మాగ్గమేగాక నాధర్మముగూడా. (వినుడు, వినుడు) కానసభవారి తీర్మానము నా యభిప్రాయములతో పరిపూర్ణమే, నేను రాజీనామా నియమనరము లేకపోయెను. నాసహోద్యోగియును మొదటిమంత్రి నైమిత్తకము బహిష్కరణము సందర్భమున నాతో నేకీర్తించులేదు. బహిష్కరణము నిర్ణయమున అతను భావించి, కానసభలో బహిష్కరణ ప్రతివాదనకు ప్రతికూలముగ వోటుచేసెను. కానసభభారతీయులను విషయమున మంత్రిగమునందు భేద భిప్రాయముగలదని ఇందులన దెలియగలదు నేనే మొదటిమంత్రి స్థానమున నున్నచో మంత్రి పదవికి రాజీనామా నిచ్చుట తప్ప కాన్త్రీయును మాగ్గము మరియొకటిలేదని నాయభిప్రాయము. కాని మొదటిమంత్రి ఇంతవరకును అట్లుచేయలేదు. అతని నిందులకు బాధ్యతాయంత పరిపాలనా ప్రధాన మాత్రములే వ్యతిరేకముగ ప్రవర్తించి విచ్చిరి. ఇట్టివిధి వంతిగమును గురించి అపోహలకు కారణమగును గనుకను మొదటిమంత్రి అకాన్త్రీయునుగ ప్రవర్తించుటలేతను, నేనును, మూడవమంత్రియును ఆరోగ్యస్థాన మొదలి యుండగలము, ఒక నిశ్చితమును విధానమును నిర్ణయించుకొని అవిధముగ ప్రవర్తించియుండెడివారము. కాని మొదటిమంత్రి గారనేక పర్యాయములు, తాను రాజీనామా నిచ్చిననియో య్యవన్నాననియో చెప్పుచుండటచే మేమంతవరకును అట్టి చర్య దీక్షుకొనలేదు.

కానసభవారి నిర్ణయమునకు బద్ధుడనై వర్తించెదనను విషయమున, నేను నా యభిప్రాయముల నెప్పుడును రహస్యముగ నుంచలేదు తీర్మానము గావించబడిన వెంటనే, నేను నా యభిప్రాయములను, గవర్నరుగారికిని ప్రజలకునుగూడ తెలియజేసితిని. అప్పటినుండి, ఫిబ్రవరి మాసాంత్యమువరకును నా యభిప్రాయముల మాట్లాడవలసిన విషయమేదియు తటస్థమే లేదు. కానసభభారతీయులను నంగీకరించుటకు నేను గావించుకొనిన నిశ్చయమును నేనెంతయు మంత్రి పదవియందుండుటయు పరస్పర విరుద్ధములని ఈ రాష్ట్రమున నొక్క వార్తాపత్రికయును వ్యాఖ్యాన మొనర్చలేదు. ప్రజాభిప్రాయ మేదియో స్పష్టముగ ప్రభుత్వమునకు దెలియజేయబడి, మంత్రి పదవియందున్న నాకును, ఎక్కువగా ప్రతికూలములకును ఇక భేదమేమి? ఇంతేగాక, నైమిత్తకమును బహిష్కరణము గాని, సహకారముగాని మంత్రిగమునాతో నేను నిర్వహించవలసిన పరిపాలనా

కార్యముల కేమైన అడ్డుకులునా? మధ్య పరగణాలో మంత్రిగము నైమిత్తకమునతో తమ కట్టి ప్రవర్తించును లేదని చాలకాలము పూర్వమే ప్రకటించిరి. అయినను వారింకను మంత్రి పదవులయందే యున్నాడు.

మార్చి 2 వ తేదీన కాంగ్రెసు పక్ష నాయకుడు, కానసభలో నుబ్బరాజుగారి పై విశ్వాసరాహిత్య తీర్మానమును ప్రవేశపెట్టెను. 42 మంది సభ్యులులేది నిలువకపోవుటచేత ప్రతివాదన పీఠిపోయిన విషయ మెల్లరకును దెలిసినదే. అది పీఠిపుటకుగల కారణముల చర్చించుట నా పనిగాదు. అది పీఠిపుటకు గావించబడిన వ్యాఖ్యానమును గురించియే నాయాక్షేపణ. జనవరి 25 తేదీన గావించిన బహిష్కరణ తీర్మానమును రద్దుజేసి, కానసభవారిభిప్రాయమును మార్పుకొనిరని యు మొదటి మంత్రిగారియందును, వారి విధానమునందును కానసభకు విశ్వాసము గలదనియు, తత్ఫలితముగా మిగిలిన ఇచ్చురు మంత్రులయందును విశ్వాసములేదనియు దాని యర్థమని గవర్నరుగారు వ్యాఖ్యాన మొనర్చిరి. ఇదివట్టి వివరీతమును పరిపూర్ణమును అను వ్యాఖ్యానముని నాయభిప్రాయము. ఈ కారణముచే నేను మంత్రిపదవికి రాజీనామా నొసగుట నాధర్మమని భావించితిని. గవర్నరుగారు గొనర్చిన వ్యాఖ్యానము సరియైనదేనకావలెను. తప్పేనకావలెను. అది సరియైనచో నైమిత్తకమునతో సహకార మొనర్చుటకు నా యంతరాత్మ అంగీకరింపదు. అందుచే రాజీనామా నిచ్చుట విధి. గవర్నరు గారి నిర్ణయము తప్పే చను మంత్రిపదవికి రాజీనామానిచ్చుటయే నావిధి. అట్లు రాజీనామానిచ్చి బహిష్కరణమున కనుకూలముగనో ప్రతికూలముగనో తను, శిష్యులను తిరిగి వెల్లడించి తమహక్కుల నిలువజేయుకొనుటకు ప్రజల కివకాళ మొసగుట నాధర్మము (పార్లమెంటు).

నేను తొందరపడి రాజీనామానొసగిననియు, రాజీనామా నొసగక బలవంతముగ డిక్టేటుచేయువరకును మంత్రిపదవియందేయుండవలసినదనియు కొందరభిప్రాయపడుచున్నాడు. ఈవాదన బాగుగ నేయున్నట్లు వైకి కన్పించును. ఆయవ్యయ పట్టిక చర్చలనందర్భమున బహిష్కరణముమై కానసభవారు తమభిప్రాయమును తిరిగి ప్రవర్తించుటయే నేను గవర్నరుగారి అనుమానములకవకాళము లేకుండచేయుటకు నాకవకాళముకలదు. ఈసందర్భమున నాయమనముల వెల్లడించినయెడల నేనేమాత్రమును ముందుగా రాజీనామానిచ్చుటలేదని స్పష్టపడగలదు. ఆయవ్యయపట్టిక చర్చయనియువరకు నేను మంత్రిపదవి యందుండి న్యాయముల పూర్తి చేసికొనినట్లు కానసభముగిసిన వెంటనే ముందేమొకసామగల్గించి నాచే రాజీనామానిచ్చించెడివాడు. అప్పుడు గవర్నరుగారిచేనో తయియ్యవచ్చున వారిని మంత్రిపదవికి నియమించి ఆరునెలలవరకు కానసభవారి అటకములేకుండ నిరాశ్చర్యముగా వ్యవహరించెడివారు మంత్రులకును, కానసభకును ఉండవలసిన పరస్పరసంబంధములను నిర్ణయించుటకు నైమిత్తకము బహిష్కరణముపై తిగినదని నేనభిప్రాయపడితిని. మొదటిమంత్రికి నామను చాలనిషయము లందభిప్రాయ భేదముగలదు. అనుభిప్రాయ భేదములకుగొని ఇప్పుడైనను అసంప్రధానవిషయములను ముగుసర చెదనియే నాయభిప్రాయము. అందుచే నేను రాజీనామానిచ్చుటలచిన యెడల వెంటనే ఇచ్చవలెను. అట్లుచేసినచో క్రొత్తముత్రముల నాకును మొదటి మంత్రికిని ప్రధాన విభేద కారణము గు నైమిత్తకము బహిష్కరణమును గురించి, కానసభవారి నిర్ణయమును కనుగొనవలసిన అవసరమేర్పడును.

జనవరి 25 తేదీనుండి, మొదటిమంత్రి కట్టిపాపకాళ మొసగుటదేనో నాకుగూడ గవర్నరుగారిపై నావకాళము నొసగవచ్చును. అప్పుడు కానసభవారి అభిప్రాయముతో నేకీ భావము మదరకపోయినను, మంత్రిపదవియందు యుండవచ్చును. కాని అట్లులేయట-దేశమునకును, కానసభకును గవర్నరుగారికి నిగూడ ప్రోహమొనర్చుట యగును. ఇతర విషయములందెల్లులున్నను, ప్రధానమును నీ రాయలకొనెను బహిష్కరణ వ్యవహారమున నేనును, కానసభవారును ఏ భాభిప్రాయముమైయున్నాము. అందుచేతనే, నేనామంత్రిపదవికి రాజీనామానిచ్చి, కానసభయొక్కయు, దేశముయొక్కయు గౌరవము గాపాడవలసినదని గోరుచున్నాను.

మాసాగములలో క్రొత్తముత్రముల నియమించుటకు ప్రయత్నములు జరుగుచున్నవి. వాని కడ్డు దరులు నాయాక్షేపణముగాదు. కాని ఆ ప్రయత్నముల సఫలమైనచో దాని యర్థమేమగునో సాగ గమనింపవలెను. అది సఫలమైనయెడల ఈసభవారికి తమ యుద్దేశ సీమా తమకే తెలియదన్నమాట. వారికి స్పష్టమును నిజాంతము లెవ్వియు లేదన్నమాట. జనవరి 25 తేదీ

నా బహిష్కార ప్రతిపాదనకు అనుకూలముగ సమ్మతించి న 61 పభ్యులలో నెవ్వరును ఆక్షిప్తమునకు భంగములేకుండ నైయును కమిషనుతో సహకారమువహించుట. (హాస్య భవము)

గౌ. డా. సుబ్బరాయనుగారి ప్రత్యుత్తరము

మొదటి మంత్రియగు గౌ. డా. సుబ్బరాయను గారు ప్రభుత్వము తరపున మాటలాడుటకు తేచినపుడు, ప్రతికూల పక్ష పభ్యులు నవ్వులు ఎగతాళిచేసి మధ్యమధ్య అడ్డుపక్కల వేసిరి. సుబ్బరాయనుగారిట్లు నుడిచిరి. మొట్టమొదట గవర్నరు గారు నిశ్చయించి మంత్రివర్గము నేర్పరుపవలసినదని గోరి నపుడు ఇంతకు ప్రార్థన మాటలాడిన పభ్యులనిక్కడను పేర్కొంటిని. నాశిఖాన్యహిద గవర్నరుగారు వారిని మంత్రియగు నియమించెను. (కాంగ్రెసు పభ్యుల స్థానములలో నవ్వులు, ఓ ఓ అను కేకలు) కొంతకాలమునుపూర్వము నాకును నావహోద్యోగులకు ను అభిప్రాయభేదములు గలిగెనని గవర్నరుగారి తెలిపిందిరి. ఆ వివరములన్నిటిని ఇప్పుడు చెప్పును. (కాంగ్రెసు స్థానములనుండి: "అవును వానిని బయట పెడితే చాలచిట్టలు" అను కేకలు నవ్వులు) నేను వారుకలసి పనిచేయులేమనియు వారుగాని నేను గాని రాజీనామా నిక్కడనుండియనుననియు గవర్నరుగారితో చెప్పితిని. (సభ్యులూ రై గారు ఎందుచేత) గవర్నరుగారు రెండవ మూడవ మంత్రులతో మాటలాడినట్లును, వారు రాజీనామా నిచ్చినట్లును చెప్పిరి. నాపై దేబడిన విశ్వాసరాహిత్య తీర్మానము విగ్రహింపబడి గనుక, నాపై శాసనసభకు విశ్వాసముగల దని గవర్నరుగారికి స్పష్టమయ్యెను. (కాంగ్రెసు స్థానములనుండి లేరు లేదను కేకలు).

సుబ్బరాయనుగారు:—లేదని మీరు కేకలు వేయవచ్చును కాని దాని అర్థముదేయదు.

సభ్యులూ రై గారు:—కొందర పడవలను, చివరకు పెన్సి నచేసెదరు.

సుబ్బరాయనుగారు:—నేను వేచియుండగలను. విశ్వాసరాహిత్య తీర్మానము విగ్రహింపబడినది అర్థమని నేను తెలిగి చెప్పెదను.

(కాంతమును కోల్పోవకు అను కేకలు)

అధ్య:—వీక్షకమంత్రిగారి వాక్యములను శాంతముగ వివరణనని గోరుచున్నాను. (కాంగ్రెసు స్థానముల నవ్వులు కరి తాళవలయు)

సుబ్బరాయనుగారు:—నేను శాంతముగనే మాటలాడ నెంచితిని. కాని వారెవరుగిలినపుడు తెలిగి చెప్పకొట్టుటకు నాకు హక్కుగలదు.

సుబ్బరాయనుగారు:—ఇద్దరు మంత్రులను రాజీనామా నిచ్చిరి. ఆ రాజీనామాలు సంగీరించుటలేవ్వు గవర్నరు గారికి మరియొక్కవూర్తము లేకపోయెను.

వల్లయ్యగారు:—ఇదిగూడ మీ శిఖాన్యపైనేనా? (నవ్వు)

సుబ్బరాయనుగారు:—వారి రాజీనామాలు కారణముల వివరములగురించి నేనిప్పుడు మాటలాడను. వారునాతో సంప్రదింపలేదు. వారురాజీనామాలు నిచ్చినది వారాపత్రికలలో చదివినపుడు నాకాశ్చర్యము గలిగెను. రాజీనామా నొసగుచు రెండవమంత్రి గవర్నరుగారికి ప్రాసినబాయను పత్రికలలో ప్రకటించెను. అందుచుముందుగా గవర్నరుగారి అనుమతి నందియుండవలెను. కాని వారట్టి అనుమతి పుచ్చుకొనినో లేనో తెలియదు. (కాంగ్రెసు స్థానములనుండి నవ్వులు ఓ ఓ అను కేకలు)

సుబ్బరాయనుగారు:—రెండవమంత్రి రాజీనామా నొసగుటకు పూర్వము కాంగ్రెసు సభ్యులు డిప్యూటీ సాయకుని పిలిచి సంప్రదించినను విషయము ఇప్పుడందరకును చెప్పినదే.

డా॥ మల్లయ్యగారు:—క్రిందటిసారి నిన్ను బలబరచిన దాతడే.

సభ్యులూ రై గారు:—(సుబ్బరాయనుగారితో) మీరునున్న చాల తరుగుగ పిలిచి సంప్రదించిడినానుగారా?

సుబ్బరాయనుగారు:—నైమిత్తకమున బహిష్కార తీర్మానమైన నెలకోజులకు నాపై విశ్వాసరాహిత్య తీర్మానము వచ్చుటకు ముందు మిగిలిన మంత్రులవలన తాము శాసనసభవారి తీర్మానమునకు బద్ధులైయుండుమని ప్రకటించిరి. అప్పుడా ప్రకటన కవునకమేమి? దానినిబట్టి జూడగా విశ్వాసరాహిత్య తీర్మానమునందు రంగనాథ మొదలియగుగారి కొక్కరికైనా పాలుగలదని చెలియనగును. మంత్రులసంయుక్త బాధ్యత కిది సంపూర్ణముగ భంగకరము. అది కిచ్చుములేనియెడల నేను ప్రధానమంత్రిగ నున్నయెడల నాతోకలసి పనిచేయవలసినది గవర్నరుగారికి చెప్పవలసినది.

చాలమంది:—ప్రధానమంత్రినిగను?

సుబ్బరాయనుగారు:—నేను ఇదివరకును ప్రధానమంత్రిని, ఇకముందును ప్రధానమంత్రినే (జుప్పికుత్తు హాస్య భవము).

శ్రీ॥ శే॥ రామానుజాచార్యులుగారు

విజయనగర పండిత సంతాపము

ఈనెల శ్రీ 9 దిన సంస్కృతకళాశాల పండితులు తత్కళాశాలా భవనమున సభిగూడి యీ క్రిందితీర్మానము నేర్పగ్రహముగ గావించిరి.

శ్రీ 99 విజయనగరమహారాజావారి సంస్కృతం గ్లకళాశాల యధ్యక్షుపదవిని జీరకాలమువహించి సంస్కృతాంధ్రాంగ భాషలను విరజల్లి మనదేశమునకు వచనాపకార మొనరించిన శ్రీహన్ దివాన్ బహదూరు డాక్టరు కిలాచి గా మానుజాచార్యులవారు శ్రీ శ్రీశేషులయందనులను దనుజేశ్వరను విశేషించి తమకును తటస్థించిన గొప్పకొలుతకు మిక్కిలి విచారింపు వారియత్నము శాంతిని బ్రసాదించువావుతమని సంస్కృతకళాశాల పండితులు కృతజ్ఞతాపూర్వకముగ భగవంతుని బ్రార్థించుచున్నామి. మరియు శ్రీ రామానుజాచార్యులవారి కుటుంబమునకు ది ఖోలకేమన బోధనము జేయుచునే తన్మాతమునకు దమదుస్సరాధిచారమును చెలియజేయుచున్నాడు.

ప॥ వెం॥ రామానుజస్వామి.
| సభాధ్యక్షుడు

శ్రీ రామానుజాచార్య స్మారక సంచిక

శ్రీమదుభయవేదాంతప్రసంగ ప్రసక్తిమదిత్యాది శ్రీ మహా దివాన్ బహదూరు డాక్టర్ కిలాచి రామానుజాచార్యులవారు 5-28 తేదీ సోమవారమునాడు దైనిద్యపాకమున దను 75 వ యేట స్వగృహమున బరమపదించిరిని తెలుపుట కెంతయుఁ జిఁతించుచున్నాము.

శ్రీ ఆచార్యులవారి స్మారకచిహ్నముగ "లలిత" రెండవసంపుటలలోఁ బ్రథమసంచికను "శ్రీ రామానుజాచార్య స్మారకసంచిక" అనుపేరఁ బ్రకటింపదలఁచితిమి. కావున దాము యథాశక్తి గద్యవ్యాసమునుగాని, పద్యమునుగాని శ్రీ ఆచార్యుల వారిగుఱకీర్తన పరమగావనాని 20-3-1928 లోఁగానీ క్రిందివిలాసమునఁబంపఁ బోతితుము.

యీయాముట్టి వేంకట వీరరాఘవాచార్యులు,

విజయనగరము.

ఉదక మండలం

ది మాడర హిందూ

హోటల్ 4527

విశ్వాలే భవనములు

రేస్ కోర్సునకెదుట. మీరు గట్లను

ముందుగనే రిజర్వేచేసుకొనుము.

WAKEFIELD

Castrol

No. 1 MOTOR OIL

మోటార్లకు—తెలిగిగల

మోటార్లకు, మీ ఇంజనలకు

సరియైన నూనెను కోరెదరు.

నేలమీదను, నేనుద్రము మీ

దను, గాలిలోను, ప్రయాణము

చేయువారలందరు తమ ఇంజన

లకు దీనినే ఉపయోగించుటకు

తీర్మానించిరి. ప్రపంచమున

రాజధానియైనదియే మీరు

వీర్యముగొనెదరు. కాస్త్రోల్

నేయింపయోగించి మోటారు

DIAMONDS & JEWELLERY

BAPALAL & COMPANY

216 CHINA BAZAAR ROAD.

MADRAS

సాలూరు వార్తలు

ఈనెల సాలూరు వార్తలు మ. ఉల్లి పవ్యాసయ్య పెట్టిగారు వారికమారుని వివాహమునోత్సవ సందర్భమున వారి గృహమున దేశమందు అవిభక్త్యాతి గాంచిన విద్యాకుండరి యను పేరు గాంచిన శ్రీమతి బెంగులూరు నాగరత్నంగారి పాట బహు వేడుకగా సాయంకాలము 7- గంటలయినపుడు రాత్రి 10-80 గంటలవరకు జరిపించిరి. ప్రాముఖ్యత పెద్ద పెద్ద ఉద్యోగస్తులను వరకులను విచ్చేసిరి. ఆమె పాటకచ్చేరి జరుగుచున్న పును పభయంతయు నిశ్చలమై పట్టెరులందరకును అమితానందము కలెను.

పిమ్మట ఆమె సాలూరునుండి 9 తేదీ సాయంకాలము బొబ్బిలి స్పెషల్ బస్పై వెళ్లి శ్రీబొబ్బిలిరాజావారు దయచేసిన బహుమతులంది. విశాఖపట్నం 10 గంటల రైలులో వెళ్లి పోయెను. గానసభకు ఆమెతోగూడ వచ్చిన ఏ. ఆర్. సుబ్రహ్మణ్యయ్యగారు ఫిడీలు వాద్యముచే అమితానందమును గలుగజేసిరి.

శ్రీ. వి. రమణయ్యశర్మ.

ఆదిహిందూసాంఘిక సేవాసమితి

దక్షిణప్రాద్రాబాదు

ఆరవ వార్షికోత్సవము

1928, 29, 30 మార్చి 29, తేదీ గురువారము సాయంత్రము, 8 గంట నుండి, చాదర్ హుల్ వారధి సమీపము దున్న నూతన భవనమును, సేవాసమితి, కధ్యక్షులై, 4000 పౌ. స్మారక ధీకలైన శ్రీ శ్రీ శేషులు గారు బాలముఖం (ప్రాసాద్ 2 డ్లీ) గారి డ్యుటీయ పుత్రులకును బ్యాప్టిస్టు, శ్రీ వృద్ధుగారి యాజమాన్యమున సభ జరుపబడెను.

మంగళూరు, ఆదిహిందువుల అభివృద్ధికిరంతము పాలుపడి తమ అమాత్యు జీవితము నర్పించి స్వస్థులైన దివాన్ బహదూర్ రంగారావుగారి ఆశీర్వాది, పరివారమునకు సహకారము తెలుపుటకు నొక తీర్మానము గానించబడును.

కావున ఆచార గోపాలము యంత్రమునకు, విజయము చేసి సన్ని జయప్రముఃర్య ప్రార్థింప బడుచున్నాడు.

ధర్మవీర, వాసున రామచంద్రనాయక

(అధ్యక్షులు)

రాయ, సి, రాధాకేశవ భాగ్యరెడ్డి వర్మ

(సహకార్యద్యులు)

స్వదేశసంస్థాన పరిపాలనా విచారణసంఘము

మైసూరు, మార్చి 1 :—పై విచారణసంఘమువారు విచ్చే సోమవారమునాడు మైసూరు విచ్చే సెదరు మైసూరులో రెండునామలండి బెంగళూరు వెళ్లి అచట రెండుదినములందె దరు. కావేరి అనకట్టుకు శ్రీరంగపట్టణముకు పదరు బట్టరు కదిటివారు పందరించెదరు. ఈ కమిషను పభ్యులు మైసూరు విచ్చేయునపుడు సంస్థానాధీశుల శాసనపభాగ్యులను పాటి యాలా మహారాజాగారును సంస్థానాధీశు కవ్వనిష్ఠురములను కమిటీవారికి నివేదించుటకై సంస్థానాధీశుచే నియమించుకొన బడిన 40 రెళ్లీ స్కాట్టుగారును మైసూరు విచ్చేసి యిదిచారణసంఘమువారితో సుండెదరు. స్వదేశ సంస్థానాధీశులు యీ విచారణసంఘమువారికి తెలియజేసికొను వివరములన్నియు ఆతిరహస్యముగా నుంచెదరు. (శ్రీ (సె.))

మధ్యవరగాల శాసనసభ

నాగపూరు, మార్చి 12:—మంత్రుల జీవితములకు తక్కించవలయునని మధ్యవరగాల శాసనసభలో, గోల్ గారు ఒక తీర్మానమును ప్రతిపాదించిరి. మంత్రులచేసిన సేవ ఏమియులేదనియు మంత్రులకూడా ప్రభుత్వమునాలో లీనమైపోయిన నియమ గోలుగారు చెప్పిరి.

వోట్లు తీసికొనగా గోల్ గారు యువపాదిన సగ్గ లేరు. తీర్మానమునకు అనుకూలము 9 మందియు 6 ప్రతిపూరులు 48 మందియును యుండిరి. (ఆ. (సె.))

ఆంగ్లో ఈజిప్టు బడంబడిక

నెహ్రూకు శారణములు

జరుగుచున్న సాంబిలివారపుగారు బి. ఏ.

I

ఆంగ్లో ఈజిప్టు రాయబారములు చెడినవి. ఈజిప్టు పరిపాలనను రక్షించుటకు వాస్తవముగా నాయకుడు నవాబ్ హుసేన్ గారు ప్రస్తుత పరిస్థితులందు ప్రధాన ముఖ్యపదవి నిర్వహించినది. ఈజిప్టు జాతీయభావమునకు బ్రీటిష్ ఇంపీరియలిజమునకు సంఘర్షణ ఏర్పడినది. ఆంగ్లో ఈజిప్టు బడంబడిక ముఖ్యము ఈజిప్టు జాతీయభావమునకు భంగకరమని ఈజిప్టు ప్రభుత్వమువారు ఖండితముగ చెలికిరి.

జగ్ లాల్ పాసా గారు బహుళముగా న్యాయాధారముగా జగ్ లాల్ పాసా గారు న్యాయమును బ్రీటిష్ ఇంపీరియలిజమునకు అంతుకొనిన నున్నాడు. ప్రజలలో జగ్ లాల్ పాసా గారి కార్యదీక్ష పూర్తిగా నాటకము. అందుచే ఆతడు భౌతికశక్తిరహితముగా చాలించినను ఈజిప్టు అంతయు ఆతని ఆధీనముల ముందుకువచ్చినది. అందుచే బ్రీటిష్ ఇంపీరియలిజం గావించుచున్న పరిస్థితులను సహించజాలదు.

సర్ ఆస్టిక్ చాంబర్లెస్ గారి దెవరెంపులకు ఈజిప్టు ప్రభుత్వము తగిన జవాబునున్నది. ఇక నెట్టిసాక్ష్యముల నీయమని పాడుచున్న పాటలు ఈజిప్టును చలించజేయును. ఈజిప్టు ప్రభుత్వము చాంబర్లెస్ గారి నిరంకుశ ప్రకటనలను నిరాకరించుటచే లోరింగ్ గుంపులో ప్రపంచముగ అలజడి బయలుదేరినది.

బ్రీటిష్ ఈజిప్టు అంత ప్రాకులాడనే?

మీరు మాకు అక్కరలేదు, హిందోయిని ఈజిప్టు చెబుచుండ 10 సంవత్సరములవరకు ఈజిప్టులో యుండెదమనుటకు కారణమేమి?

ఈజిప్టులో ప్రతిపక్ష విస్తారముగ నున్నదని తెలిసిన విషయమే. నవాబులూ గూడ ప్రతిపక్షమున్నది. ఇదొక్కటే కారణముగాదు. ఇంకొక కారణము, ఇండియాదేశము.

సర్ ఆస్టిక్ చాంబర్లెస్ గారి తండ్రి బ్రీటిష్ వారల ఈజిప్టును వదిలివెట్టలేక ఇట్లు చెలి వెను. "బ్రీటిష్ సామ్రాజ్య మున్న వాణిజ్యము, వాణిజ్యముచేతనే సామ్రాజ్య మేర్పడినది. బ్రీటిష్ సామ్రాజ్య పునాదికి వాణిజ్యమే ఆధారము. వర్తకములేనిచో ఒక రోజుగూడ సామ్రాజ్యము నిలువలేదు... ఈకారణముచే ఇండియాను వదిలివెట్టజాలము. మనకు, ఇండియాదేశము, వర్తకముగల మూలాధారము. మనసరకులు ఖచ్చితము. అట్టికారణముచే ఈజిప్టును గూడ వదిలివెట్టకుండుటకు తోడ్పడుచున్నది నిరంతరము ఆ ఈజిప్టును ఆక్రమించుకొనుట వాడు సమర్థమే."

నవాబుల పాటలు ముఖ్యము. ఆతండ్రి కొడుకు సర్ ఆస్టిక్ చాంబర్లెస్ గారు ఇండియాను వదిలివెట్టజాలమని బిందుచున్నారని గాని ప్రస్తుత పరిస్థితులలో బిందుచుండలేరని తెలియగలదు గానో? బ్రీటిష్ సమస్యల ప్రతిపక్ష అదనపు పట్టుబడికి ఈజిప్టు అధికమునున్న నాటకము. ఇన్నిటికంటే ముఖ్యముగ బ్రీటిష్ వారికి నవాబుల కేసులు ఉన్నవను. ఈజిప్టు దుర్భలముగా నున్నందుచే ఇండియాకు అడ్డుదారిగ అరెస్టరగా ఆను యజు వ్యాపించును.

ఒక్కరొక్క ఆంగ్లో ఈజిప్టు కష్టమైనచో ఈజిప్టును భయపడెను. ఈజిప్టు స్వేచ్ఛకు నుండవచ్చును. అట్టిచో అమాయకులను ఆకాశము అవసరము అంతరించును గాన భారతదేశము నిరంతరము స్వేచ్ఛకు స్వాతంత్ర్యముగ నుండజాలచో అంతరాయము బ్రీటిష్ ఈజిప్టు పట్టుబడి గూర్చుండు నిజమన్నాడు.

భారతదేశ చాంబర్లెస్ గారు స్వేచ్ఛకు బిగ్ కానివాడ ఒకటి యాధారపడియున్నది. బ్రీటిష్ ఒక ప్రతినిధియు మాత్రమే ఈజిప్టులో నుండగోరుచున్నదని గాని మరితర రాజకీయములచే గాదనబడు నీదేను మాట్లా జిబ్రాల్టరులో గూడ అందులకే యున్నది. దీనివలన యందుకు నడుచున్నాడు. ఈ ప్రదేశములందు అంత విస్తారముగ ప్రతిపక్షము. కాని అవన్నియు ఇండియాకు గోవుత్రోవలో నున్నవి. భారతమును జేసియే బ్రీటిష్ ప్రదేశములను వదులుకొనుట కష్టమైనది.

100 సంవత్సరములనుండి బ్రీటిష్ వికేకాంగ విధానమును జూచుచున్నవారు అటులు గ్రహించకపోరు. ఆవిషయమై నిరూపించు సాధనములున్నవి. బిగ్ హుసేన్ గారు మునుపటి ఇండియాను వదులుకొనిన జయించి దీనినందకు పురుష భావమున్నాడు. బ్రిటిష్ బద్ధాదుకు జరగజాలదు తెలుపేయు సంకల్పము బ్రీటిష్ రాజకీయవైఖరిని తీవ్రపెట్టి

చంటిబిడ్డల ఆశీర్వాదములకు నిరసన కరమునుచు.

"FIFTEEN POINTS FOR MOTHERS."

That is the name of the invaluable book let given free with every bottle Woodward's "Gripe Water," the one safe remedy for all digestive ailments in babies and young children.

Here is one of the points: "Never put baby to sleep using so-called remedies which contain narcotics". Woodward's "Gripe Water" is free from all dangerous drugs.

W. WOODWARD (1920) Manufacturing Chemist, 79-87, Portico Road, London N. W. 6.

WOODWARD'S "Gripe Water" KEEPS BABY WELL

ఉడ్ వర్డ్స్ గ్రీప్ వాటర్ ప్రతియింటా నుండ తగినది.

శ్రీ పాద నరసింహం బ్రహ్మ కౌశ నాడ వారివద్ద దొలకును.

వనాశధి శబ్దార్థనిఘంటువు.

మూలకలయొక్క 85000 సంస్కృతశబ్దములకు తెలుగు అర్థములు కలవు. క్యాలిఫోర్నియా నెల రు. 3-4-0 య. భన్తప్రదీపిక ఇందు నమ ప్రఖియములు కుట్టచేసి భిక్షువులుచేయు యాగాని ఆయుర్వేదవిధానములగుటకు 1-3 రు 500 కిన్నుముగుల భస్మముగూడ గలవు. క్యాలిఫోర్నియా నెల రు. 2-0-0 2454-1323 రెడ్డి సోదరులు, రాయవరము. గోదావరి.

స్వాతంత్ర్యమును చేతితో కలియజేసినటుల జేసెను. ఆరెలు మార్గము పూర్తియగుచో జర్మనీ ఇండియాకు సామ్రాజ్యములో నుండెడిది. అని బ్రీటిష్ ప్రభుత్వముగ నీర్వచనమునకు. ఇర్లకు ఇండియామీదను కన్న వేయుట పరస్పర ఆశయములకు విరోధమేర్పడును అందుచే 1914 లో జర్మనీమీద బ్రీటిష్ యుద్ధము జేయులనివచ్చెను ఇండియా స్వాతంత్ర్యదేశమగుచో స్వపరిపాలనము జేయునుచో 1914 యుద్ధము లేక బోయెడిది. మరొకటి, ఫ్రెంచివాడు, బ్రీటిష్ ఇంపీరియల్ చుట్టునుండుట విజయముదేడి.

జర్మనీతో యుద్ధమునకు కారణము ఇంగ్లండు ఈజిప్టు ఆక్రమించుకొనుచున్నదని (ఫ్రెంచి ప్రభుత్వముకు కన్నెట్టగా లేకుండజేయుటకు 1904 లో ఫ్రెంచివారితో ఇంగ్లండు ఒడంబడిక జేసికొని మరొకటి స్వేచ్ఛకు ప్రపంచములకు ఫ్రెంచి ప్రభుత్వమునకు అవకాశము నిచ్చెను. ఫ్రాన్సులో రషియావ్యమూలేదను, మరొక ఫ్రెంచివరము జేసి తాను ఈజిప్టును స్వేచ్ఛకు ఆక్రమించుకొనుచున్నది. ఈకారణముచేతనే జర్మనీతో ఇంగ్లండుకు 1914 లో యుద్ధము తీటుపించెను.

ఈజిప్టుస్వాతంత్ర్యము ఆసియాస్వాతంత్ర్యము ఇండియాస్వాతంత్ర్యము అధారపడినవి.

యూరపులో శాంతిఅలవడుట మరల యూరపు పునర్వ్యవస్థ ఎటువంటి. ఆపునర్వ్యవస్థలకు ఆసియాకు స్వాతంత్ర్యమునీయవలెను. అందులో మొదట ఇండియాకు స్వాతంత్ర్యము నొసగవలెను. ఇండియాదేశము నిజముగ ఆసియాదేశముగానవలెనది. ఆసియాకు ఇండియా గుండెగాయనంటిని ఆత్మహతీది. కాన ఇండియా స్వాతంత్ర్యమునకు ప్రయత్నించవలెను.

బీహారు ఒరిస్సా రాష్ట్ర శాసనసభ

పాట్నా, మార్చి 12:—గవర్నరు మెంటువారి ఆధ్వర్యమున శాఖా న్యవహారము గూర్చి శాసనసభలో శీతమున చర్చ జరిగినది.

సంపూర్ణ మద్యపాననిషేధము సాధ్యమందలి స్థానిక స్వపరిపాలన శాఖా కార్యదర్శిగారు బదులుచెప్పిరి. (ఆ. ప్రె.)

పట్టుపురుగుల పరిశ్రమ

చెన్నపట్నం, మార్చి 12:— పట్టుపురుగుల పరిశ్రమ వారుల మహాసభయొకటి మైసూరురాష్ట్రములోని చెన్నపట్నమున జరిగెను. సాహుకారులెంతయుం. అబ్దుల్ కుద్దుస్ సాహుకారు యీ పరిశ్రమగూర్చి యుపన్యసించిరి. వీరి కుటుంబమువారు 120 పరిశ్రమలలోని (బీళ్ళనుల్లాను) కాలమునుండియు యీ పరిశ్రమయందు పాలుబడుచుండిరి. విచిత్రపు పట్టుపురుగుల పరిశ్రమలలో పాల్గొని యీ దేశములో తీజించుచున్నది గడుక చేయుటనుండి బయటపడుటకు పట్టుమీద సంకలములను సాధించి చేతిపట్టులు చాకగా అమ్ముటకు సౌకర్యమేర్పరచి యీ దేశము పరిశ్రమను కాపాడవలయునని చెప్పిరి. (ఆ. ప్రె.)

గుంటూరు కమ్యూన్ పులు విద్యార్థి సంఘము హాసభ

ఒక విలేజు గుంటూరు నుండి యెల్లు తలచి వారసరిరి:— గుంటూరు కమ్యూన్ పులు విద్యార్థి సంఘము 1928 సం॥ ఏప్రిల్ నెల 1 తేదిన జరుపుటకు తీర్మానంబడినది. ఈ కిందివారు సన్మానసంఘముగానేర్పడిరి. చలసాని సత్యనారాయణ చౌదరి గారు బి. యే. బి. యల్. (అధ్యక్షులు.) నూర్యదేవర సంచిత రాయగంగార, చదలవాడ నాగభూషణగారి (కార్యదర్శులు), కమ్యూన్ల ప్రముఖులందఱు యీసభలో తోడ్పడ ప్రార్థితులు.

నార్లు వెన్సు ప్రాంటిరు విధానము

నార్లు వెన్సు ప్రాంటిరు విధానము అవసరమని బర్మాను మహారాజు నుడివెను. కాని సర్ వ్యక్తిగతంగాను గాన ఆధానము లాభము లేదని బ్రీటిష్ సామ్రాజ్యము బలమైనదే గాన సామ్రాజ్యములో స్నేహముగనుండు లాభమని అమా నల్లాగారికి కష్టమైనది. (ఆ. ప్రె.)

సామ్రాజ్యవోధక సంస్థను స్థాపించి వ్యవసాయమును పెంపొందించెను నున్నారు.

మిల్లరుకన్య శుద్ధిసంస్కరణము

శర్మిష్ఠయని నామకరణము చేయుట

ప్రజలలో అధికారము

బహిరంగసభలో డా॥ నవార్యులు శ్రీ కరవీరపిత శంకరాచార్య స్వామి

(డా॥ కృతుకోటి) గార్లు మున్నగువారు పాఠ్యనియమము

చాలమంది పండితులును అమెరికాదేశపు స్త్రీలును పురుషులును యితరపాశ్చాత్యులును అధికసంఖ్యాకులగు ధనగరులు (స్త్రీలును పురుషులును ఇందూరుమహారాజు జాతివారు) విస్తారముగా యితరహిందువులును వచ్చుట

శుద్ధిసంస్కరణము నిన్న 13 తేదీని నాశికలో గోదావరతీరమున జయప్రదముగా జరిగినది

శుద్ధిప్రాయశ్చిత్తకర్మ గంగాపురమున జరుగుట

నిన్న 13-వ తేదీ పంకజవారమునాడు వేదవజ్రమునం దియు ప్రజలు గుంపులు గుంపులుగా నాశికనుండి గంగాపురమునకు పోసాగిరి. గంగాపురము నాశికకు ఉత్తరమున అరు మైళ్ళ దూరమున నున్నది. గోదావరనది జన్మస్థానమునకు 20 మైళ్ళ దూరమున నదీతీరమునందున్నది. మొదటి బాజీరావు పీఠస్థానమున నానాసాహెబు (ఇతడు మహారాష్ట్ర చరిత్రలో గుఱియింపబడు) భార్యయగు గోపికాబాయి 20 ఏండ్ల క్రితము ఈ గంగాపురమును నిర్మించెను. మహారాష్ట్రమునందు మొదట రాజ్యము చేసిన బ్రాహ్మణ ప్రభువు బాజీరావే. అచటి గోదావరి తీరమునందు గోపికాబాయి తనకొక ఆశ్రమమును ఒక దేవాలయమును కట్టించెను. గట్టి లాల్లగు నునుపుగా చెక్కింది నానిలో లెక్కలేని మేల్లు వరుసలను నదిలోనికి వికలముగా కట్టించి అమె చక్కని స్నానపుట్టము నేర్పాటు చేసినది. సాధువులు మున్నగువారు నిశ్చలముగా ధ్యానముచేయుటకు స్నానపుట్టాలో వికలములగు వేడికలనుగూడ నామె కట్టించినది. అట్టి పవిత్ర స్థలములందొకచోట వికలముల కలిపి నామె వేసి. ప్రాచీనకాలమున గ్రీకు సిరియా జర్మనీ ప్రాంతమునగు విదేశీయులవారికి హిందూమతము బాహ్యముగా ఆశ్రయ మొసగియుండెను. అపుడు హిందూమత సౌభ ద్వారములు పూర్తిగా తెరువబడియుండెను. ఈ ఆశ్రమము గోదావరనదికి కడు సమీపమునందుండటచే తానే గోపికాబాయి దానికిగంగాపురముని పేరుపెట్టెను. ఇప్పటికిని దానిని గంగాపురమునియే పిలిచెదరు. అచట నలు ప్రక్కలవలన పర్యవేక్షణ రామదేవులకము నేత్రపర్య మొనరించుచు పరమ గంభీరముగా నుండెను.

ప్రాయశ్చిత్తశాల

నదికి పశ్చిమతీరమున కిమీనా వేయబడిన నుమారు 800 మందివచ్చిరి. భారతీయులలో హిందూ సిక్కుపార్శ్వమునగు వివిధమతములవారు వచ్చిరి. చాలమంది స్త్రీలుగూడ వచ్చిరి. పాశ్చాత్యస్త్రీలు 70-80 మంది వచ్చిరి. వీరిలో చాలమంది పాశ్చాత్యవారుగూడకలరు. అమెరికానుండి దేశసంచారమునకుబయలుదేరి ప్రస్తుతము భారతదేశమునందున్న అమెరికా దేశీయులగు స్త్రీలను పురుషులను యితరులగు పాశ్చాత్యులను గూడ పెక్కుమందివచ్చిరి. ఉదయమున తేజోమయుడగు బాలభాను కిరణములు అల్లనల్లన యజ్ఞశాలలో ప్రవరింప శారంభించిన తరుణమునందే ప్రాయశ్చిత్తకర్మ యుపక్రమింపబడెను. ఈ ఉత్సవమును దర్శించుటకు నూరు 2000 మంది ప్రజలు (స్త్రీలును పురుషులును) చుట్టుకూర్చుకొనియుండిరి. సర్ తుకోటిరావుగారిసోదరీమణులగు శ్రీమతి సావిత్రిబాయి సాహెబ్బాబాయి సాహెబ్బాబాయి మిల్లరుకన్యను ఆమెపితామహుని వెంటబెట్టుకొని తిక్త గంటలకు అచటికి స్త్రీలుకాదులతో వచ్చిరి.

హిందువులపద్ధతిని వస్త్రాలంకారములను ధరించుట

అమె అదివరకు స్నానముచేసి నెనులివర్ణముగల ఊదా చీరను (మహేశ్వరీచీర) ను ధరించెను. దానికి చాలవెడల్పున బంగారుబట్టు జరిగించును దానినిండ జరిచారలనుగలవు. అట్టివిని నీ గల జరిగించునూడ అమెతోడిగెను. మరయొక బుట్టదారిజనుగల శివన మేనమామనుగూడ వేసికొనెను మహారాష్ట్రీస్త్రీలు చీరలను కట్టునట్టివచ్చిరి అమెచీరను రవికన్య ధరించెను. శాంతిపతి యీశ్వరీగా మిల్లరుకన్యకు వస్త్రాలంకారములను సవరించెను ఆమెహిందూవేషమును పొందుగాను పలకగాను మనోహరముగాను గోచరించెను ఆమెనీలకుంతలముపై నీ బంగారు జరిగించు కప్పబడుటచే వింతసోయగము గోచరించెను. ఎర్రతలహాగలను లాంచనవనములను ధరించిన సంస్థానము జవానులు కవిశాస్త్రమునుకూడవచ్చియున్నవారగునను

కలుగకండ చేయుచుండిరి. మిల్లరుకన్యరెండుచేతులకును రెండు ఎర్రరంగుజాబలను వేలికొకరత్నాంగుళి నకుమలను నొసట కంతుమబొట్టును మాత్రమే ధరించెను గాని మరే గలను ధరించుచుండలేదు. కెప్తను యావపుమున్నగు సర్ తుకోటిరావుగారి పన్నిధానవర్తలు మిల్లరుకన్యచేత నిలచియుండిరి. బాంబాయి పూనా మున్నగు ప్రదేశములనుండి చాలమంది హిందూ పండితులుగూడ వచ్చిరి

శుద్ధి ప్రాయశ్చిత్త యజ్ఞహోమాదులు

ప్రాయశ్చిత్త కర్మపారంభింప బడునని సరిగా 9 గంటలకు సన్యాస సంఘాధ్యక్షుని పక్షమున డాక్టరు సవార్కరు వారు పవన్ముఖులకొనిచిరి. వార్ష ధ్యములు, హిందూధర్మశిక్షణ అను జయధ్వనులను విన్నవించున హిందూధర్మసారము యజ్ఞహోమధులను జరిపించుటకు 25 మంది పండితులు వరసగా కూర్చుండి యుండిరి. వారి కెదురుగా మిల్లరుకన్య భూమిపైననే కూర్చుండినది. డాక్టరు గోస్వామి గారామెకు సమీపముగా కూర్చుండి కర్తవ్యము నవదేశించుచుండిరి. ఆమె పితామహి ఆమెకు వెనుక నొక కర్మిప్రేరి కూర్చుండినది. సర్ తుకోటిరావుగారు చెల్లెండ్రొకవున మిల్లరుకన్యచేతనే కూర్చుండిరి. యజ్ఞహోమాదులు రెండుగంటలపైపు పట్టినవి. అంత సేపును మిల్లరుకన్య సుస్థిరముగానే కూర్చుండి యుండెను. అపుడు శ్రీశంకరాచార్యులువారు వచ్చిరి వార్ష ధ్యములు చెలరేగినవి. నలుప్రక్కలను హోమగుండములవర్సలడెను. బ్రాహ్మణులు సమంత్రముగా ప్రజ్వలితాగ్నిలో ఆవిరాజ్యములగు నొసంగుచుండిరి. పవిత్రోహోమము మిల్లరుకన్యపైని ప్రోక్షించుచుండిరి వారు విశించినరీతిని మిల్లరుకన్య అంగీకారవాక్యములను మధ్యమధ్య నడుపుచుండెను. మంత్రార్థమును క్రితుల సాంకేతికమును చెంతనున్నవారి నామె అడుగుచుండెను. వారామెకు వివరించి చెప్పించిరి. మహారాష్ట్రీస్త్రీలు ధరించునట్టి నీలిరంగు జాబ్రాసువారము నామెమెడలొకేనుకొనెను. మధ్యమధ్య నామెపైని దేవామృతమును అక్షతలను చల్లుచుండిరి. యజ్ఞహోమాదులు పూర్తికాగానే మిల్లరుకన్య లేచి శ్రీస్వామిలవారి పన్నిధికి మోకరించి పాదములనంది నమస్కరించెను. శ్రీసాములవారామెనాశీర్యుడించి శిర్మిష్ఠదేవి యనునామము నామెకొనిగిరి మని ప్రకటించిరి. ప్రాచీనకాలమున యయాతియను సార్వభౌమునకు శిర్మిష్ఠ రెండవ భార్యగానుండెను. ఆమె సార్వభౌమ పత్నియను సార్వభౌమ జననియుగూడ నయ్యుండెనని శ్రీ మహాభారతమునందు వివరింపబడెను. ఒక పక్షమునందు పనుపు కంతుకు కొబ్బరి, కలకండ విలవగల చీర రవిక పుష్పములు మున్నగువానినుంచి స్వామిలవారామె కొనిగిరి. సభ్యులు వార్ష ధ్యములగానిచిరి. పిమ్మట పండితులందరు నొక్కొక్కరుగా ఆమె నాశీర్యుడించి ఆమె బద్ధాంజలియై తలవంచి నిలచి వారి ఆశీర్వాదమును స్వీకరించెను. పిమ్మట పండితులకును యితరులకును పుష్పహారములను అత్తరపు పన్నీరు తాంబూలములు మున్నగువాని నొసంగిరి. మొదటినుండి చివరవరకును మనోహరముగ జంత్రగానము సభ్యుల నానందింపజేయుచు నీయుండెను.

పైజిక్రియలు పూర్తియైన పిమ్మట స్త్రీలందరును శిర్మిష్ఠదేవి నభినందించిరి. శ్రీస్వామిలవారు నిరుపమానముగ ధైర్య సైయ్యములతో పూనకొని యీ కార్యమును జయప్రదముగా సాగించినందులకు పలువురు ప్రముఖులు స్వామిలవారిని సందర్శించి తమ కృతజ్ఞతను తెల్పించిరి. ఎన్ని ప్రజల నిర్యాసములు కలిగినను శ్రీ స్వామిలవారు చలింపకండ నిలచిరి. శిర్మిష్ఠదేవి సాందర్యము నిరుపమానముగా నుండెను గాని అమె కుడికంటికి దిగున నొకపుట్టుముచ్చ మాత్రముండెను. అమె పాదరక్షలను విసర్జించినను చక్కగా నచట నడువగలిగెను అపుడచట చాలమంది ఫోటోగ్రాఫరులు ఛాయాపటములను తీసిరి. కడవరకును ఆమె శాంతముగా నుండహాస భాసుర ఘనశాసనంధయు లనబడిన నెరవేర్చెను.

దారిలో స్వాగతము

శిర్మిష్ఠదేవి మున్నగువారు గంగాపురమునుండి స్త్రీలు కాదులతో మరల నాశికకు పోవుచున్నపుడు దారిలో పాదలు వారికి స్వాగత మొసంగిరి. నాశికలో కొన్ని వీధులలో పతాకములను నిలపిరి. స్వాగత ప్రకటన పత్రములను అతికించిరి. శ్రీసాహూభత్రపతి మహారాజు విద్యాలయము కడ విద్యార్థులను ఉపాధ్యాయులను వారికి స్వాగతమొసంగిరి. నిమ్మబాతుల బాజరసభి గృహము చేత విద్యార్థులు పాశ్చాత్య పత్రమును పవర్చించిరి. వీధుకోట్లనుండి నిమ్మబాతులు గారలదేశమున చాల సాంఘికమలగు అవమానములకు గురియగుచు న్నారు. ఈ పంకజరణము వారికి కుభునూచకము కాగలదు. విముక్తులను హిందూమతమున చేర్చుటకు ఆగ్రహములవారంగీకరించినగాని నిమ్మబాతులకుగల యబ్బందుల సన్నిధినిగూడ వారు తొలగించెదరని మేము నమ్మకము అని వారందు విరించిరి ఆమె యొనరించిన త్యాగమునకు మానసగా పట్టు లో నల్ల బడనయొక కీటక (గొంగళిపురుగు) ములహారమును శిర్మిష్ఠదేవి కొనిగిరి. మనుష్యులకు సాందర్యమును సంతసమును కలిగించుటకు గొంగళిపురుగు తన శరీరము నర్పించునట్లు (భ్రమర కీటకాద్యము) హిందూ ధర్మాధికారులను వెల్లడించుట కామెల జీవితము సర్పించెనని నూచించుటకే యీ కీటకహారము కొనగబడెను. ఆశిర్మిష్ఠియనుచున్నట్లు దేవతావిగ్రహములు చెక్కబడిన అలంకారోపకరణములను (టాయిలేటు పీసెను) మరయొక రొసంగిరి. మరి పెక్కుమంది ఆమూల్యములగు పదార్థములు నామె కొనిగిరి. ఆమె శిరోజములు హిందువుల పదతితినే బాదముచే వేయబడెను. గులాబిపువ్వుల రేకులను పన్నీరును ప్రజలపై చల్లుచుండిరి.

సర్ తుకోటిరావుగారు నాశికహోమెలనంపన అద్దెను పుచ్చుకొని సపరీవారముగా నచటబడచేసిరి. సర్ తుకోటిరావుగారు గంగాపురమున జరిగిన ప్రాయశ్చిత్తహోమము చూచుటకు రాలేదు. శ్రీమతి శిర్మిష్ఠదేవిగారు మున్నగువారు గంగాపురమునుండి హోమెలు కేగిరి. అంతట పూర్వీకృత్యములు ముగిసినవి

సాయంకాలమున బహిరంగసభ జరుగుట

నాశికలో నిన్న సాయంకాలము జరిగిన బహిరంగసభకు నుమారు 20000 మంది వచ్చిరి. సభలో అమెతోత్సాహము వెల్లడియైనది. మహాసభ వందవటితేత్రమున గోదావరినదిగర్భముందు నైకతీర్థమునందు వేయబడిన వికలమును వందిలిలో జరిగినది. ప్రజలు పందిలిలోనే గాక వెలువలను చుట్టుకలకొండరాళ్ళమీదనుగూడ కూర్చుండిరి. ఇండ్లకప్పులమీదను చాలామీదను దేవాలయములమీదనుగూడ ప్రజలు కూర్చుండి పందిలిలో చాలమంది పాశ్చాత్య స్త్రీలును పందలకొలది హిందూ స్త్రీలును గూడ నుండిరి. చాలమంది పాశ్చాత్యులు పురుషులుగూడ వచ్చిరి. పోటీ గ్రామాదులు కామరాలను సిద్ధముగా నమన్నకొనియుండిరి. ఒక మూల సన్న్యాయులును తిలలాయును వాయింపబడుచుండెను. వేడికపైని యితర వాద్యము లమర్చబడెను. వేడికకు యరుప్రక్కలను స్త్రీలకుసలము ప్రత్యేకింపబడెను. అచట 800 మంది స్త్రీలు కూర్చుండిరి.

అంతట శిర్మిష్ఠదేవి హిందూస్త్రీల వేషముతోనే హోల్కారు కుమారిలు మున్నగువారితో గూడ సభకు వచ్చెను. మూర్ష ధ్యములు చెలగుచుండ వారు వేడికపై శ్రీశంకరాచార్యులవారి శారకు వేయబడిన ఉన్నతాపనమునకు సమీపమునందున్న ఆపనములపైని కూర్చుండిరి. అంతట శ్రీశంకరాచార్యులవారు వచ్చిరి. మిలర వార్ష ధ్యములు చెలగెను.

పిమ్మట వేడికపైనున్న గాయకులు కొంతసేపు భజన చేసిరి.

సభలో జనసమృద్ధము చాలమొచ్చుగానుండుటచే ఉపశ్యాసకుల వాక్యములు చెంతనున్న వారికి గూడ నినబడ లేదుగాని ప్రజలు సద్భావముతో శాంతముగానున్నుండిరి.

శ్రీమతి శిర్మిష్ఠదేవి

భజనలుకాగానే శ్రీమతి శిర్మిష్ఠదేవి మొదట నుపన్యసించెను. మొదట నామెకు క్షుణ్ణకాలము వ్యర్థమును జాంతు కలిగెను గాని వెంటనే ఆమెకు సహజధైర్యముచేమోరెను. సప్తమగు స్వరముతో నామె శ్రీస్వామిలవారికి తనకృతజ్ఞతను తెలిపెను బాల్యమునుండియు భారతీయుల ప్రాచీన గ్రంథములు నాకు చాల ఆకర్షకములుగానుండెను. నేటికి మీ అనుగ్రహమున నాఅభిలాష మీదేరినది. రెండేడ్లక్రితము యీనామా ర్యుకు ముఖ్యకారకులగు గారితో నాకు పరిచయము కలిగినది. అప్పటినుండియు భారతీయుల గౌరవమును హాసము క్రితములమైనది. ఆపరిచయము నేర్పాటగా రిండియనున్న కొందఱు మోడతమున నాభిలాషనుగూడ ప్రబలమున సాగెను. హిందువులలో శాంధిమును పంచయునులే పోయినను హిందూమతము నాకు సమగ్రమును సంతృప్తి కలిగించునను నమ్మకము నాకు కుడిరినది. క్రైస్తవభావములలో నేను పరిత్యజింపదగినదేయును నాకు కనబడలేదు. నేనుమతమును వధలవలసి వచ్చినపుడులకు నాకు విచారము లేకపోలేదుగాని ఆ

శ్రీ పిల్లలమర్రి ఆంజనేయులుగారు సవరణను బలప
రచుచు ల్యాండు రిజిస్ట్రా విషయముతో ప్రభుత్వము వారి నలం
బించు విధానమిట్లై ఇక కొంతకాలము జరిగినచో రైతులు నిజ
స్థితి తెలికికొని ప్రభుత్వము వారికి సహకార
మును నిరాకరింపగలదనియు స్థానిక ప్రభుత్వమువారే ల్యాండు
రిజిస్ట్రార్లను ప్రసేత పట్టుకొనుటగాని కేంద్ర ప్రభుత్వముపై
సేవమును దొడ్డురానని పరిణామము.

గౌ. రిజిస్ట్రార్ మొదటగా... సమాధాన మొనగనుచు ల్యాండు రిజిస్ట్రార్ విషయములో రేట్లను నిర్ణయించు నధికారము కేంద్రప్రభుత్వమునకే గలదని రాష్ట్రీయ ప్రభుత్వము నకు లేదనియు, అందుచే రాష్ట్రీయ ప్రభుత్వ కార్య నిర్వాహక సభ్యులు బిల్లును ప్రవేశ పెట్ట జాలకున్నారనియు ఈ ముఖ్యమంత్రియనుచు ఇండియా కార్యదర్శికి బాధ్యులై యుండుట వలన కేంద్ర ప్రభుత్వాధికారములేనది ఈ విషయములో నేవనినగాని చేయజాలమనియు పేర్కొని.

శ్రీ. యస్. సత్యమూర్తిగారు ఉపపాదవలె మాట్లాడుచు రిజిస్ట్రార్ మొదటగా మూలము ధోరణిలో ఎప్పటివాదనలనే తిరిగి యేకరపు బెట్టిరనియు, ల్యాండు రిజిస్ట్రార్ రిజర్వ డుకాఖ్యకింద నుండునంతవరకును పన్ను రేట్లను నిర్ణయించుట కి సభవారికి హక్కులేదనియు పల్కియుండిరిగాని ఆ వాదన నిస్సాధమైనదని నుడిచిరి. ల్యాండు రిజిస్ట్రార్ రిజర్వ డుకాఖ్య కేరియుండుటకును, ఈ సభవారు శిస్తురేట్లను నిర్ణయించుటకును అన్యోన్యవిరుద్ధ మెంతమాత్రమునులేదు. ల్యాండు రిజిస్ట్రార్ విధానముపై సభవారికి ఎట్టి యధికారము ను లేని పక్షము నే నిగ్రాంటులకు సభవారి యామోదమును బకయు పెంచుటలో బోధపడకున్నది. ఇదివరకెన్నియోకమిషను లీవిషయములో శాసనసభవారి కధికారమున్నటుల శిస్తు యించును ఈదేశమునది యధికారవర్గము మాత్రము ఎల్లప్పుడే దేయింక సాకును గొనివచ్చుచునేయుండును. బిట్టపై ఖర్చు తక్కువట్ల రైతులకు ప్రహసానాస్యమున కింతటి యభవానము ఇప్పుడు దప్ప పూర్వమెన్నడుగాని ఇతర యధికముగ హెచ్చియుండలేదు. ల్యాండు రిజిస్ట్రార్ నెటివ్ మెంటు కాళ్ళ తముగ నిర్ణయించబడిననీగాని రైతువారి భూస్వామియను సామాన్య కృషివలదున్న విద్యాధిగులకంటెను ప్రభుత్వమున కెక్కుడు శత్రువులుగాగలరని పేర్కొని. గౌ. అధిక సభ్యుడు ముఖ్యమంత్రి పేరుట్ల సభవారు ఫలహారములకై చర్చను ముగించిరి.

ప్రభుత్వ పరాజయములు

శాసన సభవారు ఫలహారాంతరము తిరిగి సమావేశమై నపుడు జమీరు అచ్యుతు సయ్యదుగారి ప్రతిపాదనను వోటు నకు బెట్టగా నెగ్గెను. 45 గురు అనుకూలముగను 28 గురు ప్రతి కూలముగను సమ్మతుల నొసగిరి.

రెవిన్యూబోర్డుకు రద్దు చేయవలెనని గోరుటకు గాను సి. వి. వెంకటరమణ అయ్యంగారు డిమాండులకు 100ల తగ్గింపవలెనని మరెయ్యక సమరం నుపపాదించగా ప్రభుత్వసభ్యు డెచ్చిన ప్రతిపాదనను వోటునకు బెట్టగా 40 మంది అనుకూలముగను 37 గురు ప్రతికూలముగను సమ్మతుల నొసగుటచే సమరం నెగ్గెను.

స్వామి కార్యనిర్వాహక కాలకు విభజింపబడుటకు ప్రభుత్వ చర్యను ఖండించుటకు సి. వి. వెంకటరమణ అయ్యంగారు 100 ల తగ్గింపవలెనని ప్రతి పాదించగా ప్రభుత్వసభ్యు డెచ్చిన. సమరం వోటునకు బెట్టగా నెగ్గెను. ప్రభుత్వసభ్యుడి సమరం పై పోలుగూడ అడు గజాల పోయెను. ఈ విషయము, ఫలహారాంతరము సమావేశమై ఒక గంటసేపులో ప్రభుత్వమువారికి మూడు పరా జయములుగలిగెను.

బెంగాలు శాసనసభ

ప్రభుత్వపరాజయము

అబ్దుల్ కాళిక్ బెంగాలులో నిర్దేశింపబడిన మొత్తము లో ఒకరూపాయ మినహాయింపు కోరుచు శాసనసభలో ఉప పాదించబడిన తీర్మానము నెగ్గినది. ఫారెస్టుకాలకు నిర్దేశింప బడి; బెంగాలు మొత్తములో రూ.100 లు మినహాయింపు కోరుచు యొ తీర్మానము ప్రతిపాదించబడినది. ఈ తీర్మానముకూడా నెగ్గినది.

ఆ మార్గవహరకాలకు పరిపాలనమును అధిక్షేపించుటకై సభకు తీర్మానము లుపపాదించబడినది. (అ. ప్రె.)

వంగరాష్ట్ర మంత్రులు

అవిశ్వాస తీర్మానము

కలకత్తా, మార్చి 14:—స్వరాజ్య, ముస్లిము, యూని యను పక్షములవారు సంయుక్తపై విశ్వాసరాహిత్య తీర్మాన మను ప్రతిపాదించ నోటీసుబంపిరి. నేడు ప్రక్షులయనంతరము మధ్యాహ్నము శాసనసభలో అక్షిప్త చేడెదరు. (అ. ప్రె.)

ఆది హిందూ సాంఘిక సేవాసమితి (హైదరాబాదు) 6 వ వార్షికోత్సవము 22-3-28 వ తేది గురువారం సాయంకాలం 4 గంటలకు శ్రొత్త హాల్లలో భవనము (భావకు ఘాటు వంతెనవద్ద) జరుగును.

క్రొత్తమంత్రులెవరయ్యెదరు?

జప్తినుపక్షమువారు నిరాకరించుట

రామచంద్రారెడ్డి, ముత్తయ్య మొదలయ్యారుగార్ల పేర్లుదహరింపబడుట

మంత్రిపదవులు అయ్యా మీరు పుచ్చుకొండి మీరు పుచ్చుకొండి అంటూ తిరిగి భిక్షాటనం ప్రారంభమైనది. బహిష్కార విమఖ్యలైనవారిని ఎవరో ఇద్దరుమంత్రిలను రెండు రోజులలోగా దెచ్చుకొనవలసినదని గవర్నరుగారు.గౌ. ప్రధాన మంత్రిగారికి తెలియచేసివారట. ఎవరినైనా సంపాదించుటకు ప్రధానమంత్రిగా రూపితిగగకండా ప్రయత్నముచేయుచు న్నారట గాని వారనవస్తుంక, కులభేదముగా ఈపని సానుకూల మయ్యేటట్లులేదు. జప్తినుపక్షమువారు నిన్నసాయంత్రము సమావేశమై తమవలంబించవలసిన నైఖరినిగురించి చర్చించు కొనిరి జప్తినుపక్షములోగల మొత్త 20 సభ్యులలో 18 మంది నిన్నటి సమావేశమునకు హాజరై - మంత్రిపదవు లంగీకరింపరా దని ఏకగ్రీవముగ నిశ్చయించుకొనిరి. ఇక మరెవరైనా మంత్రి పదవుల నంగీకరించెయెడల తామువలంబించవలసిన నైఖరిని గురించిన విషయమును ఇప్పుడు చర్చింప నవసరము లేదనియు, సమయమువచ్చినపుడు చర్చించుకొనవచ్చుననియు నిశ్చయించుకొనిరి. ఈసభముగా. జప్తినుపక్షముతోకలసి సంయుక్త మంత్రివర్గము నేర్పరుచు అశ్శిం భగ్నమయ్యెను. ప్రధానమంత్రిగాను తమదృష్టిని, స్వతంత్ర సభ్యులచైపును దిద్దిపెట్టు దెలియుచున్నది. వీరిప్రయత్నము లామూల నెటుల ఫలించునో జాడవలసియున్నది.

స్వతంత్రపక్ష వైఖరి

భాల్లయ్యేన మంత్రిపదవుల కెవరినియమింపవలెను అను విషయమును చర్చించుకొనుటకు స్వతంత్రపక్షమువారు నిన్నసాయంత్రము గౌ. డాక్టరు నుబ్బరాయనుగారి గదియందు సమావేశమైరి. ఆపక్షమునుండే, మంత్రిలను నియమింప వలెనా, ఇతిరపక్షములవారితోకలసి సంయుక్తమంత్రివర్గము నేర్పరుపలెనా యను విషయమై మొదట చాలసేపు చర్చజరి గెనని చెబియుచున్నది. నుబ్బరాయనుగారు ఇతిరపక్షములనుండి మిగిలిన ఇద్దరుమంత్రిలగాని ఒకమంత్రినిగాని నియమించి, సంయుక్తమంత్రివర్గము నేర్పరుచుటకు ఆనుమతి నొసగవలసినదని తన పక్షము వారిని గోరెవల. ఆ సమావేశములోన చాలమందికి ఈ సూచన కంగీకరింపలేదనియు, ఆపక్షమునుండియే భాల్లయ్యేనచేతు వలెననియు అభిప్రాయమును చెప్పిట్లు అను సంయుక్తమంత్రి వర్గమును స్వతంత్రపక్షమువారు ప్రోత్సహించి బలప దుపరాదనియు అభిప్రాయముల చెబుచున్నట్లు తెలియుచున్నది. కాని ఏ విషయమును నిశ్చయింపక పూర్వమే నుబ్బరాయ ను గారి చర్య నంతటితో నిలపి ఈదినముదయము 10 గం|| లకు తనగదిలో సమావేశమై చర్చించువని చెబెదరు.

ఈ దినముదయము 10 గం|| లకు చాలమంది స్వతంత్ర పక్షసభ్యులు నుబ్బరాయనుగారి గదివద్ద సమావేశమైరి. కాని నుబ్బరాయనుగారుమాత్రము రాలేదు. సభ్యులే కొంతసేపు చర్చించుకొని, సంయుక్తమంత్రివర్గమున కేమాత్రమును అంగీక రింపరాదని నిశ్చయించుకొనినట్లు తెలియుచున్నది. స్వతంత్ర పక్షమువారు ఈవిషయమై ఏదోయొకటి నిశ్చయించు కొనుట కీమధ్యాహ్నము 2 గం||లకు తిరిగి సమావేశమయ్యెదరు.

ఇక్కడ మంత్రిలను స్వతంత్ర సభ్యులనుండి దెచ్చుకొ నుటకు నుబ్బరాయనుగారు ప్రయత్నించుచున్నారనియు ఈ సందర్భమున డి. రామచంద్రారెడ్డి, ఎస్. ముత్తయ్య మొదల యుగార్లు నుబ్బరాయనుగారి ఆహ్వానము నంగీకరించుట కంగీ కరించినదియు తెలియుచున్నది.

మధ్యాహ్నము రెండుగంటలకు స్వతంత్ర పక్షమువారు సమావేశమై సంయుక్తమంత్రివర్గము నేర్పరుపవలెనని నుబ్బరాయనుగారి సూచనను చర్చించిరి. కాని ఏవిధముగ ని శ్చయమునకును రాలేదు. తిరిగి ఈ సాయంత్రము సమావేశమై చర్చించెదరు.

డి రామచంద్రారెడ్డి డి బ మురుగప్పచెట్టియారుగార్ల ను తన సహమంత్రిలగు నియమింపవలెనని నుబ్బరాయనుగారు గవర్నరుగారిని గోరెదరని తెలియుచున్నది.

వ్యాయామ ప్రదర్శనము:—హిందూ ధిలాజీకలు హైస్కూలు ఉపాధ్యాయ సంఘమువారి యాజమాన్యమున ప్రాధేనకు రామకోగారువుగారు 15 వ తేది గురువారం సాయంకాలం 6 గంటలకు స్కూలుజూలలో శరీర వ్యాయా మముగూర్చి ప్రదర్శనసహితముగా నొక యువస్వామి మొస

నూతన మంత్రులసూచన

(శాసనసభా విలేఖరినుండి)

మదరాసు, 14:—నేడు శాసనసభా ప్రాంగణములందు వదంతులనుబట్టి నూతన మంత్రి గ్ల మేర్పడుట కెంతోకాలము వట్టదని అనుకొనవచ్చును.

ముత్తయ్యమొదలయ్యారు, రామచంద్రారెడ్డిగార్లు భాల్లసాన ములందు చేరటకుకష్టముగనున్నారను వదంతి యొక్కదుప్పోదా రమునందున్నను డా|| నుబ్బరాయనుగారింకను తన కనుకూలరు గ నుండు వారిని రు పుం ను ఎంతో కున్నారనియు కలకత్తాలో అట్లు రు హి ము గారు హిందూమంత్రిని తెచ్చుకొన లేకపోయినట్లెట్లయే వీరి కిగూడ ప్రాప్తిం చెననియు, చివరకు నుబ్బరాయనుగారు గూడ రాజీనామా నీతువలసివచ్చుననియు కొందరుకొనుచున్నాడు. అట్లు వీరు రాజీనామా చేసి ఎవ్వరిని వచ్చి న చో ఎవ్వరును కోరకండవచ్చిన లా మెంబరుపదవి భాల్లసానములో మారుటకు వీరు యర్హిం చేదరని గూడ అనుకొనుచున్నాడు. ఈ లామెంబరుపదవికి వీరితో బాటు యొక ముగ్గురు యర్హింను న్నాడు. ఈ పండిగావస్థ యావరములోపుకనే తొలగిం గలదు.

పోలీసు ఇరిగేషను ఎన్నికల పరిపాలనాధికారిము లా మెంబరుచేతిలో నుండి తీసివేసవలెనా ఆపదవిని, స్వీకరింను టకు బాల్లసానజేతరు లంగీకరింపక పోరను అభిప్రాయమును జెప్పినుపక్షమువారిలో పలువురంగీ రింపకున్నాడు. బ్రాహ్మణు లయినను బ్రాహ్మణులే తరులైన ను ఒక లే నూ త్రి మను సరిం ప న లె న ని వారనుచున్నాడు.

నైమను కమిషను

లాహోరు మకాము

లాహోరు, మార్చి 18:—నైమను కమిషను సభ్యులు నేడు లాహోరు హైకోర్టును సందర్శించిరి. న్యాయమూర్తుల ప్రత్యేక గదిలోకి వెళ్లిరి—ఆచల ఆరగంటసేపు ప్రధాన న్యాయమూర్తిగారును న్యాయమూర్తి బ్రాణ్యేగారును కలిసి విచారించుచున్న యొక న్యాయములో ప్రతి ఒక తరపు ప్లేడ్లరు చేపుచున్న వాదనలను శోం త నే పు సయి మను గారు మార్పుం డి ది ని ర్ణింతు పి ముట హైకోర్టులో గల యు త ర న్యాయ మూర్తులయొక్క న్యాయసభలకుపాడ వెళ్లి సందర్శించిరి.

పిమ్మట సభ్యులందరను కల్లెవరున్న నెట్టిబరీ కా ర్యాలయమునకు వెళ్లిరి. ఆయా కేసులు మెంటుల పదవులను గ మనిందిరి. సాయంకాలము యీ 3 గుం సంఘముల ప్రతినిధుల తో సంభాషించిరి. పంజాబు కిషార్కున్ అసోసియేషను ఈ సంఘ రాయబారమునకు సర్ అబ్దుల్ కాదిర్ గారు నాయ కులు. నిక్కులకేందసంఘము-పచ్చిపాత్ర రాష్ట్రపు గవర్న మెంటున నపుకర్ల సంఘము-మహమ్మదీయ సంఘములు కొన్ని యును-ఈ సంఘములవారు మాత్రమే కమిషనుసభ్యులతో సంప్రరించిరి.

కేపు లాహోరునకు వడిమైకోనున్న చాంగు అనుగ్రా మమునకు వెళ్లెదరు. సాయంకాలము శాసనసభకు వెళ్లెదరు పిమ్మట యీ నైమనుసంఘసభ్యులు రెండు పార్టీలుగా చీలిపోయి స్వేచ్ఛలై టెయినుమీద ల మూల్యులకు ఒక హస్తీ వారును ఘెరాబ్బారిన కింకాక హస్తీ వారును వెళ్లెదరు. సర్ బాకో నైమనుగారు నేటిరాత్రి పంజాబుగవర్నరుగా రింటి విందారగించెదరు. (అ. ప్రె.)

నాభా మహారాజు

కె. భావ్యం (బి. ప. బి. ఎల్.) గారు

నంద్యంతుట

నాభా మహారాజుగారు కె. భావ్యంగారి సలహా దీసి కొనుటకు కలరంపగా భావ్యంగారు మహారాజున సందర్శించి రని తెలియచున్నది. మహారాజుగారు ఆ శో గ్య ము గా నే యు న్నార గా ని ఓంటరిగానుండుటవారికి కష్టముగానున్నది. తమ ముట్టుకేమి యుం భయములేదుగాని తమ భార్య ను పిల్లలకు యెడబాసి యుండుటవారికి చాల కష్టముగానున్నది. అధికారులను అవస రమగు విస్తృతములు వంతుకొనుటకు ప్రయత్నములు జరుగుచు న్నవి. ప్రస్తుతమువారి కెట్టి ప్రతిబంధకములుగాని నెట్టుబడ లేదు. (కె. ప్రె.)

1928 సం. మార్చి 14-వ తేది

బుధవారము

“తిరిగిపొందు”

శ్రీ శ్రీ శ్రీ

సైమను కమిషనును తిరిగిపొందని అనేకుల హిమాచల పర్యంతము మోగిన శబ్దము మరియొక నూరు భారత శాసనసభలో తిరిగి ప్రతిధ్వనించెను. సైమను కమిషనుకు ప్రత్యేకించిన 340000 రూపాయలు గ్రాంటు నిరాకరింపబడెను. అవిశ్వాస తీర్మానము నామోదించినవారి కన్నను గ్రాంటును నిరాకరించినవారి సంఖ్య హెచ్చెను. కమిషను బనికిరాదని, భారత శాసనసభ వారిది వరకొకమారు చాటియుండ మరల కమిషనునిమిత్తము గ్రాంటుగోరుట కన్నను అక్రమము వేరుండదు. ప్రజాప్రతినిధుల సంఖ్యలు బలముగ లేని సమయముజూచుకొని ఏదియోనొకరితని కమిషను కనుకూలముగు తీర్మానము గావింపజేయవలయునని అధికారులు ప్రయత్నించుచున్నట్లు దోచును. అందుచే సెలెక్టు కమిటీలను నియమించుటకును ప్రభుత్వమువారు ఇంకొకమారు ప్రయత్నింపవచ్చును. ప్రజాప్రతినిధులు అక్రమత్వాలై యుండుట యవసరము. శాసనసభవారు గ్రాంటును నిరాకరించినను ప్రభుత్వమువారు గాని కమిషను వారు గాని తమ ప్రయత్నములను మానుకొందురని దోచదు. రాజప్రతినిధిగారు గ్రాంటును సర్దిపైజేసి పునరుద్ధరింపగలరు. లీకమిషనువలదని భారత శాసనసభవారు తీర్మానించినను కమిషను విచారించి రిపోర్టుజేయలేదా? భారత శాసనసభ పార్లమెంటుసభ కాదనియు ప్రభుత్వమువారు శాసనసభవారి నిర్ణయములను లక్ష్య పెట్టబోరనియు, అండను ప్రైవేటు ప్రతికచాటుటకు కారణము తెలిసియే యున్నది.

కాని శాసనసభవారి తీర్మానములవలన ఒక్కసంగతి మాత్రము నిశ్చయమగుచున్నది. ఇంకీయూ ప్రభుత్వము ప్రజాభిప్రాయమును తృణీకరించి, విరంకులముగ పరిపాలించుచున్నారనియు, సంస్కరణములును శాసనసభలను ప్రజలకు ఆవతరము సధికారమునగ లేదనియు, రూఢియయినది. నైతిక విజయము మాత్రము శాసనసభ కే చేకూరుచున్నది. నెహ్రూ గారు సూచించినట్లు, గ్రాంటును కోరుటలో ప్రభుత్వమువారు సంస్కరణ చట్టమును సయితము సత్కరించుచిరి. సామ్యునియక బోవుచో, కమిషను వారే ముగ్గురు, హోం మెంబరు గారు ప్రశ్నించిరి. “తిరిగిపొందు”డని జిన్నా గారు జవాబు చెప్పిరి. అందు కయినను డబ్బు గావలయుగాదా అని విల్లునుగా రడిగి ఇందుకొక్కటే జవాబుగలదు. పార్లమెంటు సభయే కమిషను బాధ్యతవంతము వహించుచున్నపుడు, వారే కమిషను వారిని ఇంటికే రప్పించుకొనుటకు ఖచ్చితమయినవలెను. సోమూహ్యము బుద్ధి పూర్వముగ నొక్క రూపాయనయినను ప్రసాదించదు, భారత శాసనసభవారి వెనుకటి తీర్మానము.

ఆరు వోట్ల భేదముతో మాత్రమే అంగీకరింపబడెనని సైమను గారు చులకన జేసిరి. ఈమారు ఏమి వోట్లు భేదమేగదాయని తృణీకరింపవచ్చును. కాని ప్రజాప్రతినిధులలో సత్యధిక సంఖ్యాకులకు కమిషను అక్కరలేదని, వారు గ్రహించుట ముఖ్యము. సూక్ష్మబుద్ధిగల న్యాయవాది, యీ మాత్రపు సంగతిని గ్రహింపజాలడా?

ప్రభుత్వము, కమిషను, శాసనసభలనుగాక, నాల్గవ పక్ష మొకటిగలదని జ్ఞాపకముంచుకొనవలయునని, క్రేరారుగారు హెచ్చరించిరి. జనసామాన్యమే నాల్గవ పక్షముట. శాసనసభ్యులు ప్రజలక్షేమమును గోరుటలేదని వీరు సూచింపవలసింది. శాసనసభ్యులు ప్రజలకు విరోధులగుచో, అధికారులు వారి ప్లే హేతులే గడ. అట్టితరి, ప్రభుత్వమునందే ప్రజలను జేర్చవచ్చును. నాల్గవ పక్షమును పేర్కొన నక్కరలేదు. క్రేరారుగారు, బర్క్-పెడ్డు ప్రభువుగారి బ్రట్టి సిద్ధాంతమును పట్టుకుని వ్రేలాడుచున్నారు. కాని, చెన్నపురి, లాహోరు మున్నగు ప్రదేశములందు సైమను కమిషనుపట్ల ప్రబలమగు అసమ్మతిని జూపినవారు, ప్రజలే గడ. పోలీసువారి అగ్రహమునకు గురియయినవారును ప్రజలే. అట్టితరి, సైమను కమిషనుపట్ల శాసనసభ్యులే ఎక్కుడు సామ్యముగ మెలగుచున్నారని విదితమగుటలేదా? ప్రజల కక్కరలేని కమిషనును నియమించుటచేతనే సైమను కమిషనువారికి ప్రత్యేక రక్షణ యవసరమయినది. 144 క్లెక్టును మున్నగు నిర్బంధములను ప్రయోగింపవలసివచ్చెను. దేశములో నామకులగు నాయకులుగాని, ప్రజలుగాని సైమను కమిషనును సమీపింపలేదు. ఇదివర కనేక పర్యాయములు ప్రభుత్వమువారు జిన్నా మాళవ్యా మున్నగు నాయకుల సహాయము గైకొని, వారిద్వారా ప్రజలను ప్రేరేపించియుండిరి. ఇప్పుడు అట్టి నాయకులనుండి ప్రజలను వేరుజేయుటకు ప్రభుత్వమువారు ప్రయత్నించుట విచిత్రము. భారత శాసనసభ వారింతవరకు రెండు పర్యాయములు సైమను కమిషనువారిని తిరిగిపొందని కోరిరి. ప్రజాభిప్రాయ మీరితని స్పష్టమయినది. ఇవీగాక మూడు శాసనసభ లిట్లులే గోరినవి. ఇంకను తమకు దేశము స్వాగతమిచ్చుచున్నదని, సైమను కమిషనువారు జెప్పట మోసము దప్ప వేరుగాదు.

ద్వంద్వ ప్రభుత్వము:

మద్రాసు గవర్నరు

మద్రాసునందు ద్వంద్వ ప్రభుత్వ మిదివరకే నిష్ఫలమగుచుండ, గవర్నరుగారు దాని యుపయోగమును పూర్తిగ తొలగించిరి. శాసనసభవారి తీర్మానమునకు బద్ధులైనందులకు ఆరోగ్యస్వామి, రంగ నాథ మొదలిగార్లు మంత్రివదవులకు రాజీనామా నీయవలసివచ్చెను. శాసనసభవారి తీర్మానమును ధిక్కరించినందులకుగాను, డాక్టరు సుబ్రహ్మణ్యగారికి ట్రాన్సుఫర్డు శాఖలన్నియు వప్పగింప పెట్టబడెను. బాధ్యత యనునది ఏమూలను లేదని, స్పష్టముగా లేదా? బహిష్కారము నామోదించు మంత్రులకు ప్రభుత్వమునందు స్థానములేదని, గవర్నరుగారు రభిప్రాయపడినట్లు, ఆరోగ్యస్వామి మొదలిగారు నిన్నటిదినము సూచించిరి. మధ్యరాష్ట్ర మంత్రులు

బహిష్కారము నామోదించినను మంత్రులుగ బని చేయుచున్నారు. సంయుక్త రాష్ట్రములందును యిట్లులే జరుగుచున్నది. మద్రాసు మంత్రుల కట్టి యోగ్యత లేకున్నది. ఇకముందువచ్చు మంత్రులు సహకారమున కంగీకరించియే పదవులను స్వీకరింపవలెను. బహిష్కారమున కనుకూలముగ వోటుజేసిన 61 మందిలో ఒక్కరయినను మంత్రిగనుండ వీలులేదు. జీతము కొరకు పట్టిగొట్టదలచినదప్ప, వివిధ పక్షములవారిలోను మంత్రులుగ నుండగలవారు అరుదుగనుండురు. ఇట్టి వారిని మంత్రులుగ నేరుకున్నను, వీరికి పక్షబలముండజాలదు. పక్షబలములేని స్వతంత్ర మంత్రు లింతకు పూర్వము ప్రభుత్వసహాయముతో పాలించుట పరిపాటియయ్యెను, అందుచే ఇకముందు అట్టి ఏర్పాటు జరుగవచ్చును. మంత్రులయిన పిమ్మట, కొందరి కాళ్ళపై వారితోగూడిన పక్షమునొక దానిని ఏర్పరచుట కవకాశము గలదు. ఇట్టి ఎత్తులవలన ఏర్పడెడి మంత్రివర్గమున కెట్టి విలువ యుండునో యూహింపవచ్చును. విల్లింగ్డను ప్రభువుగారు కేవలసాంఘిక భేదములపై మంత్రివర్గము నాధారపరచి, చెన్నరాజధానిలో సాంఘిక వైషమ్యములను పెంపుజేసిరి. రాజకీయ పక్షములు బెరుగుట కవకాశములేకుండ జేసిరి. జాతీయభావము బైకివచ్చి సాంఘిక విద్యేషమును పారద్రోలగనే, గోశ్వేను ప్రభువుగారు త్రాడుబొంగరములేని స్వతంత్రపక్షమునుండి మంత్రులను నియమించిరి. అట్టి మంత్రులలోగూడ శాసనసభను గౌరవించెడి మంత్రులు లేచిపోవలసివచ్చెను. ద్వంద్వ ప్రభుత్వము ఇంకను పైకిగనుపించినను అది యడుగంటి నటులే ఎంచవచ్చును. సర్ కె. వి. రెడ్డినాయుడు గారుగూడ గవర్నరుగారు చర్యను సమర్థింపజాలక బోయిరి. సైమను కమిషనుకు స్వాగత మిప్పింపవలయునని మద్రాసు శాసనసభలోను భారత శాసనసభలోను జేసిన ప్రయత్నములు విఫలమయ్యెను. మద్రాసు మంత్రు లిరువురును రాజీనామానిచ్చి ఆత్మగౌరవమును నిలుపుకొనిరి. ముగ్గుర మంత్రులను రాజీనామానీయగోరి గవర్నరుగారు ట్రాన్సుఫర్డు శాఖలను వశపరచికొనినను శాసనసభను రద్దు జేసినను కొంతయర్థముండును అందుకుమారుగ ఒక్కమంత్రికే అన్ని శాఖలను కట్టిబెట్టుట ఏమాత్రములబట్టి యాలోచించినను విరుద్ధముగ దోచును. సైమను కమిషను వ్యవహారమును రిజర్వ్ డు శాఖగ పరిగణించి రివిన్యూసభ్యునికి వప్పగించినపుడు దానికి తోడ్పడ నందులకు మంత్రుల నేలనిందింపవలయునా? మంత్రివదవులద్వారా దేశమున కుపకార మొనర్చవచ్చునని తలచిన రంగనాథ మొదలిగారికి సంస్కరణములు నిస్సారములని గోచరించి యుండవచ్చును. ఇట్టి నందిగ సమయమున అన్ని పక్షముల వారునుజేరి సైమను కమిషనును బహిష్కరించుట యగాక, సత్వరస్వరాజ్య సంపాదనమునకై కలసి పాటుబడుట యవసరము. ఇట్టి కలసికట్టుతనము డిల్లీలోజరిగిన అఖిలపక్ష సమావేశమున బెరిగెను. ఇది యంకను బలపడుచో స్వాతంత్ర్య సిద్ధికాటంకముండనేరదు తమపై అవిశ్వాస తీర్మానమును ప్రతిపాదించి అనుజ్ఞగోరినపుడు, తగినంతమంది నిలుబబడక పోవుటచే వెనుకటి తీర్మానము రద్దయ్యెనని గవర్నరుగారు జెప్పిన నిరర్థకపు హేతువునే, సుబ్రహ్మణ్య మంత్రిగారును

ఆధారము జేసికొనుచున్నాడు. తమ వాదము నిస్సారముని వారికి దెలియకపోలేదు. అయినను, మంత్రిపదవిని నిలుపుకొనుటయే వీరి ముఖ్యతయముగ నుండుటచే, ఏ హేతువయినను సరిపోవును. కాని మద్రాసు శాసనసభ గావించిన అవిశ్వాస తీర్మానము అటులనే నిలిచియున్నదని, రంగనాథం మొదలిగారు జెప్పిన సంగతిచే ప్రాజ్ఞులెల్లరును ఆమోదింపకమానరు. మంత్రులచే రాజీనామా నిష్పించుట, గవర్నరుగారి మొదటిలోపము. లా మొంబరును నియమించి, వారికి పోలీసు, ఇన్స్పెక్టరు, ఎన్నికల శాఖలను లేకుండజేయుట మరి యొక లోపము. గోల్కొనెను ప్రభువుగా రజయముగాంచి, సంస్కరణములు నిస్సారములని ప్రపంచమునకు వెల్లడిజేసిరనుటకు సందియము లేదు.

ఇండియా మంత్రిగారి ఖర్చు

ఇండియా మంత్రి సహాయమంత్రిగారు వేతనపు ఖర్చులను పార్లమెంటుసభవారు భరించుచున్నను ఇంకను 1345000 రూపాయలు ఇండియా మంత్రిగారి వ్యవహారముల కొరకు గావలయునని, బ్లాక్స్టెట్టగారు గోల్కొనె ఇండియా మంత్రిగారును, వారి కార్యాలయమును హిందూ దేశమునకు చెరుపుచేయుచున్నారగాని, మేలు నలు పుటలేదు. దేశాభివృద్ధికి భంగముగలుగజేసిన ఏర్పాటులను వీరు ప్రవేశపెట్టుచున్నారు. ఇటీవలనే వీరు సైమను కమిషను నియామకమునకు కారకులయిరి. స్క్రీకామిటీ సిఫార్సు నిరాకరణమునకు హేతుభూతులయిరి. రిజర్వ్ బ్యాంకు చట్టమున కడ్డపడిరి. ఇంతయేల, ఇండియా ఆఫీసు, అన్నిటి కన్నను ఎక్కువ ప్రతిబాధకముగ నున్నది. దీని నింకను నిలిపియుంచుట అసంభవము. ఇండియామంత్రి ఖర్చును రూపాయికి తగ్గింపవలయునని యం. కే. ఆచార్యులుగారు చెచ్చిన తీర్మానమును భారత శాసనసభవారు ఆమోదించి, ఇండియామంత్రిపై అభిశంసనము గావించిరి. ఇండియామంత్రి భారతీయుల విశ్వాసమును పూర్తిగ గోల్పోయిరనుటకు సందియము లేదు. ఆచార్యులుగారి నవరణనెగ్గుచో, ఇంగ్లండులో హిందూదేశపు ఏజెన్సీ యుండదని, బ్లాక్స్టెట్టగారు మందలించిరి. కాని ఉండకున్న నేమి లోటులేదు. హిందూదేశపు సామ్యు కొంత యయినను వ్యయము గాకుండును. ఏజెన్సీ పనిని హై కమిషనుగా రిదివరకే జూచుచున్నారు. ఇంకను యితరులెందుకో తెలియదు.

నానారాష్ట్ర సంఘము : హైందవ ప్రాతినిధ్యము

నానారాష్ట్రసంఘమునందు, హైందవ ప్రాతినిధులకు భారతీయుని నాయకునిగ నియమించుటలేదు. ఇందుకును తెల్లవారే యవసరమగుచున్నారు. వీరు హిందూదేశపు కోర్కెలకు విరుద్ధముగ మొలగుచుండుట వింతగాదు. భారతీయునే నాయకునిగ నియమింపవలెనని స్టేటుకొన్నిలు సభలో సెత్తాగారు తెచ్చిన తీర్మానము నాల్గవోట్ల భేదముతో నిరాకరింపబడినను, భారత శాసనసభలో నిట్టి తీర్మానము అత్యధిక సంఖ్యాకులచే నామోదింపబడెను. 76 గురు అనుకూలముగను, 46 మంది ప్రతికూలముగను ఓటుజేసిరి. గత సంవత్సరము ఇండియామంత్రిగారు హైందవ ప్రాతినిధులకు నాయకత్వము వహించిరి. వీరికున్న యోగ్యత మరి

యొకరికి లేదని భారత శాసనసభలో గ్రహంగారు జెప్పిరి. అటులగుచో, ఇండియామంత్రిగారిచే ఎప్పుడును పంపరాదా? హైందవ ప్రాతినిధ్యమును మూటకము నొకను నిలిపియుంచనేల? తగిన భారతీయులు లభింపలేదని, హెయిగుగారు స్టేటుకొన్నిలు సభలో చెలిపిరి. భారతీయుల అనర్హతను ప్రభుత్వమువారు విషయము ములలోను చాటుచు, తెల్లవారి ప్రాముఖ్యమును బలపరచుట పరిపాటియయినది.

మద్యపాన నిషేధము

శాసనసభ లన్నిటిలోను ప్రభుత్వమువారి ఎక్సైజు పరిపాలనమును నిరసించి, మద్యపానము నిషేధమును కొనసాగింపవలయునని కోరుచున్నారు. కాని ప్రభుత్వమువారు ఇయ్యది సాధ్యపడదని సాకు జెప్పుచున్నారు. బెంగాలు శాసనసభలో నీ విషయమై ప్రశ్నరాగ, మద్యపు ధరను పెంచి, దీని వాడుకను తగ్గింప ప్రయత్నించుచున్నామని, ప్రభుత్వమువారు జవాబుచెప్పిరి. కాని యీమార్గ మిది వరకెక్కడను జయముగాంచలేదు. బీహారు శాసనసభలో, మంత్రిగారి విషయమై ముచ్చటించుచు, మద్యపాననిషేధము ఆచరణ యోగ్యముగాదని నుడిపిరి. దేశమునందు మద్యపానమును నిషేధింపవలయునను ఆసక్తి ఎంతబెరిగినను, ప్రభుత్వము వారు దీనికి తోడ్పడుట లేదు.

స్థానికసంఘ పరిపాలనపు రిపోర్టులు

స్థానికసంఘముల రిపోర్టులపై ప్రభుత్వమువారు గావించెడి విమర్శనములందు రిపోర్టులును మండలాధికారుల యభిప్రాయములును గూడ పొందుపరుపబడుచుండెడివి. ఇప్పుడట్టి ఏర్పాటులేక ప్రభుత్వ విమర్శనములు మాత్రము ప్రత్యేకముగ ప్రచురింపబడుచున్నవి. విమర్శనము లెంతవరకు సమంజసములో కనుగొనుటకు రిపోర్టులవసరము. రిపోర్టులను ప్రచురింపకుండుటకు కారణమేమని రామనాథరాజుగారు రదుగగ జిల్లాగెజెట్టులలో నవి ప్రచురింపబడునని మంత్రిగారు జవాబుజెప్పిరి. కాని ఇందువలన ఎక్కువ ప్రయోజనముండదు. ప్రభుత్వ విమర్శనములతో బాటు రిపోర్టులను గూడ ప్రచురించుటవలననే పరిపాలనపు నిజస్థితిని గ్రహించుటకు వీలగును. అందుచే పెనుకటి ఏర్పాటును పునరుద్ధరించుట అవసరమని దోచును.

రాజకీయ నిర్బంధితులు

రాజకీయ నిర్బంధితులయెడ కాశీన్యముజూపక వారిని నరియగువిధమున జూడవలయునని నొకసభ్యుడు పంజాబు శాసనసభలో గోరెను. ఇతర దేశములలో రాజకీయనిర్బంధితులను దొంగలతో సమానముగ జూడక, వారియెడ గౌరవముతో ప్రవర్తింతురు. హిందూదేశమునందట్టి వైఖరి గనుపింపదు. పంజాబుశాసనసభ్యులు కొందరు కారాగృహములలో తామనుభవించిన బాధలను వివరించిరి. జయిలు అధికారులు నియమముల నతిక్రమించి ప్రవర్తించిరి. ప్రభుత్వపక్షమున ఆర్థికసభ్యులు అంగీకరించెను. ఇంకముందునుండియు లోపములు జరుగకుండ జూచెదమని వీరు వాదనముజేసిరి. కాని ఇట్టి వాదనములు సఫలమగునని దోచదు.

గ్రామోద్యోగుల వేతనములు

రాబోవు సంవత్సరమునుండి యుగామోద్యోగుల వేతనములను

హెచ్చుజేసెదరామని యడుగగ అట్టి ఏర్పాటులేదని మద్రాసు ప్రభుత్వమువారు నిశ్చయించినను సూచించిరి. రాష్ట్రకప్పములు పూర్తిగ విడుదలయగుటచే జీతములను హెచ్చుజేయవలగును. గ్రామోద్యోగులు రివిన్యూమొబరుగారి యొద్దకు రాయబారము వెడలిరనిమాత్రము ప్రభుత్వమువారు సూచించిరి. అట్టితరి వీరికోర్కెల సేవనకలపదుప గూడదో తెలియదు.

వాయువిమాన శిక్షణాలయము

వాయువిమానములందు శిక్షణ నొసగుటకొక పాఠశాలను స్థాపించవలయునని, స్టేటుకొన్నిలు సభలో దేశికాచారిగారు ప్రతిపాదించిన తీర్మానమును, ప్రభుత్వమువారు నిరాకరించుట వింతగాదు. సైనిక శిక్షణాలయమును స్థాపించుటకు వాస ఇది వరకంగీకరింపరయిరి. అట్టితరి వైమానికశిక్షణాలయమును మాత్రము స్థాపింప సమ్మతించురా? స్వరాజ్యము లభించువరకు ఇట్టికోర్కెలెవ్వయు సఫలము గాంచజాలవు.

కూర్గు జమీందార్లసభ

యస్. సత్యమూర్తిగారి అధ్యక్షత
కూర్గు జమీందార్ల సభ ఏప్రిల్ 15 న మూడవ వారములో మెర్సూరాలో జరుగును. యస్. సత్యమూర్తిగారు అధ్యక్షత వహింతురు. (15-16)

బ్రిటిష్ ప్రభువులే విరోధులు

బ్రిటిష్ ప్రజలు విరోధులుకారు
బొంబాయి, మార్చి 12: ఇంగ్లాండులోని పార్లమెంటుసభ్యుడై కార్మికపక్ష నాయకుడైన టెర్నెట్ గారు హిందూదేశము దిటివల చాలాది: ముఖ్యంపర్యటననుజేసిరి. వీరిలో బొంబాయి క్రానికలు పత్రికాప్రతినిధి సంభాషించగా టెర్నెట్ గారినిచెప్పిరి. భారతీయులందరూ నాకు పంది సన్మానమునేసి గొప్పమర్నాదను జూపిరి. భారతీయులకు బ్రిటిష్ ప్రభువులే విరోధులు కాని బ్రిటిష్ ప్రజలు విరోధులు కాదని నాకు బోధపడినది. నాకు యీ దేశములో ఒక్కచోట ఒక్క సందర్భములో మాత్రము ఆ గౌరవము జరిగినది. ఒక ఆంగ్లేయుడగు గవర్నరే నన్ని ట్టుమానపరచెను అధికారమహాస్వత్తుడైనవానియొక్క దుర్జనలక్షణ మంతయు ఆ సందర్భములో పూర్తిగా ప్రదర్శింపబడెను. (12-16)

కొత్తలామెంబరు

భోర్లు సెంటుబార్జి గెజెట్టు ప్రత్యేక ప్రకటన (13-8-28)
మద్రాసు గవర్నరుగారు కార్యనిర్వాహక సభలో నొక స్థానమునకు భాగ్యవింతునను సుబా భాగ్య పూర్తి చేయుట కొరకు హాజరుగాతెవందునను, గవర్నరుగారు ఇండియా ప్రభుత్వపట్టుయొక్క 92 వ సెక్షనులో 1 వ సబుసెక్షన్ ప్రకారము సదకు స్థానమునకు ఆర్జిబాల్డు యొగుగిప్పు క్యాంబెయిగారిని తాత్కాలిక సభ్యునిగా నియమించియున్నారు. గా|| ఆర్జిబాల్డు ముంగిగిప్పు క్యాంబెయిగారు నేటి (13-8-28) యుదయమున సదకు పనిని స్వీకరించిరి. హెచ్. జి. పూర్పు, ఆర్జిబాల్డు సెక్రెటరీ.

మద్రాసు హిందూదేవాలయముల పట్టిము (1926)
(ప్రభుత్వప్రకటన)

ఇండియా ప్రభుత్వపట్టిము (1914) యొక్క 92 వ (2) సెక్షను ప్రకారము, 1914 నుండి 1926 వరకు యుదయము ప్రభుత్వప్రకటన ప్రకారము, మద్రాసు హిందూ దేవాలయముల పట్టిము (1926) గల 10 వ, 11 వ, 12 వ, 13 వ, 14 వ, 15 వ, 16 వ, 17 వ, 18 వ, 19 వ, 20 వ, 21 వ, 22 వ, 23 వ, 24 వ, 25 వ, 26 వ, 27 వ, 28 వ, 29 వ, 30 వ, 31 వ, 32 వ, 33 వ, 34 వ, 35 వ, 36 వ, 37 వ, 38 వ, 39 వ, 40 వ, 41 వ, 42 వ, 43 వ, 44 వ, 45 వ, 46 వ, 47 వ, 48 వ, 49 వ, 50 వ, 51 వ, 52 వ, 53 వ, 54 వ, 55 వ, 56 వ, 57 వ, 58 వ, 59 వ, 60 వ, 61 వ, 62 వ, 63 వ, 64 వ, 65 వ, 66 వ, 67 వ, 68 వ, 69 వ, 70 వ, 71 వ, 72 వ, 73 వ, 74 వ, 75 వ, 76 వ, 77 వ, 78 వ, 79 వ, 80 వ, 81 వ, 82 వ, 83 వ, 84 వ, 85 వ, 86 వ, 87 వ, 88 వ, 89 వ, 90 వ, 91 వ, 92 వ, 93 వ, 94 వ, 95 వ, 96 వ, 97 వ, 98 వ, 99 వ, 100 వ, 101 వ, 102 వ, 103 వ, 104 వ, 105 వ, 106 వ, 107 వ, 108 వ, 109 వ, 110 వ, 111 వ, 112 వ, 113 వ, 114 వ, 115 వ, 116 వ, 117 వ, 118 వ, 119 వ, 120 వ, 121 వ, 122 వ, 123 వ, 124 వ, 125 వ, 126 వ, 127 వ, 128 వ, 129 వ, 130 వ, 131 వ, 132 వ, 133 వ, 134 వ, 135 వ, 136 వ, 137 వ, 138 వ, 139 వ, 140 వ, 141 వ, 142 వ, 143 వ, 144 వ, 145 వ, 146 వ, 147 వ, 148 వ, 149 వ, 150 వ, 151 వ, 152 వ, 153 వ, 154 వ, 155 వ, 156 వ, 157 వ, 158 వ, 159 వ, 160 వ, 161 వ, 162 వ, 163 వ, 164 వ, 165 వ, 166 వ, 167 వ, 168 వ, 169 వ, 170 వ, 171 వ, 172 వ, 173 వ, 174 వ, 175 వ, 176 వ, 177 వ, 178 వ, 179 వ, 180 వ, 181 వ, 182 వ, 183 వ, 184 వ, 185 వ, 186 వ, 187 వ, 188 వ, 189 వ, 190 వ, 191 వ, 192 వ, 193 వ, 194 వ, 195 వ, 196 వ, 197 వ, 198 వ, 199 వ, 200 వ, 201 వ, 202 వ, 203 వ, 204 వ, 205 వ, 206 వ, 207 వ, 208 వ, 209 వ, 210 వ, 211 వ, 212 వ, 213 వ, 214 వ, 215 వ, 216 వ, 217 వ, 218 వ, 219 వ, 220 వ, 221 వ, 222 వ, 223 వ, 224 వ, 225 వ, 226 వ, 227 వ, 228 వ, 229 వ, 230 వ, 231 వ, 232 వ, 233 వ, 234 వ, 235 వ, 236 వ, 237 వ, 238 వ, 239 వ, 240 వ, 241 వ, 242 వ, 243 వ, 244 వ, 245 వ, 246 వ, 247 వ, 248 వ, 249 వ, 250 వ, 251 వ, 252 వ, 253 వ, 254 వ, 255 వ, 256 వ, 257 వ, 258 వ, 259 వ, 260 వ, 261 వ, 262 వ, 263 వ, 264 వ, 265 వ, 266 వ, 267 వ, 268 వ, 269 వ, 270 వ, 271 వ, 272 వ, 273 వ, 274 వ, 275 వ, 276 వ, 277 వ, 278 వ, 279 వ, 280 వ, 281 వ, 282 వ, 283 వ, 284 వ, 285 వ, 286 వ, 287 వ, 288 వ, 289 వ, 290 వ, 291 వ, 292 వ, 293 వ, 294 వ, 295 వ, 296 వ, 297 వ, 298 వ, 299 వ, 300 వ, 301 వ, 302 వ, 303 వ, 304 వ, 305 వ, 306 వ, 307 వ, 308 వ, 309 వ, 310 వ, 311 వ, 312 వ, 313 వ, 314 వ, 315 వ, 316 వ, 317 వ, 318 వ, 319 వ, 320 వ, 321 వ, 322 వ, 323 వ, 324 వ, 325 వ, 326 వ, 327 వ, 328 వ, 329 వ, 330 వ, 331 వ, 332 వ, 333 వ, 334 వ, 335 వ, 336 వ, 337 వ, 338 వ, 339 వ, 340 వ, 341 వ, 342 వ, 343 వ, 344 వ, 345 వ, 346 వ, 347 వ, 348 వ, 349 వ, 350 వ, 351 వ, 352 వ, 353 వ, 354 వ, 355 వ, 356 వ, 357 వ, 358 వ, 359 వ, 360 వ, 361 వ, 362 వ, 363 వ, 364 వ, 365 వ, 366 వ, 367 వ, 368 వ, 369 వ, 370 వ, 371 వ, 372 వ, 373 వ, 374 వ, 375 వ, 376 వ, 377 వ, 378 వ, 379 వ, 380 వ, 381 వ, 382 వ, 383 వ, 384 వ, 385 వ, 386 వ, 387 వ, 388 వ, 389 వ, 390 వ, 391 వ, 392 వ, 393 వ, 394 వ, 395 వ, 396 వ, 397 వ, 398 వ, 399 వ, 400 వ, 401 వ, 402 వ, 403 వ, 404 వ, 405 వ, 406 వ, 407 వ, 408 వ, 409 వ, 410 వ, 411 వ, 412 వ, 413 వ, 414 వ, 415 వ, 416 వ, 417 వ, 418 వ, 419 వ, 420 వ, 421 వ, 422 వ, 423 వ, 424 వ, 425 వ, 426 వ, 427 వ, 428 వ, 429 వ, 430 వ, 431 వ, 432 వ, 433 వ, 434 వ, 435 వ, 436 వ, 437 వ, 438 వ, 439 వ, 440 వ, 441 వ, 442 వ, 443 వ, 444 వ, 445 వ, 446 వ, 447 వ, 448 వ, 449 వ, 450 వ, 451 వ, 452 వ, 453 వ, 454 వ, 455 వ, 456 వ, 457 వ, 458 వ, 459 వ, 460 వ, 461 వ, 462 వ, 463 వ, 464 వ, 465 వ, 466 వ, 467 వ, 468 వ, 469 వ, 470 వ, 471 వ, 472 వ, 473 వ, 474 వ, 475 వ, 476 వ, 477 వ, 478 వ, 479 వ, 480 వ, 481 వ, 482 వ, 483 వ, 484 వ, 485 వ, 486 వ, 487 వ, 488 వ, 489 వ, 490 వ, 491 వ, 492 వ, 493 వ, 494 వ, 495 వ, 496 వ, 497 వ, 498 వ, 499 వ, 500 వ, 501 వ, 502 వ, 503 వ, 504 వ, 505 వ, 506 వ, 507 వ, 508 వ, 509 వ, 510 వ, 511 వ, 512 వ, 513 వ, 514 వ, 515 వ, 516 వ, 517 వ, 518 వ, 519 వ, 520 వ, 521 వ, 522 వ, 523 వ, 524 వ, 525 వ, 526 వ, 527 వ, 528 వ, 529 వ, 530 వ, 531 వ, 532 వ, 533 వ, 534 వ, 535 వ, 536 వ, 537 వ, 538 వ, 539 వ, 540 వ, 541 వ, 542 వ, 543 వ, 544 వ, 545 వ, 546 వ, 547 వ, 548 వ, 549 వ, 550 వ, 551 వ, 552 వ, 553 వ, 554 వ, 555 వ, 556 వ, 557 వ, 558 వ, 559 వ, 560 వ, 561 వ, 562 వ, 563 వ, 564 వ, 565 వ, 566 వ, 567 వ, 568 వ, 569 వ, 570 వ, 571 వ, 572 వ, 573 వ, 574 వ, 575 వ, 576 వ, 577 వ, 578 వ, 579 వ, 580 వ, 581 వ, 582 వ, 583 వ, 584 వ, 585 వ, 586 వ, 587 వ, 588 వ, 589 వ, 590 వ, 591 వ, 592 వ, 593 వ, 594 వ, 595 వ, 596 వ, 597 వ, 598 వ, 599 వ, 600 వ, 601 వ, 602 వ, 603 వ, 604 వ, 605 వ, 606 వ, 607 వ, 608 వ, 609 వ, 610 వ, 611 వ, 612 వ, 613 వ, 614 వ, 615 వ, 616 వ, 617 వ, 618 వ, 619 వ, 620 వ, 621 వ, 622 వ, 623 వ, 624 వ, 625 వ, 626 వ, 627 వ, 628 వ, 629 వ, 630 వ, 631 వ, 632 వ, 633 వ, 634 వ, 635 వ, 636 వ, 637 వ, 638 వ, 639 వ, 640 వ, 641 వ, 642 వ, 643 వ, 644 వ, 645 వ, 646 వ, 647 వ, 648 వ, 649 వ, 650 వ, 651 వ, 652 వ, 653 వ, 654 వ, 655 వ, 656 వ, 657 వ, 658 వ, 659 వ, 660 వ, 661 వ, 662 వ, 663 వ, 664 వ, 665 వ, 666 వ, 667 వ, 668 వ, 669 వ, 670 వ, 671 వ, 672 వ, 673 వ, 674 వ, 675 వ, 676 వ, 677 వ, 678 వ, 679 వ, 680 వ, 681 వ, 682 వ, 683 వ, 684 వ, 685 వ, 686 వ, 687 వ, 688 వ, 689 వ, 690 వ, 691 వ, 692 వ, 693 వ, 694 వ, 695 వ, 696 వ, 697 వ, 698 వ, 699 వ, 700 వ, 701 వ, 702 వ, 703 వ, 704 వ, 705 వ, 706 వ, 707 వ, 708 వ, 709 వ, 710 వ, 711 వ, 712 వ, 713 వ, 714 వ, 715 వ, 716 వ, 717 వ, 718 వ, 719 వ, 720 వ, 721 వ, 722 వ, 723 వ, 724 వ, 725 వ, 726 వ, 727 వ, 728 వ, 729 వ, 730 వ, 731 వ, 732 వ, 733 వ, 734 వ, 735 వ, 736 వ, 737 వ, 738 వ, 739 వ, 740 వ, 741 వ, 742 వ, 743 వ, 744 వ, 745 వ, 746 వ, 747 వ, 748 వ, 749 వ, 750 వ, 751 వ, 752 వ, 753 వ, 754 వ, 755 వ, 756 వ, 757 వ, 758 వ, 759 వ, 760 వ, 761 వ, 762 వ, 763 వ, 764 వ, 765 వ, 766 వ, 767 వ, 768 వ, 769 వ, 770 వ, 771 వ, 772 వ, 773 వ, 774 వ, 775 వ, 776 వ, 777 వ, 778 వ, 779 వ, 780 వ, 781 వ, 782 వ, 783 వ, 784 వ, 785 వ, 786 వ, 787 వ, 788 వ, 789 వ, 790 వ, 791 వ, 792 వ, 793 వ, 794 వ, 795 వ, 796 వ, 797 వ, 798 వ, 799 వ, 800 వ, 801 వ, 802 వ, 803 వ, 804 వ, 805 వ, 806 వ, 807 వ, 808 వ, 809 వ, 810 వ, 811 వ, 812 వ, 813 వ, 814 వ, 815 వ, 816 వ, 817 వ, 818 వ, 819 వ, 820 వ, 821 వ, 822 వ, 823 వ, 824 వ, 825 వ, 826 వ, 827 వ, 828 వ, 829 వ, 830 వ, 831 వ, 832 వ, 833 వ, 834 వ, 835 వ, 836 వ, 837 వ, 838 వ, 839 వ, 840 వ, 841 వ, 842 వ, 843 వ, 844 వ, 845 వ, 846 వ, 847 వ, 848 వ, 849 వ, 850 వ, 851 వ, 852 వ, 853 వ, 854 వ, 855 వ, 856 వ, 857 వ, 858 వ, 859 వ, 860 వ, 861 వ, 862 వ, 863 వ, 864 వ, 865 వ, 866 వ, 867 వ, 868 వ, 869 వ, 870 వ, 871 వ, 872 వ, 873 వ, 874 వ, 875 వ, 876 వ, 877 వ, 878 వ, 879 వ, 880 వ, 881 వ, 882 వ, 883 వ, 884 వ, 885 వ, 886 వ, 887 వ, 888 వ, 889 వ, 890 వ, 891 వ, 892 వ, 893 వ, 894 వ, 895 వ, 896 వ, 897 వ, 898 వ, 899 వ, 900 వ, 901 వ, 902 వ, 903 వ, 904 వ, 905 వ, 906 వ, 907 వ, 908 వ, 909 వ, 910 వ, 911 వ, 912 వ, 913 వ, 914 వ, 915 వ, 916 వ, 917 వ, 918 వ, 919 వ, 920 వ, 921 వ, 922 వ, 923 వ, 924 వ, 925 వ, 926 వ, 927 వ, 928 వ, 929 వ, 930 వ, 931 వ, 932 వ, 933 వ, 934 వ, 935 వ, 936 వ, 937 వ, 938 వ, 939 వ, 940 వ, 941 వ, 942 వ, 943 వ, 944 వ, 945 వ, 946 వ, 947 వ, 948 వ, 949 వ, 950 వ, 951 వ, 952 వ, 953 వ, 954 వ, 955 వ, 956 వ, 957 వ, 958 వ, 959 వ, 960 వ, 961 వ, 962 వ, 963 వ, 964 వ, 965 వ, 966 వ, 967 వ, 968 వ, 969 వ, 970 వ, 971 వ, 972 వ, 973 వ, 974 వ, 975 వ, 976 వ, 977 వ, 978 వ, 979 వ, 980 వ, 981 వ, 982 వ, 983 వ, 984 వ, 985 వ, 986 వ, 987 వ, 988 వ, 989 వ, 990 వ, 991 వ, 992 వ, 993 వ, 994 వ, 995 వ, 996 వ, 997 వ, 998 వ, 999 వ, 1000 వ, 1001 వ, 1002 వ, 1003 వ, 1004 వ, 1005 వ, 1006 వ, 1007 వ, 1008 వ, 1009 వ, 1010 వ, 1011 వ, 1012 వ, 1013 వ, 1014 వ, 1015 వ, 1016 వ, 1017 వ, 1018 వ, 1019 వ, 1020 వ, 1021 వ, 1022 వ, 1023 వ, 1024 వ, 1025 వ, 1026 వ, 1027 వ, 1028 వ, 1029 వ, 1030 వ, 1031 వ, 1032 వ, 1033 వ, 1034 వ, 1035 వ, 1036 వ, 1037 వ, 1038 వ, 1039 వ, 1040 వ, 1041 వ, 1042 వ, 1043 వ, 1044 వ, 1045 వ, 1046 వ, 1047 వ, 1048 వ, 1049 వ, 1050 వ, 1051 వ, 1052 వ, 1053 వ, 1054 వ, 1055 వ, 1056 వ, 1057 వ, 1058 వ, 1059 వ, 1060 వ, 1061 వ, 1062 వ, 1063 వ, 1064 వ, 1065 వ, 1066 వ, 1067 వ, 1068 వ, 1069 వ, 1070 వ, 1071 వ, 1072 వ, 1073 వ, 1074 వ, 1075 వ, 1076 వ, 1077 వ, 1078 వ, 1079 వ, 1080 వ, 1081 వ, 1082 వ, 1083 వ, 1084 వ, 1085 వ, 1086 వ, 1087 వ, 1088 వ, 1089 వ, 1090 వ, 1091 వ, 1092 వ, 1093 వ, 1094 వ, 1095 వ, 1096 వ, 1097 వ, 1098 వ, 1099 వ, 1100 వ, 1101 వ, 1102 వ, 1103 వ, 1104 వ, 1105 వ, 1106 వ, 1107 వ, 1108 వ, 1109 వ, 1110 వ, 1111 వ, 1112 వ, 1113 వ, 1114 వ, 1115 వ, 1116 వ, 1117 వ, 1118 వ, 1119 వ, 1120 వ, 1121 వ, 1122 వ, 1123 వ, 1124 వ, 1125 వ, 1126 వ, 1127 వ, 1128 వ, 1129 వ, 1130 వ, 1131 వ, 1132 వ, 1133 వ, 1134 వ, 1135 వ, 1136 వ, 1137 వ, 1138 వ, 1139 వ, 1140 వ, 1141 వ, 1142 వ, 1143 వ, 1144 వ, 1145 వ, 1146 వ, 1147 వ, 1148 వ, 1149 వ, 1150 వ, 1151 వ, 1152 వ, 1153 వ, 1154 వ, 1155 వ, 1156 వ, 1157 వ, 1158 వ, 1159 వ, 1160 వ, 1161 వ, 1162 వ, 1163 వ, 1164 వ, 1165 వ, 1166 వ, 1167 వ, 1168 వ, 1169 వ, 1170 వ, 1171 వ, 1172 వ, 1173 వ, 1174 వ, 1175 వ, 1176 వ, 1177 వ, 1178 వ, 1179 వ, 1180 వ, 1181 వ, 1182 వ, 1183 వ, 1184 వ, 1185 వ, 1186 వ, 1187 వ, 1188 వ, 1189 వ, 1190 వ, 1191 వ, 1192 వ, 1193 వ, 1194 వ, 1195 వ, 1196 వ, 1197 వ, 1198 వ, 1199 వ, 1200 వ, 1201 వ, 1202 వ, 1203 వ, 1204 వ, 1205 వ, 1206 వ, 1207 వ, 1208 వ, 1209 వ, 1210 వ, 1211

మన హాస్య వార్తలు

లాకాల్ కేషిన్ తర్వాత: 16-3-28 వ తేదీ సుక్రవారం
సాంకేతికం 5-15 గంటలకు గా॥ వ్యా॥ సి. ఇ. పి. డి. కృష్ణగారి
యధ్యక్షతన జరుపబడును.

భారత యువక సంఘము: యొక్క ప్రథమ వార్షిక
కోత్సవము 18-3-28 వ తేదీన ఆవడి శ్రీ ఆశ్రమమునంద
జరుగును.

గుంటూరు జైలు మైదానములకు గొప్ప భూదానము
గుంటూరు, మార్చి 18:—గుంటూరులోని జైలు మైదానములను
వచ్చే సంవత్సరములో సేకరింపబడునట్లు కాలేజీగా పెం
పొందింపబడుటకు సంకల్పింపబడినది గనుక ఆంధ్రప్రదేశ్ ముఖ్య
నిశిపలు కొన్నింటివారి సిఫార్సుమీద గవర్నరు మొట్టమొదట సద
రు కొను మైదానములను ఒక విభాగమైన నివేదికలమున
దాన మొనరిరి. (ఆ. పే)

రాకపోకలు—సర్. కె. వి. రెడ్డి నాయకుగారు
గుంటూరునుండి నేటియందు మద్రాసు వచ్చిరి
సర్ మాజీ యిస్కూలు సెక్రటరీగారు శేషవచ్చిరి.
మదన ధీయేటరు డైరెక్టరులో నొరవది ఏ. యె. మదన
గారు నేటియందు మద్రాసు వచ్చిరి. నేటిరాత్రి మద్రాసు నుండి
కొలంబో మీదుగా యూరొపు వెళ్లెను.

ఇండియా సెంట్రల్ బ్యాంకు మేనేజింగ్ డైరెక్టరు
పూర్వము నాయకుగారు నేటియందు మద్రాసు వచ్చిరి. నేటిరాత్రి మ
ద్రాసు నుండి కొలంబో మీదుగా యూరొపు, ఆమెరికాలకు
బోయెదరు.

హెచ్. ఎం. చుట్టగారు గతరాత్రి మద్రాసు నుండి
ఆనం వైపు వెళ్లెను. ఎ. ఎ. భాను మెనూరు రైల్వే జంక్షన్
గారు పూర్వము వెళ్లెరి.

శ్రీ శేషులయిన పెమ్మరాజు భానుమూర్తిగారు
వీరు స్వగ్రామమైన తిరుపతి నుండి గ్రామమునందు
దునినములు వివరించుచే బాధపడి ఈ నెల 8 వ తేదీ సా
యంత్రము యెనిమిది గంటలకు స్వగ్రామమునకు వీరికి
సంవత్సరములు. 1892 వ సంవత్సర ప్రారంభము జిల్లా కలెక్టరు
కచ్చేరీలో పనిచేయుచు ఆపదవికి రాజీనామా నిచ్చి అప్పటినుం
డియు ప్రజాసేవకై తమస్వస్థమును భారపోసినవారైనందున,
ఇండియా తరము దినములలో తీవ్రమయిన ప్రచారమునన్నిటి, గ్రం
థాలయోద్యమమునందు వీరి కృషికి అభినందనలు. మహాత్ముడు
ఇద్దరు పదేళ్లము చేసినది లగాయతువీరు ఇద్దరు తల్లి ఆశీర్వాద
ముల తొడ్డి వీరి కుటుంబమునకును బంధువులకును స్నేహితుల
కును ఇద్దరు భార్యయందు మార్గదర్శకులై వీరు వయస్సునందు
కొంతవృద్ధులయినను భావములయందు యువకులు, వైదిక సంప్ర
దియందు నిష్టకలిగి వైశ్యవేది కర్మలను చేసిన నిరాశాన్న
దాత. ఇటీవల గ్రామపంచాయతీలు తీయెత్తినది మొదలు వాటి
యభివృద్ధికి గాను జిల్లామంతయు పర్యటనము చేసి పశ్చిమ
గోదావరి జిల్లామందు పంచాయతీల స్థాపనకు ముఖ్యకారకమైరి.
ఈ జిల్లాపంచాయతీల గౌరవముఖ్య అధ్యక్ష జరుగానంది వీరు
జిల్లాపంచాయతీల సేవ వర్ణనాతీతము వారు బంధుమిత్రులను దేశ
సమద్రుమన ముంచి భౌతిక శరీరమును బాని స్వగ్రామమునకు వారి
యాత్రకు శాంతి కలుగుగాక.

18-3-28 వరంగోడ రాజగోపాలం,

వైస్రాయిగారి భార్య వేసంగికి ఇంగ్లాండుకు
వెళ్లి వచ్చును

శ్రీశ్రీ, మార్చి 18:—వైస్రాయిగారి భార్య యీ నెల
24 తేదీన బొంబాయి నుండి బీద ఎక్స్ ఇంగ్లాండు వెళ్లి
యా వెసంగిని ఆక్కడ గడపి అక్కడ నెలలలో తిరి ఇండియా
కు వచ్చెదరు. వెళ్లెను గా॥ రివర్యుడ్ గారితో వెళ్లెను.
తిరి వచ్చునపుడు గౌరవులు అనివుడ్ గారితో వచ్చెదరు.

(ఆ. పే)

మద్రాసు నవా కారసంఘ విచారణ సంఘము

1927-28 సం॥ నివేదికలలో గావించబడిన సూచనలు

(గతసంచిక తరువాయి)

సూచనలు

వ్యవసాయ పరపతి సంఘములు

(21) 1926 సం॥లో బొంబాయిలో జరిగిన రిజిస్ట్రే
రుల మహాసభలో నూదించ బడిన ప్రకారము సంఘములు తర
గతులుగా విభజింపబడెను.

(22) ఉన్నత తరగతుల రెండింటియొక్క సంఘములకును
సెంట్రల్ బ్యాంకులు ప్రత్యేక సౌకర్యము లొసగ వలెను.

(23) పంచాయతీ దారులకు గవర్నరుగారికి సుత్రమే
కేతన మొనగవలెను

(24) కార్యదర్శులకు లేకగుమస్తాలకు నిర్ణయితమైన మొద
గవలెను.

(25) డివిడెండ్లు చెల్లించుట తగ్గించ వలెను.

(26) ఆస్తి స్వేచ్ఛ మొట్టమొదట ప్రకటనమున కట్టబడియుం
డవలెను. ఆస్తి వివరములను పూర్తిగా గెలిగియుండవలెను.

(27) కొనుబడిన పంటల పూచీపైని బుర్రులను నుచిత
ముగా నొసగవలెను ఈపంటల బుర్రులను తానేవ్వయము
గా పండించిన పంటలు యుండవలెను. ఈపంటల కొర
బడిన బుర్రులు చెల్లించిన నేగాని యట్టిబుర్రులను పగ కూడదు
పంటయొక్క విలువకు తగినంత మినహాయింపు పంచాయతీ ద్వారా
ఉంచవలెనెను

(28) తిక్కా కాల బుర్రులు సామాన్యముగా పూచీ
కట్టమీద నొసగవలెను

(29) టంక పశువులు, పశుముట్లు మొదలగు వానిపూచీ
మీద బుర్రులు లిచ్చునపుడు అట్టివానికి విలువకట్టవలెను.

(30) పశువుల బుర్రుల తేటు 100 కి 9 8/8 కంటే
తక్కువ కావూడదు

(31) స్థానిక డిపాజిట్లకు ప్రోత్సాహ మొనగవలెను.
కట్టలు ఆక్కంటలు నుంచగూడదు

(32) ఆక్సంటు సాధ్యమునకు తగ్గవులుగా నుండవ
లెను (గ్రామము వాడుకలోనున్న రిజిస్టర్లు చాలకనవసరము
గా గావించుచున్నది.

(33) బుర్రులకు పూచీదారుడు గూడ పనిపోవుటచే
త బాకీపడి బుర్రులు చెల్లనే పరిస్థితింపబడవలెను. అట్టి
వికాలదోమలు పట్టినపుడు వానిని కలియబట్టు టంచాయతీ ద్వారా
గ్నన బాధ్యులుగా నుంచవలెను.

(34) బాకీపడిన యామాలు ప్రత్యేక ఆవరణకు కూ
ర్చబడవలెను. వీ. గూర్చి మూడుమాసముల కొకరిపార్డు యూ
నియకును సెంట్రల్ బ్యాంకునకును పంపబడవలెను.

(35) పాస్తుద్వారా పంపబడు మొత్తములకు మర్యా
దగ్గ కమిషను తగ్గింపబడవలెను.

అర్బన్ క్రెడిటు సంఘములు

(36) వ్యవసాయంలో తగినంత కట్టుబట్టు ఆవసరము

(37) సెంట్రల్ బ్యాంకులు ఆవసరమునకు తగ్గి అర్బన్
సంఘములకు ద్వారా ముచ్చుచుండవలెను.

(38) కట్టలు ఆక్సంటు పశువులకే సంబంధించి
యుండవలెను

(39) మానవు నిలవ మొత్తములలో నతి తక్కువ మొ
త్తములను వడ్డీ కట్టవలెను.

(40) చెట్టులు కట్టంటు ఆక్సంటు పద్ధతి నియమ
ములకూర్చి యొక గ్రామము అర్బన్ బ్యాంకులకొసగవలెను.

(41) నేవింగు బ్యాంకు ఆక్సంటు ప్రోత్సహించ
వలెను.

(42) ఎక్కువ మొత్తములకు సింగిలు ఫిక్సెడు డిపాజి
ట్లందగూడదు తక్కువ మొత్తములుగా విభజింపబడవలెను.

(43) అర్బన్ బ్యాంకులు పూచీకట్టమీద ప్రస్తుతము
కంటే పెక్కువ బుర్రులను కొనవలెను.

(44) ఆవరణలో ఉన్న నిలవ మొత్తములను దీయుచుండ
వలెను. డికౌంట్ బిల్ల ప్రకారము వడ్డీకట్టవలెను. బిల్లును
ములకు ప్రతిబ్యాంకున కొసగవలెను.

(45) లాభనష్టముల పట్టికలో ప్రతిసంవత్సరము బాకీ
పడిన బుర్రులు, డిపాజిట్లు జాబడవలెను.

(46) మిత్రవ్యయ సంఘములు రిజర్వు ఫండు నుంచనక్క
రలేదు.

(47) అర్బన్ సంఘములన్నియు నేవింగు బ్యాంకు ఆ
క్సంటు నుంచవలెను.

నిమ్న జాతులకొరకు సంఘములు

(48) కార్మికశాఖ (లేదని డిపార్టుమెంటు) పనిచేయు
చున్న జిల్లాలో యాదాతులనాది కొరకు సంఘములనేర్పాటు

చేయుటకు వ్యవహారము ఈ పూర్వము సగుణ కార్మిక శాఖ
యే పూర్వమునెను.

(49) కొ ఆవరణిపు డిపార్టుమెంటు యాసంఘములను
ఆడిట్టుచే యవలెను.

(50) విషయ సంగతులచేతను యితర ప్రజాసేవక సం
ఘములచేతను నడుపబడుచున్న సంఘములకు గూడ కార్మిక శాఖ
బాధ్యత వహించవలెను.

(51) తంజావూరులో మిగిలిన కట్టల సంఘములు కా
ర్మిక శాఖకు మార్పిడవలెను.

(52) చేపల పట్టువారి సాగులు లన్నిటికి ఆయాజిల్లా
సీమరీసు డిపార్టుమెంటు బాధ్యత వహించవలెను.

(53) ఈశాఖ పనిచేయున జిల్లాలో యా సంఘములు
కార్మిక శాఖ క్రిందనుండవలెను.

(54) అడిట్ల రిపోర్టులు లేదని ఆఫీసరులకును పైవా
నింగు బ్యాంకునకును ఉచితముగా నొసగబడవలెను.

(55) నిమ్నజాతి సంఘములు సాధ్యమును చొట్టలో
నెల్ల ఆచటనుండు యూనియనులకు చేర్చబడవలెను.

(56) లేదని ఆఫీసరులకు పెడరేషనులో నొక సాన
ము యిన స్వేచ్ఛకు యూనియనులో నొక సానము నుండ
వలెను.

(57) బుర్రుదర్శనములు జిల్లా లేదని ఆఫీసరులకు
గాని డిపార్టుమెంటు రిజిస్ట్రేరు ద్వారా గాని చేరవలెను.

(58) ప్రతి జిల్లాలోను మద్రాసు నగరములోను 25
సంఘములకొక యన స్వేచ్ఛకుండవలెను.

(59) ఈ యన స్వేచ్ఛ జిల్లా లేదని ఆఫీసరు క్రిందగాని
లేక డిపార్టుమెంటు రిజిస్ట్రేరు క్రిందగాని పనిచేయువలెను.

(60) వీరికి ప్రత్యేక యోగ్యతలుండవలెను. ఒక బోర్డు
చే నియమింపబడిన ప్రత్యేక శిక్షణ వీరు పొందవలెను. ఒక
వర్గబోర్డు చే నడుపబడు పరీక్షలో నుత్తీర్ణులగువరకు వీరు
ప్రావేశములో నుండవలెను.

(61) ఈ సంఘములు క్రిస్టియను సెంట్రలు బ్యాంకు
నుండి ద్రవ్యసహాయము పొందుచుండవలెను. తృప్తికరముగా
పనిచేయున సంఘములకు ద్రవ్యసహాయము నిరాకరింపవచ్చును.

వ్యవసాయ ప్రదర్శన సంఘములు

(62) ఈ సంఘములకు సాయపడుటకు రిజిస్ట్రేరు క్రింద
నొక డిపార్టుమెంటు వ్యవసాయ డైరెక్టరు నియమింపబడినది. డి
పార్టుమెంటుయొక్క సాధారణ యావ్యక్తుల ద్వారా నికడ
పనిచేయవలెను.

బుర్రు సంఘములు, అమృతపు సంఘములు

(63) ఈ సంఘములనేర్పరచుటకు తగినంత సాయము
కర్పవలెను.

(64) పశువుల పండించు పంటల పైనే బుర్రులు లా
గవలెను.

(65) పంటయొక్క రకము మొత్తముగూడ పరీక్షింపబ
డవలెను. పంట చెడిపోకుండ చూడవలెను.

(66) బుర్రు మొత్తములకు పంట విలువనుబట్టి నిర్ణయింప
బడవలెను. భరణలోగలగు మార్పులకు తగినంత మినహాయింపు
జూడవలెను.

(67) పంట నిలవయుంచబడిన స్థలమునకు తాళమువేయ
బడవలెను. ఒక తాళపుచేది సెంట్రల్ బ్యాంకు యధీనములో
నుండవలెను.

(68) ఆపాయకరమును పంటలు నిరపాయకరమును పంట
లు వేరు వేరు స్థలములలో నుంచబడవలెను.

(69) ఆపాయకరమును పంటలు యిన్సూరరు కాబడ
వలెను.

(70) పాలిసీలు సెంట్రల్ బ్యాంకు పేరున పంపము పేర్
నుయ్యించవలెను.

(71) సెంట్రల్ బ్యాంకు ఆక్సంటు పంటపశువులకు వ
రీక్షించుచు యిన్సూరరులను పరిజామియించవలెను.

(72) బుర్రుసంఘములను, అమృతపుసంఘములను, సెం
ట్రల్ బ్యాంకులనుండి ద్రవ్యసహాయము పొందజాలనపుడు కమి
షన్లు బ్యాంకులనుండి ద్రవ్యసహాయము పొందవలెను.

(73) అట్టి సంఘము లేరైతరచుటకు ముందుగా కొట్టుక
ట్టించుట సామాన్యముగా నవసరములేదు గాని కొన్ని విషయ
ములలో మాత్రము అవసరము.

నేతగాలిడ సంఘములు

(74) పనిచేయుచున్న సంఘములకు సాయముచేయుట
కును, కొత్తసంఘముల నేర్పరచుటకును నేతగొట్టించుటకును
నియమింపబడవలెను.

(75) నేతగొట్టడ సంఘములు

(76) పనిచేయుచున్న సంఘములకు సాయముచేయుట
కును, కొత్తసంఘముల నేర్పరచుటకును నేతగొట్టించుటకును
నియమింపబడవలెను.

(77) నేతగొట్టడ సంఘములు

(78) పనిచేయుచున్న సంఘములకు సాయముచేయుట
కును, కొత్తసంఘముల నేర్పరచుటకును నేతగొట్టించుటకును
నియమింపబడవలెను.

(79) నేతగొట్టడ సంఘములు

బ్రహ్మశ్రీ చిలకమర్తి లక్ష్మీనరసింహకవియొక్క వృత్తిచరిత్ర (నవవీధివిశేషం)

కవిగారి జీవితము - బాల్యము - విద్యాభ్యాసము

రాజమండ్రి, మార్చి 18: - కవిగారి చిలకమర్తి లక్ష్మీ

నరసింహకవియొక్క వృత్తిచరిత్ర ఉత్సవము జరుగడముగా 11-8-28 తారీఖున జరుపబడెను. ప్రభావవరములను వ్రాయుటకు పూర్వము కవిగారియొక్క జీవితమును క్లుప్తముగా యిట్లు పొందుపరచెదను. వృత్తిచరిత్ర పంపుమువారిచే ప్రకటింపబడిన పంపుగ్ల గ్రంథాలయొక్క మొదటి పంపులములో ము-రా-రా వేయూరి విశ్వనాథశర్మ ఎం. ఏ. యల్. టి గారు కవిగారియొక్క జీవితచరిత్రను నిర్మియున్నారు. కొద్దిగా వారిజీవితము నిన్నటి వ్రాయుటవలననే తలంది వ్రాయుచున్నాను. "బ్రహ్మశ్రీ చిలకమర్తి లక్ష్మీనరసింహకవిగారు (కీ|| 1867 సం|| రము పెంబుల 26 తేదీకి పరిమిత ప్రభవసంవత్సర భాద్రపద బ 14 నాటిరాత్రి ప్రభుత్వము పడమటిగోదావరీ మండలమునందలి తణుకు తాలూకాలోనున్న ఖండర్లగ్రామమున, మాతాపూర్వమున జన్మించిరి. ఈయన యారామ వ్రావిడ కాలంలో జరిగిన వైదిక బ్రాహ్మణులకు బుగ్గడి, ఆగ్రా యన నూత్రుడు. కాశ్యపగోత్రుడు. తండ్రిగారిపేరు వెంకన్నగారు. తల్లిగారి పేరు రత్నమ్మగారు. లక్ష్మీనరసింహకవిగారిది భీమవరము తాలూకాలోనున్న వీరనాపరము నివాసస్థానము. కవిగారి తండ్రిగారు వెంకన్నగారు రాజ్యము జీవయాత్రగడపెను. ఆంధ్రమండలమున విశేషకీర్తిగాంచిన శ్రీ పురాణ పండిత మల్లయ్య శాస్త్రిగారు లక్ష్మీనరసింహకవిగారికి మేనమామ. లక్ష్మీనరసింహకవిగారు చిన్నవాడు వీరనాపరగ్రామములో మొదటి నాలుగు తరగతులు జదివెను. 1882లో మిడిల్ స్కూలు పరీక్షలో కృతార్థులయిరి 1887 సంవత్సరమున బ్రహ్మపరీక్షయందాయన కృతార్థుడయ్యెను కళాశాలలో బ్రహ్మశాస్త్రపరీక్షకు పట్టపరీక్షకు ప్రవేశపెరిన కుమారులమీదయిన ముందుగానుండెనుగాని ప్రధానముగ గణితశాస్త్రమునందలి నది లేక పోవుటయు నేతావిరోధ ముపట్టిక జరిగెనుటయు నాయన నీవంకల్పమునకి ముగియెను.

1882 సంవత్సరము మొదలు 1898 ఆఖరు వరకు వేద్యురపాత కాలంలో ఆంధ్రపాఠశాలయందుగా పనిచేసెను.

గ్రంథరచనము

ప్రత్యేకపరీక్షకు జనువులకు కాలముననే యాయన తెలుగున కవిత్వముచెప్పవారంబిం చెను. 1888 సం|| యన వీరికి గురువులయిన వేదం వెంకటాచలముగారిని సన్మానించుటకు జరిపినవిశేషమునమావేశమునందు లక్ష్మీనరసింహకవిగారు వారి మిదకొన్ని పద్యములు జదివెరి. ఆయనకవిత్వము వెల్లడిపెచ్చుట కదియేమొదలు. కాని లక్ష్మీనరసింహకవిగారిని సంపూర్ణముగ కవిత్వ భిరణిలోనికి దింకినది రెండుసంవత్సరములైనను. ఇందుమొదటిది నాలుకకళాభిలాషులగు కీ|| శ్రీ|| ఇమ్మానేని హనుమంతరావునాయుడుగారు 1899 సంవత్సరమున స్థాపించిన హిందూనాటకసమాజము. రెండవది ముప్పటికొండపల్లి, దేశభక్తాగ్రేసరులలో వన్నెకెక్కిన న్యాయతి ముప్పరావుపంతులుగారిచే 1891 సంవత్సరములో నెలకొల్పబడి కీ|| శ్రీ|| రావుల వాడర్ కందుకూరు వీరేశలింగకవిచే నతిసమర్థతతో నిర్వహించబడుచున్న "నింతామణి" సమాజముపేరిక గద్యనాటకములనే ప్రచురించుట నాయుడుగారిమీదును. ఆంధ్రవాక్యము మనవలారచయనలేని లోటు దీర్చునలెనని ముప్పరావు పంతులుగారిది. ఈరెండుసంస్థలే లక్ష్మీనరసింహకవిగారిని విశేషముగ గద్యకవిగ బరిమింపజేసినది.

పత్రికానిర్వహణము

గ్రంథరచనమునందేగాక పత్రికానిర్వహణమునందుగూడ లక్ష్మీనరసింహకవిగారికి గురూపాలముండెను. ఈ పత్రికలు గ్రంథకటనమునకు గూడ నుపకరించుచుండెడిది. సర్వత్ర పత్రికకు పోలవరమురాజుగారితో నుపసంపాదకుడుగా నున్న పుష్పం సాందర్యతిలకయన నెలయును, అభినవభట్టభాగ్యతపా ర్యశ్రీధాయమున సంస్కృతిపాటకమున కాంధ్రీకరణమున నులవినది. 1908 సంవత్సరమున జమిందారులగు శ్రీ కందుకూర్తి వెంకటేశ్వరరామచంద్రరావుగారి సహాయమున నొకముద్రణాలయమునుసంపాదించి "మనోరమ" యను మాసపత్రికను నెలకొల్పి యందు ప్రవన్న యాదవము మొదలగు గ్రంథములను ప్రకటించిరి. 1910 సంవత్సరములో మనోరమనుచాలించి "దేశమాత"యను మాసపత్రికను ప్రకటింపజొచ్చిరి. కృష్ణవేణి, మహిమంజరి యను నెలలు దేశమాతలోనివే. 1916 సం|| రమున దేశమాతకుదోడు మనోరమకు ప్రసన్నముబోసి కొంతకాలము రెండుపత్రికలను నడిపిరి. చిన్నవిపేర్లగలిపి రమారమ యెబదిగ్రంథములకు లక్ష్మీనరసింహకవిగారు గ్రంథినిలో జాలభాగ సాంధ్రముహావనల గాకర్చించి వారిగౌరవప్రేమాతిశయములను బ్రస్తుతించిరి. గౌరవాంజ్ఞానము మునుగులకు ప్రభులుచెల్లినది. వసులలో శేనులలో నెక్కుముద్రణముల నందు

బయె కాక ఇంగ్లీషు, కన్నడము, ఓడ్రభాషలలోనికి బసవర్తనము చేయబడినది. తెలుగువాక్యమున గద్యకావ్యముల పక్కకునున్న కాలములో నాబాలలోపాలము నాకరించి మనోహరమును మలభక్తిలో వ్రాసిన లక్ష్మీనరసింహ కవిగారు లాంఛనసర్వమునకు మహావకాశము జేసెనట యతిశయోక్తికాదు.

విద్యాభ్యాసము

1899 సంవత్సరములో హిందూలోలో నొకంధరి స్కూలును స్థాపించి తొమ్మిదిసంవత్సరములు దానినర్పించుకొని నిర్వహించిరి. 1907 సంవత్సరములో యాపాతకా హిందూస్థాన్ స్కూలును నూతననామమున ధరించినది 1912 సం|| రములో వీరేశలింగ ఉన్నతపాఠశాలగా మారినది.

ప్రజాహిత జీవనము

లక్ష్మీనరసింహకవిగారి కిప్పుడు వైదికమతకర,లయం దవర్తియున్నట్లు దోచుడు సంఘసంస్కరణమునను, మతసంస్కరణమునను, నిమ్మబాతునరణ మున్నను వీరికభిమానము మొదలు. 1895 సం|| ర ములో ప్రార్థనసభ జనులో జేరిరి. నిమ్మబాతులక ప్రత్యేక మొకపాఠశాలను 1909 సం|| రమున స్థాపించి 18 సం|| రములు జరుపవరకునడిపిరి 1921 సం|| రములో యాపాతకాలను నిలిపివేసిరి. సంఘసంస్కరణముచే గాక రాజకీయపరమలందు వీరికభివచికలను దేశముమహావకాశంబు యందభిమానము గౌరవములను. ఉపన్యాసభిరణి వీరికి జక్కగానున్నది. వీరుప్రజలయొక్కయు, జమిందారులయొక్కయు మన్ననలను బడసిరి. వీరుగూడవీరంతము లక్ష్మీకటాక్షమునకుమారులే. కాని పన్నిహితులుగాలేదు. శ్రీరావురము మహారాజుగారు లక్ష్మీనరసింహకవిగారికి జేలూరిపి వశాయమును జేసిరి. ఇప్పటికి గొన్నిసంవత్సరములనుండి శ్రీవాసు నెలకు 125 రూపాయలనిచ్చి కవిగారిని పోషించుచున్నారు.

11-3-28 తారీఖు ఉత్సవము

నాటిఉత్సవము వేయూరి విశ్వనాథశర్మగారియింట విందుతో ప్రారంభమయ్యెను. శర్మగారి మిష్టిపూరి ఉద్యమమునకు పట్టుకొమ్మలకి వేగ వ్రాయనక్కరలేదు. వృత్తిచరిత్రకవిజీవితపక్షమున కార్యదర్శిగారు దాక్షగు పాలకోడేటి గురుమూర్తిగారు నాటిసంధ్యాపూర్వము 8-80 గంటలకు ఆల్పహారమునొసంగిరి. 4-80 గంటలకు ఛాయాపటము తీసుబడెను 4-80 గంటలకు గురుమూర్తిగారి యింటివద్దకుండి ఉత్సవము బతులు జేరిను. కవిగారిని శ్రీవాసతి ముప్పరావు పంతులుగారి మోటారులో నెక్కించి భజనమేళములతో పట్టణవిధులంద పురమండరమునకు గొనిపోయిరి ఈజాతేనిపు ఉత్సవములో న్యాయతి ముప్పరావు పంతులుగారును, కాకినాడు) నాగేశ్వరరావుగారును, దాక్షగు వేయూరి రామకృష్ణరావు, మునగాల రాజుగారు, దివాన్ బహదూరు మోచర్ల రామచంద్రరావు పంతులుగారును, కందులవీరరాఘవస్వామి యం. యల్. సి గారును, తదితరులును పాల్గొనిరి

సభ 5-80 గంటలకు పురమండరములో ప్రారంభమయ్యెను. దేశోద్ధానక కాకినాడుకి నాగేశ్వరరావుపంతులు గాగధ్యక్షత వహించిరి. అధ్యక్షులకోరికపైని కార్యదర్శిగారు గురుమూర్తిగారు వృత్తిచరిత్రపంపుమువారికి విచ్చిన తిరుగులను ఉత్తరములను చదివి వినిపించిరి. కుంభికోధి మునంద మ.రా.రా దేవులపల్లి ఆప్పల నరసింహము ఎం. ఏ. యల్. టి గారును మర రామనందీ వేమిరపు రామదాసుపంతులు, ఆగ్రాటు రంగ నాథ మొదలియారు,దాక్షగు ఆంధ్రుల లక్ష్మీపతిగారును,వెజవాడ నండి కట్టించి రామలింగారెడ్డి దిగ్గిల్లి శివరావుగారును, పితాపురం మహారాజుగారును, విశాఖపట్టణమునందీ శ్రీ విక్ర మదేవర్యగారును,కాకినాడ రామస్వామిగారును, వెంకటపార్వతీశవులును, వైవామునందీ మాడపాటి హనుమంతరావుగారును, తదితరులును కవిగారియొక్కభాషావేదము సంగ్రహమును, సభ జయప్రదముగా జరుగుగాకయని వ్రాసియుండిరి. పిమ్మట కార్యదర్శిగారు దాక్షగు పాలకోడేటి గురుమూర్తిగారు వృత్తిచరిత్ర పంపుమువారియొక్క కార్యనివేదికను చదివెరి. పిమ్మట శ్రీమనగాల రాజుగారు ఆంధ్రముహావకలపక్షమున బ్రహ్మశ్రీ చిలకమర్తి లక్ష్మీనరసింహకవిగారికి యభినందనముల నర్పించిరి. పిమ్మట మ.రా.రా. వడ్డాది ముప్పనాద్దుగారును, తదితరులను కవిగారిని స్తుతించుచు పద్యముల చదివెరి. విద్యాకో నుబ్బమ్మగారు కొన్ని సంస్కృత శ్లోకములను వ్రాసి చదివెరి. ఈమొకవి గారియొక్క మేనగొడలు. పిమ్మట బుదగకాపురస్థులగు పురాణం నారాశాస్త్రిగారు ముమారు 45 నిమిషములు కవిగారు ఆంధ్రభాషకు చేసినసేవను సంగ్రహించు ఉపన్యసించిరి. కీ|| శ్రీ|| రావుబహదర్ కందుకూరి వీరేశలింగం పంతులుగారును బ్రహ్మశ్రీ చిలకమర్తి లక్ష్మీనరసింహకవిగారు, తిరుపతివెంకటేశ్వర్ల కవులును నూతన కవిత్రియ మని శాస్త్రి గారు నడిపిరి. వీరు ఆంధ్రభాషను అన్నిరసములకు శాస్త్రములకు ఉపయోగ పడునట్లు చేసినందుకు గొనియాడిరి. భవిష్యదాటి సత్యవారాయణగారు తరువారీ మట్లాడిరి. కవిగారు వారి ఉత్సాహ సూచనలను బ్రస్తుతించిరి. వ్యాజ్యములకి జాతీయోన్మమును నాటగల్గెనయియు నిష్కర్మగంధివీరము గలవాడనియు

సర్వత్ర సమరములో బాత్మభివృద్ధికి తోడ్పడి యిట్టి కవిత్వరంగమున కాపనియున్నారనియు ఉపన్యసించిరి. తరువారీ కవిగారు 10 నిమిషముల పాటు మాటలాడిరి. అంతోపాగావ మొనగిరి

అంత వందనములతో సభ ముగిసెను.

ఇంక బహుగుతులమాట కొద్దిగా వ్రాసియుగించెదను. కవిగారికి చక్కగా జ్ఞాంతుచేసిన పదిపంపులములను, ఒకఆంధ్రమే న చిన్న పెట్టెలో పెట్టి కవిగారివారుయిచ్చిరి. మునగాలరాజుగారు రెండుకాశీకళ్యాణాలకు లక్ష్మీనరసింహకవిగారికి గౌరవపూర్వకముగ నర్పించిరి. కర్నూలు ఆంధ్రసంఘమువారు కవిగారికి ఒక కందువానపంటి దాక్షగు మల్లయ్యముగారు పట్టాఅంతుల ఖడ్గరూపము, తలగుడ్డను కవిగారికి చదివించిరి. వెంకట పార్వతీశ్వరకవులు కవిగారికి గౌరవిష్టుముగ 116 రూపాయలకు త్వరలోపంపుచున్నామని బాబువ్రాసిపంపిరి. ఒకఅభిమాని ఒక ఒకఖడ్గరూపము, కవిగారిభార్యకు ఒకఖడ్గరూపము చీరను, రవికెను, చదివించెను. ఈ పంపులములను అచ్చువేయించిన మ|| రా|| గ|| శ్రీ|| బా|| తా|| ప్రకాశ శేషగిరి రావుగారికి ఒక బంగారుపతకమును, ఒక గెట్టు పంపులములను కవిజీవాదు బహుమతిగానిచ్చిరి. సభ జయప్రదముగ జరుగుటకు పురజనులెల్లరు సర్వవిధముల తోడ్పడిరి.

సర్వరాజకీయ పక్ష సమావేశ ఫలితము

భిల్లి, మార్చి 18: - శిల్లిలో జరిగిన సర్వరాజకీయపక్ష సమావేశమునకు దాక్షగు అన్నాగారు అధ్యక్షతవహించిరి. పద 6 సమావేశము ముగిసినది. అసమావేశి రాష్ట్రములు వ్యవహారచక్రము ప్రకటికములు చేయబడుచున్నవి. కాని ముందుగా నాబుభిప్రాయమును వెల్లడించుటలో సదిరు సమావేశవ్యవహార వివరములను వెల్లడించుట కాగు

ఈసభ మనదేశకీర్తిలో నెట్టి పాధాన్యముకలనో తెలియజేప్పినది ప్రత్యేక విధులు రాజకీయమతముల వారుకావ యీసభలో సంప్రదించుటకు చేరిరి. ఇదియే యొక గొప్పవిశేషము. కాంగ్రెసువారును, మితవాదులు, బాత్మమహాంధూలు సమితిసభ్యులు, ప్రేమయూనియను కాంగ్రెసుపక్షమువారు, ప్రజాహితమహాసభ ప్రతినిధులు, మద్రాసు భూస్వాములసంఘప్రతినిధులు, హిందూమహాసభాప్రతినిధులు, మస్లింపమితి వారు, సిక్కులకేంద్రసమితివారు, స్వదేశసంస్థా కాధీకుల మహాసభాప్రతినిధులు, క్రియాశక్తికేంద్రసమితివారు అందరును కలిసి అన్వేషణముగా విషయముల నన్నిటిని చర్చించిరి.

ఈదేశముయొక్క భవిష్యత్పరీపాలనా విధానము సంపూర్ణ బాధ్యతాయంతమై యుండవలయునని విషయమును అన్ని పక్షములవారును ఆమోదించిరి.

అన్ని పక్షములవారును మనస్ఫూర్తిగా పట్టుదలతో విషయములను చర్చించిరి. వివరములయందు భేదాభిప్రాయము లుండకమానవు. అభిప్రాయములలేని దేశమెక్కడ నైనను కలదా?

మన దేశముం దీమధ్యకాలములో మతకలహములు కలవైషమ్యములు చెలరేగినవి అట్టితిలో యీ సర్వపక్ష సమావేశమునల్ల కలిగిన ఫలితము సమాధానకరమై భవిష్యదభ్యుదయ దాయకమై యున్నది.

మన దేశములోని రాజకీయపక్షములు శీఘ్రగానీ యున్నను సుదనుం గరి మును 60 జే కియులకు వాని సలక్ష్య యోగ్యము. మన బానిసత్వము మనలను వెనుకనుండి తరుముచుండుటవల్ల మనలో మనము కలహించుకొనట కవకాశములేదు. మన దేశములో నున్న విభేదములు మరి ఏ యితరదేశములోను లేవు. అనేక మతములు, అనేక జాతులు, అనేక భాషలు—ఇట్టి సందర్భములో మన మందరమును చిరకాలాంగరము కలహించు చుండియు, కొలదివారములలోనే దృఢసంకల్పాలపై యావిధముగా అన్వేషణసంప్రదింపునకు వచ్చుట శుభావహము—ఏదేశమందును ప్రతికాలములోనే నూతన రాజ్యాంగవిధానము లేర్పడలేదు. మన దేశములో అనేక సంవత్సరముల కాలము పట్టుబడిన యీ సమస్యపరిష్కారము త్వరలోనే జరుగుచుండుటవల్ల మనము నిశ్చానపడవలసిన పనిలేదు. ఈ సర్వపక్ష సమావేశములో హాజరైన సభ్యులు కనుబరచిన నిశ్చయమైన దేశభక్తి దృఢసంకల్పము దేశముయొడల తమకుగల బాధ్యతకడుంగడు మెచ్చింపజేయున్నవి.

సింధురాష్ట్ర విభజన చేయుటలో గల ఆరేక సంవర్సములను బాగుగా విచారించి తెలియజేయుటకై యొక విచారణ సంఘము నియమింపబడెను. పశ్చిమోత్తర పరగణాలను కూర్చియు తెలూచినానమును గూర్చియు చాలాకాలమునుండి యున్న వివాదము పరిష్కారము చేయబడినది.

ఈ సర్వపక్ష సమావేశమువల్ల మనము విజయనాగమును త్రొక్కినాము. ఇదేదేరిగా సమాధానభావముతో మనము ఇకనుండుగూడ నిరంతరము కృషిచేసియెల్ల సంకల్ప సమర్థమునగలము. దేశస్వాంశ్యమునకు సంపాదించి గలము.

(శ్రీ శ్రీ)

భారతశాసనసభ

అధికారతీర్థ ప్రతిపాదన లన్నియు ఆమోదించబడుట

సైనుస్ గ్రాంటు నిరాకరింపబడుట-ఇండియా మంత్రికి రూ 1 గ్రాంటు

దీని, మార్చి 12:- భారత శాసనసభయందు శ్రీరామ కృష్ణ పూర్తిగా నింపబడినది. ఈసారి సైనుస్ కమిషను ఖర్చు 120 మంది సభ్యులు వచ్చియుండిరి. సంతకం వుగాన నూతన సభ్యులు, రెండు ప్రతిపాదనలు వచ్చినవి.

మిషనరీయను గ్రాంటు నందు సయ్యము ఖర్చులకుగా నున్న రూ 2,40,000 తీ జేయవలెనని పండిత మెంతిలాల సెహ్నాగారు ప్రతిపాదించిరి. వారు లేచినది సభలో ప్రతిపాదన వ్యాధ్యులతో వారి ప్రతిపాదన.

పండిత సెహ్నాగారు

సభవారు కమిషను ప్రతిపాదనకు ఓటుచేసినవిధమున ఖర్చున కంగీకరింపరదు, ఒకసారి సభవారు తీర్మానించిన పిదప ఆ తీర్మానము ఆమలుజరిపి సభవారి గౌరవమున కాపాడుటకై బహిష్కరించునన ప్రతిపాదనకు ఓటు చేసినవారు గూడ యాఖర్చు నిరాకరింపవలసి యుండును. రాజ్యాంగ విధానమును బలపరచువారు యాప్రతిపాదనకు బలపరచుటయే వారి విధి. పార్లమెంటువారి విధులను యాకమిషను పాక్షికం చేపాపించుకొనవలెను యిండియాపై విధులరాదు. కమిషను నియామకమును సభవారికి కరింది ఉపసంఘమును నియమించి యున్నచో ఖర్చులనుగూర్చి అడిగినను కొంతసేపుగ నుండును అనిచెప్పి యావిషయమును కమిషనుయొక్క ఉచితమునకు అనుగుణ్య చర్యింపవచ్చునని యని సెహ్నాగారు అభ్యుతసాదించిరి.

ఎవ్వరుగూడ కమిషను మోగత ఆయోగ్యతల గూర్చి చర్చించుట యదివరకు గావించిన తీర్మానముపై విమర్శించుట జేయరాదని అభ్యుతసాదించెను. అంతట పండిత సెహ్నాగారు ఎల్లరు తన ప్రతిపాదన బలపరచవలెనని గోరుచు నుగించిరి.

శ్రీరామగారు : యుక్త చెప్పెను పండిత సెహ్నాగారు యనుకనేల సాక్షియనని గోరుచున్నట్లుననిరి. పార్లమెంటువారి జ్యోతిషములేనిది ఏవని జగదు గాన వారు నియమించిన స. ఘనమును ధనసహాయము చేయవలెనని కోరిరి. ఇప్పుడీ ద్రవ్యము నిరాకరించినచో నేమిచేయవలెనని ప్రశ్నించిరి.

జిన్నా గారు:- వారిని నడిచేయెడు (చర్చ)

సర్ వా. విల్సనుగారు:- అందుకు గూడ డబ్బు కావలెను (తీరిక నశ్చ)

కాంగ్రెసు సభ్యులవారు కొన్ని వారములవరకు సమావేశమై యెట్టి నిర్ణయమునకు (రాజ్యాంగవిధానము విషయమున) రాలేదుకాదు గావున యెట్టి పరిస్థితులలో మనకు ప్రసాదించబడిన యీ వార్త మెట్టి సభ్యులవారి విచారణయే గత్యం లేరమని శ్రీరామగారు బోధించిరి.

పండిత ముఖ్యమంత్రి శ్రీరామగారు కాంగ్రెసు సంఘమును పోషించేయటమిగూర్చి జవాబు చెప్పిరి. స్వామ్యులకి కమిషను వారు విచారించి రాజ్యాంగవిధానము తయారజేయుటకు రెండేండ్లు గడువొసంగవలెను ఎట్టి సెక్రటేరియలు కార్యాలయముల సహాయములేనిది, ముప్పయికోట్ల ప్రజల కక్షగూర్చు మిగిలిన పరిపాలనావిధానమును కాంగ్రెసు నాయకులు కొలది వారములలో తయారుచేయవలెనని పోషనగ పలుకులవ్యాసము. మేము చీకటిలో దేవులనుచున్నను మాకు విశుదమైన మనస్సుగలవారములచే అన్నియు గాంచగలము. దేశసంతోషము విశ్వకళముగ కమిషను విధుని పూరించెను. ఎవరైనా రక్షకసంఖ్య ఓట్లతో బహిష్కారము నిశ్చయించిరి. ఎక్కడో నోకచోట వారికి స్వాగతప్రత్యేకముండవలెను. కాని కమిషను అనంగీకృతమున దెబ్బకు నల్లజండాతీ తారాగ్రామము. కావున భారతీయులెవ్వరను యా ఖర్చున కంగీకరింపరాదనిరి.

ప్రజల ప్రేమము నాలోచించి వారితో సంప్రదింపి నిర్ణయించువలెనని హామీమొందరు దెలిసియుండెను. ప్రజాప్రతినిధులే యీ సభ్యులయందు గలరు. వారు బహిష్కారము తీర్మానించెడి. కావున గ్రాంటును గూడ నిరాకరింపవలెనని ఎం. కె. ఆచార్యగారు నడిచిరి.

జిన్నా గారు

జిన్నా గారు యీ గ్రాంటును నిరాకరించుటయే యుత్తమమనిరి. ప్రజాప్రతినిధులను సంతకంపడచే కమిషను నియమించుకొనవలెనని నిరాకరింపవలెనని ఆదివరకు సహాయము చేయుదలచినవారు గూడ యిప్పుడు బహిష్కారమునందు చేరుచున్నారని శ్రీరామగారు ప్రజలగుర్చి చెప్పుచున్నారు. ఎవరో కొద్దిమంది హామీమొందవలెనని తీర్మానవారందరు బహిష్కారముననే గోరుచున్నారని ఆచార్యగారు కోరినది మొన్న రాళ్ల రాళ్లయినది కుమారులచే తాల్చబడిరి.

ప్రభుత్వసభ్యులు ఎవరిదోషము

జిన్నా గారు:- మిషనరీ మే. భారతీయుల కిష్టములేని కమిషను బలవంతముగ అంగీకరింపగోరుటచే నట్లు జరిగెను.

(అధికారతీర్థల వార్త ధ్వని)

కమిషనువారు ప్రారంభ విచారణ జేయుచున్నారనిరి. అయితే పోలీసుగార్లు పంరత్నంక్రింద సి. వి. డి వారి సహాయమున 144 సెక్షన్లు ప్రయోగించి సంచారము జేయుచున్నారు. భారతదేశ రాజ్యాంగవిధానము గూర్చి విచారించుట కిదియే మార్గమా? స్వరాజ్యవాదలను మించిన స్వరాజ్యాభిమానిని చెప్పుకొని సర్ బ్రాంకులగారు మొన్నటిదివసము కోపముతో సభ విడచిపోయినవారు యీ గ్రాంటు నెట్లు ఎసంబ్లియెందుట నందితో ఆశ్చర్యమగుచున్నది అని చెప్పిరి.

మన్ని ఈశ్వరేశ్వరులగారు మాట్లాడును పండిత మాలవ్యా జిన్నావంటి నాయకులే యుద్ధవిచారణ సభయందు ప్రభుత్వమువారికి సహాయము జేసెనని హామీమొందరుగారు వరుసరాదు. ప్రజలకత్తుమని వాడించుటసంభవము. ప్రజానాయకుల సహాయము ప్రభుత్వమువారికి కావలసియుండుననిరి.

గ్రాంటు నిరాకరింపబడుట

సైనుస్ కమిషను గ్రాంటు నిరాకరింపవలెనను ప్రతిపాదన 66-58 ఓట్లతో వందేయతరం కేకలు చెలరేగుమంద ఆమోదించబడెను.

అంతర్జాతీయసభా ప్రాతినిధ్యము

ఎఫ్. ఎం. జోషిగారు మిషనరీయను గ్రాంటులో రూ 100 తగ్గించవలెనని ప్రతిపాదించుచు అంతర్జాతీయసభలకు ప్రతినిధుల పంపు నిధానమును విమర్శించిరి. ప్రతి ప్రతినిధికి సహదారు లండన్లను, లేవన్నచో వారు అంతపని వారు కొనవల కష్టమనిరి.

జి. డి. విల్సంగారు ప్రతిపాదన బలపరచుచు తాను జిన్నావారితోయిన సంధర్భముల నెరింగించిరి. అన్ని దేశముల ప్రతినిధులకు సహదారులని ప్రత్యేకముగ గలరు. జాపాను మండి 28 గురు సహదారులు వచ్చియుండిరి. ఇండియా ప్రతినిధి దినమసమానము పనిజేయవలసియుండుటచేయేవని సరిగా చేయలేకపోయెను అని చెప్పిరి.

ఎస్. ఎఫ్. హాజిగారు పూర్తిగా భారతీయులనే ప్రతినిధులుగ పంపవలెననిరి.

సర్ భువేంద్రనాథు మిత్రగారు బదులుజెప్పుచు సహదారులను పంపవలెనని విల్సంగారిని నిశ్చయించిన సంఘము లేవియు కోరియుండలేదనిరి. పూర్తిగా భారతీయులనే ప్రతినిధులుగ పంపుట ప్రేక్షాస్మరణము కాదనిరి. యూరోపియను అధికారులు ఎక్కువ అనుభవముగలవారుండగా ఇతరులను బంపుట కష్టమయ్యెను.

నిరుడు విల్సంగారిని వందేయతరం సహదారు లండన్లను కలకత్తా వాణిజ్యసంఘమువారు నూచించిరి. మిత్రగారిమాట అసత్యమని సర్ పురుషోత్తమదాసు ధామకదాసుగారు చెప్పిరి. అంతర్జాతీయ సభయందు సమావేశమగు విదేశీయులు భారతీయులనే విసగోరెదరు. అట్టియెడ యూరోపియకలను భారతీయులుగ పంపుట వింతగ నున్నదని లాలా లజపతిరాయగారు దెలిపిరి.

ప్రతిపాదన 78 అనుకూలరు 47 గురు ప్రతికూలరుతో ఆమోదించబడెను.

భారతీయ ప్రతినిధులకు భారతీయుడే నాయకుడుగ నుండవలెనని నూచించుచు జోషిగారు వేరొక ప్రతిపాదించిరి.

భారతీయ ప్రతినిధులకు ఇండియాఖర్చుతో బోయిన సభ్యులు ఇండియాను నిండించుటగూడ గలదు. భారతీయ నాయకులు సలమందువాడుక నిరికించువారు కారనిగూడ దెప్పిరి. ఇట్టి ఆసందర్భముల తొలగించవలెనని దొరస్వామి ఆయ్యంగారు నిరి. లాలా లజపతిరాయగారు గూడ బలపరచిరి. ప్రస్తుత యేర్పాటు ఆమోదించుచు స్టేటు కౌన్సిలువారు తీర్మానించి నెలుజ గ్రహంగారు దెలిపిరి. ప్రతిపాదన 76-45 ఓట్లతో గెలిచెను.

ఇండియా మంత్రి ఖర్చు రూ 1 తగ్గించబడుట

ఫలహారాంతరము సభాసమావేశము కాగానే ఇంగ్లాండులో స్టేటు సెక్రటరీగారి కగుఖర్చుల గ్రాంటునందు రెండు కోట్లవే చర్చజరిగెను. కె. సి. రాయ, ఎం. కె. ఆచార్యగారు యీ కోట్లను ప్రతిపాదించిరి.

18 అట్లు కోట్ల ప్రతిపాదనము భాగ్యరావు స్టేటు సెక్రటరీ కార్యాలయమునందలి కోటను దెప్పియో జూచిరి.

ఆచార్యగారు ఇండియా కార్యాలయము ఇండియా అభివృద్ధిని నిరోధించుటకే యున్నదనిరి.

ఈ ప్రవృత్తి స్టేటు సెక్రటరీగారికొర కడుగలేదనియు ఇండియా ప్రభుత్వమువారికి ఇంగ్లాండులోగల ఏజన్సీకు గు ఖర్చులనిమిత్త మడుచున్నామని సర్ బేసిలుబ్లాంకుగా రనిరి. ఇండియా ప్రభుత్వపు ఏజెంటుగా యితర వలసరాజ్యముల నున్న స్టేటు ఇండియా తరపున ఒక హైకమిషనరు ఇంగ్లాండులోనుండగా తిరిగి రెండవ ఏజెంటుకు సర్ ధామరావుగారు ప్రశ్నించిరి.

ఎం. కె. ఆచార్యగారు ఇండియా మంత్రి కార్యాలయమునకు గానున్న రూ 184000 గ్రాంటు రూ 1-కి తగ్గించవలెనని ప్రతిపాదించుచు ఇండియా మంత్రిగారి కార్యాలయము వారే మేయో కన్సల్టేటివారికి ప్రాత్యహ మొసంగి ఇండియాను ఆరాచివేయ జూచుచున్నారనిరి. ఈ కోత సంగీకరించి నచో మంత్రిగారి రేపని జేయలేక పోదురు! ఎసంబ్లి వారు అన్నివిషయములను చులకనగ జూడరాదని బ్రాంకులగారు నిరి.

ఆచార్యగారి ప్రతిపాదన 66-58 ఓట్లతో సెగ్గెను. ఇండియా మంత్రిగారి కార్యాలయపు ఖర్చులు ఎసంబ్లి వారిచే రూ 1-కి తగ్గించబడినపుడు వార్త ధ్వనలు చెలరేగెను.

రివెన్యూబోర్డుకోత అంగీకరింపబడుట

కేంద్ర రివెన్యూబోర్డు గ్రాంటునందు కోత ప్రతిపాదించుచు ఆర్థిక మూలగారు పత్తులు వసూలుచేయుపద్ధతిని విమర్శించిరి. అట్లు ఒక్కటి తగ్గ లేదనిరి. సర్ బ్రాంకులగారివిషయము సంగీకరించుచు మూడుశాలగు లక్షలమందినవద్ద వసూలుజేయ వలసివచ్చినపుడు యిబ్బండిండుక మానవనిరి. రివెన్యూబోర్డు వారు క్రమగ విచారించుచున్నారని చెప్పిరి.

అందుచే మూడుగారు ప్రతిపాదన ఉపసంహరించుకొన గోరిగాని సభవారునుమి నోసంగలేదు ప్రతిపాదన ఓటుల కుట్రకు 51 అనుకూలరు 41 మంది ప్రతికూలరుతో అంగీకరించబడెను. ఆర్థిక మూలగారు శ్రీనివాసయ్యంగారితో గలసి అనుకూలరు పత్తులను నిలచియుండగా కాంగ్రెసు సభ్యులు ప్రకంపించిరి. అధికారకేర యూరోపియనులు ఓటుజేయలేరు.

రివెన్యూబోర్డునందు బర్మావారికి ఉన్నతోద్యోగముల నోసంగలేదని ఆక్షేపించుటకు గాను బోర్డుగారు యీకోత ప్రతిపాదించిరి. అర్జులు వచ్చినపుడు వారిని నిరాకరింపమని బ్రాంకులగారు చెప్పిరి. ప్రతిపాదన ఓటిపోయెను. కేంద్ర రివెన్యూబోర్డు డిమాండు ఆమోదింబడిన పిదప సభ ముగిసెను.

సెహ్నాగారి ప్రతిపాదనపై ఓట్లవివరము

దీర్ఘ, మార్చి 12:- సైనుస్ కమిషను గ్రాంటు నిరాకరింపవలెనను పండిత సెహ్నాగారి ప్రతిపాదనకు ప్రతిపాదన గ్రాంటు ప్రభుత్వ సభ్యులు 28 గురు గా కయి దిగున 88 గురు సభ్యులు ప్రతికూలముగ ఓటుజేసిరి.

అబ్దులహాజీ, ఖాసిము అలీగారు, కొక్కినఖను, సైన్సు మహమ్మదు రఫీకు, డా॥ పర్వర్తి, గజ్జిని, మహమ్మదు ఇస్మీలు ఖాను, అనన్తరు లాజము, మూరు, సర్ దార్శిలిండ్సె, కర్నూల్ క్రాఫర్డు, టరిటు భూషనురాయ, సర్ జుల్కీరాలిఖాను, మ. హానవాజా హుస్సేను, సారాజుకబ్బు ము నవాజా ఖాను, అర్. ప్రసాదుకొంగ, లాంబు, సర్ బోమాంజదలాలి, కెకాల్ ప్రేమచంద్రు, ఎస్. సి. ముఖర్జీ, యూమినుఖాను, జవహర్సింగు, కాబూలు కింగు, ఆప్రభుజ్జు, అసామ్యుడు, సర్ అబ్దులుఖయాము, సర్ నాల్లరువిల్సను, జి. సి. చాల్సీ, ఎం. సి. రాజా కర్నూల్ గిడ్డి.

ఈడిగున 66 గురు అనుకూలముగ ఓటుజేసిరి:- శ్రీనివాసయ్యంగారు, జోగయ్య, ప్రకాశం, నాయుడు, దొరస్వామి ఆయ్యంగారు, సర్వోత్తమరావు, విద్యాసాగరపాండ్య, జయకరు, జ. మెహతా, ఇబ్రహీం రహీంతుల్లా, శేల్కారు, హాజీ, బేస్, జిన్నా, అబ్దులహాజీ, సర్ పురుషోత్తమదాసు, ఎం. సి. చందరు, టి. సి. గోస్వామి, అమరకాధర్తు, కె. సి. నియోగి, మిత్ర, లాహిరి, హాదరి, మోతీలాలు సెహ్నా, రంగయ్యరు, మంజు, మాలవ్యా, డిర్ల, ఈశ్వరేశ్వరు, రణంజయకొంగ, పేర్వాణి, ఇస్మీలుఖాను, మహమ్మదు యూకూలు, యూసఫ్ ఇమాము, కిద్దాయి, ధామరావు, బార్గవు, లజపతిరాయ, సముల్లాలు, గజ్జి ఫరాలిఖాను, కర్నూలు గుగులుకొంగు, నారాయణ ప్రసాదుకొంగు, గయక్రూరుకొంగు, సీతకంఠదాసు, బి. దాసు, రాజీవరంజన ప్రసాదు, సిద్ధా సిద్ధేశ్వర ప్రసాదుసిద్ధా, గంగానందసిద్ధా, రామనారాయణసింగు, సర్ రాజా హుస్సేనుఖాను, బాదజూమాను మహమ్మదుహాఫీ, డా॥ మూంజి ద్వారక ప్రసాదుమిస్రా, సిద్దికు పూకను, శ్రీచంద్రదత్త, మాటిచాదరి, బోక్స్ రంబివారిలాలు, హరిబిలానుక్రాద్దా, అసి, జోషిగారు. (అ. పి.)

పంజాబు శాసనసభ

ప్రజాసత్తా విజయము

లాహోరు, మార్చి 12:- సైనుస్ కమిషను ప్రతిపాదనకు రెండవ పూర్ణజయము కల్గెను. దీనికోత భాజీయపై డిలను మధ్యాహ్నం పూర్ణజయము కల్గెను. ఇయ్యో నిర్వాహణసభ్యులు ప్రధుల్లో నోక్స్ మునవాయిపు కోరగా నోట్లు లెక్కింప నవసరములేకయే ప్రతిపాదన అంగీకరింపబడెను. (అ. పి.)

తారకశివరము

కాశీక్షేత్రమున జరుగుట

కృష్ణాజీగారి దివ్యోపదేశము
(స్వకీయవిలేఖరి)

గత నెల మొదటివారమున కాశీక్షేత్రమున సమావేశమైన ఆఖిల భారత తాం. పరి. అత్యంత జనుబ్రహ్మగా జరిగినదని ప్రాయోగకు సంఘముచున్నాను. భారతదేశమునందలి అన్ని ప్రాంతములనుండి ప్రతినిధులు పెక్కుమంది విచ్చేసి, సభా కార్యమున పాల్గొని యుండిరి.

ఇతర పథకములు ఈవిధమున, చాలవ్యవస్థాపనలు గలదు. ఇతర పథకములవలె ప్రతినిధులు ఎప్పుడో ఒకసారి సమావేశమగుచు ఏదోకొన్ని తీర్మానములు చేసికొనుచు, ఎవరో కొందరు నాయకులచేత గౌరవనీయముగా ఉద్దేశించబడుచు, తమదేశమున తామువెళ్లుచుగాక, ప్రతినిధులందఱు ఒక కలువలములలో వలె వారము దినములు కలిసి మిలిసి, శివరతనమును గలపై కృతార్థత గాంచుట కెంతయు ఆవశ్యకమునైనది. ప్రతినిధుల శివరములు బయలుదేరినప్పుడు, ఆయాసంఘమువారు పథకము జనుబ్రహ్మగా జరుపుటకు చేసిన ఏర్పాట్లను వర్ణనాతితము.

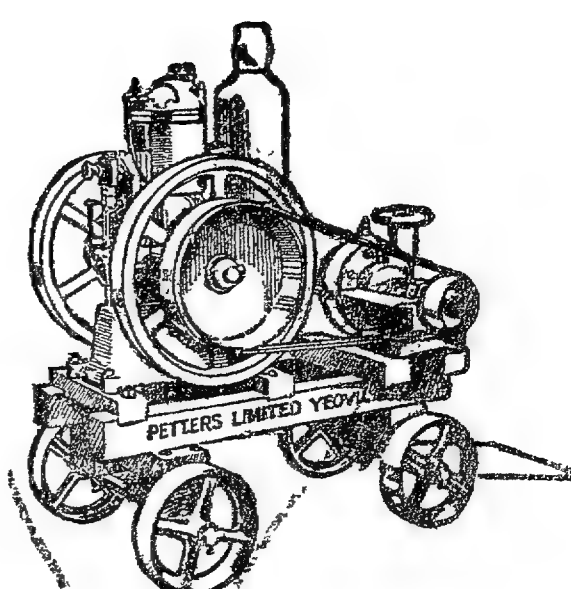
శ్రీ కృష్ణమూర్తిగారు ఈ మహాసమావేశమునకు అధ్యక్షత వహించిరి. ఆమహిమ వారు ప్రతినిధులతో కలిసి మెలపి లోకకల్యాణమునకుగాను అందరిలోను కలుగజేసిన యాత్సాహము వర్ణనాతితము. అన్నిటికన్నను వారి, ప్రతి దినము సాయంత్రమున ఇచ్చిన గ-భీరోపదేశముల వలనను మరచిపోజాలరు. జీవితధర్మ మెట్టిది? దానిని ఏకీకరి గ్రహించుట? అటుల గ్రహించిన నున జీవితమునగులగు మార్పులెట్టిది? అను విషయములను గురించి వారుచేసిన విషయములను ఎన్నటికిని మనము మరచిపోము. సుటిక్తిష్టపరిస్థితు లన్నియు పరిష్కరింపజేసి లోకము కాలభూయస్యుమై కలిగియుండునట్లు, ప్రతి జీవుడును తన నిజతత్వమును గ్రహించవలయును. దీనిని గ్రహించినందువలననే మనము దుర్బు జీవితమునుగడపుము, ఆ కాశీక్షేత్రముమీ మన దివ్యకృతులన్నిటిని నాశన మొనర్చుచున్నాము. ఈ మన ఆడంబరజీవితములో దురభిగ్రావతత్వముతో ఎంతకాలమునుదురా? అంతయు కష్టపరంపరలు పాపుగుమన్నవి. కాంతిబహుమతి లేదు. ఇక కాలము వ్యర్థముచేసిన లాభములేదు. మననిజతత్వమును గ్రహించవలయును. ఎప్పుడు మన యీ నిజతత్వముగానుండునో అప్పుడే మన జీవితమున అద్భుతముగు మార్పు ప్రారంభముకాగలదు. అప్పుడే భగవద్దీపము అందరిలోనే గాంచగలుగుదుము. అప్పుడే అందరిని మన సోదరులగ భావించి సమస్త ప్రాణులకు నేపచేయుటకు మనశ్చక్రిసంపదలను సమర్పించగలము. అప్పుడే మన దురభిమానములు నాశనమగును. మనలో గల ఈ ద్వారా భావములు పటాపంచలమగును. అంతయేల నేమి మనలకు నాపరిచియున్న స్వార్థము, దంభము మొదలగు విషవాదులున్నవి యొ దివ్యతత్వము మంటచే దగ్గులగును అప్పుడే మనము ఈశ్వరునిలోని లక్ష్మణుకాగలము ఈశ్వరసంకల్పమును గ్రహించి, దానిని కార్యరూపమున మన చర్యసర్వమును ఈశ్వరార్పితము చేయగలము ఇదియే నేనామార్గము. దీనికొక మనము జన్మించితిమి. దీనిగ్రహించి మన సర్వస్వమును ఈశ్వరార్పితము చేయుటకే మన జీవితవిధానము నమోపవలయును.

ఈ ధర్మమార్గమును బోధించుటకే పూర్వము బుద్ధిగ వాసులు కాశీక్షేత్రమున నే ముట్టమొదలుప్రారంభించిరి. ఆధర్మరహస్యమును భారతీయులకు ప్రకటించి వాననందరిని కార్యోత్సాహము చేయుటకు ఆసంగరముననే శ్రీకృష్ణమూర్తిగారు తేటతెల్లముగ తెలుపుట మన అవ్యక్తమున చెప్పవచ్చును. ఇకవారి కార్యభాగమును గానవచ్చును. వారందఱు సమగ్రముగా మన ఆచార్యుల యీశ్వరమును ఎవరు కొనినందులు?

అనితిగలుగువాడు సయితము ఎవరోకేమునా? కాశీలోనున్న అన్ని దినములలో పాల్గొని యెన్నియోచక్కనివిషయములను ప్రతినిధులు సేవియించిరి. కృష్ణాజీగారు ఈధర్మసాధనకు ఏ రీతిని ప్రారంభించినదియు, ఈసందర్భమున చారిత్రికమున ప్రారంభమునుండి జరుగుచుండిన అద్భుతమార్పులను గురించియు వసంతాదేవిగారు సభికులకు తెలియబరచిరి.

ప్రతిదిన ముదయమునను జరుగుచున్న బహిరంగ సభలలో సభికులు కృష్ణాజీగారిని ఆశీర్వాదములను గురించి ప్రశ్నల నడుగుచుండెడివారు. వారికి వారిచ్చిన ప్రత్యుత్తరములను వినియేటిగనలయును. వీనివలన శ్రీ కృష్ణాజీగారు అందరిధర్మసందేహములను నివారణచేసి, అందరిని, అనందములు గలదేయుటకు చూసిన యాత్సాహమును చూచియేటిగనలయును.

రాజోత్సవసభలలో కథలను దక్షిణ ప్రాంతవాసుల సౌకర్యమునకు మననపల్లయందొకటియు మరొకటి కాశీలో జరుగును.

వెటర్న సకలవిధముల
జలయంత్రములు

మావద్ద యింజనులు, జలయంత్రములు, వివిధ స్టాకులోనుంచి, తేలికైనవి, చులకనగా తీసుకొనబోదగినవి, తీరముగా ఏర్పాటు చేయబడవలసిన యంత్రములను అన్ని తగువరికరములచే అమర్చబడి, పోటీను తిరస్కరించదగిన తగ్గు ధరలకు వెంటనే సరఫరా చేయుదుము.

వెటర్న ఎంజనుల మొదలగువాటికి సంబంధించి పూర్తివివరములు కాకినాడలో గల మా బ్రాంచి ఆఫీసునందుకూడ తెలుపబడును అచ్చట ఒక పంపింగు సెట్టుపనిచేయుటను కూడ చూడవచ్చును.

బెస్ట్ అండు కంపెనీ లిమిటెడ్.,

3579 (యింజనీరింగు డిపార్టుమెంటు)
పోస్టుబాక్సు 63, మదరాసు.

శ్రద్ధానందోపదేశములు

అనువాదకుడు సీతాపతిశర్మ-గుంటూరు

విద్యార్థులు బ్రహ్మచారు లెట్లుగుడు?

బ్రహ్మచర్యోపనిషత్ రాజారావుగారివిశ్లేషణ-అధర్వ

బ్రహ్మచర్య వ్రతమునకలబిందినరాజే రాజ్యరక్షణ చేయుటకు సహకారముగా కాని భోగియై ఆనందమిగానన్నవాడెన్ను రాజ్యరక్షణ చేయజాలడు.

బ్రహ్మచర్యక్రమము మనస్సు, ఇంద్రియములు, శరీరము మున్నగువాని ధృఢపరమకొనుట కనునకుకాలము. అప్పుడప్పుడు మానవుడు అజ్ఞానముచే తనశరీరసౌఖ్యమును వ్యర్థపరచుకొనుట సుఖముగా దలపోయుచున్నాడు. అదిచాలతప్పు ఈశక్రమను సర్వకర్తాభివృద్ధుల కాలవాతమైనదిగా వాగినికోల్పోవునట్టిది కాదు. కావుననే బ్రహ్మచర్యవ్రతమును మనము పరిపాలింపనివాడును, విద్యార్థులును అత్యల్పకాలములో మరణించుచున్నార. అవ్రతమును చక్కగా పరిపాలించుచున్న వారు చిరజీవులుగా దృఢగ్రాతులుగా నుండుదురు. నేడుమనదేశములో ప్రబలుచున్న నవయువకుల ఆకాలమత్యువులకు కారణము వారు బ్రహ్మచర్యమును చెవులతో నైన వినుకుండనుండుటే కాని నేరుకొదనునది నిస్సంశయము. మనము జన్మమెత్తినది కడుపారతి నులకేయనికూడ వారు తలచుచుండురు. కాని మానవుడు కేవలము తిండికొరకే బ్రతుకకూడదను సత్యమును మరచుచున్నాడు. అయితే జీవించుటకొరకును, జీవనశక్తిని నిభివృద్ధిపరచుకొనుటకు నితరులుగా తగినంతచాత్రమే భుజింపవలయును. నిర్మలాంతఃకరణము తనస్యాధీనములో లేనిది ఎంతటి మహోత్సాహకార్యములొనర్చు దలపెట్టినను వానిఫలితమును మానవుడెప్పుడు పొందజాలడు. కావున ప్రతికార్యమును, ధర్మమును పరిపూర్ణాంతఃకరణముతోనే చేయవలయును. అట్టి ప్రేమయే నిజమగుప్రేమ. బహువిధభావనలందు వ్యాపనగల మనస్సుతో చేసి

నప్రేమ అతురక డెడు ప్రభువు. పున్నమాలు తెంకిని వివాహకారణముగా జరిగి యింపును. పరిశుద్ధాంతఃకరణముతో ప్రేమించినవాడో స్వయముగా రాసు కృతార్థుడగుటకాక ఇతరులకు కూడ కృతార్థులజేయును. చాలమంది బూతుమాటలుగల హాస్యముతో ఇతరులను సంకోషపెట్టి జారురు. కాని ఇంద్రతమాత్రము వారికి ఫలితములభింపదు. అత్యల్పములు విన్నవించునెడటికే వారిప్పుడునుండును లైకల్యము సంభవించును. కాన మనస్సు అత్యంతరీతిమందార్పల్యమును తొలగించుకొనుటకు మన మీ క్రిందినియములు పాటించవలయును. (౧) ప్రకృతినియముల ననుసరించి జీవితమును గడుపవలయును. (౨) మనస్సు అత్యంతరీతిమందార్పల్యములగు కోర్కె, లోభ, మోహముల జయించవలయును. లోభమోహాది విమగురు శత్రుల మూలకారణము కామము. మన పుకృతీపురాణములలోనికథలందును సర్వవర్ధములకు మూలమీ కామమునియే చెప్పియుండెను. ఆకామమును అణచివేయుటకు దేవతలందఱు ప్రయత్నించిరి. ఇంద్రుడు తనశత్రువు నొడించుటకు వివామములేక ఈకామని సహాయము పొందెను. కావున మానవజన్మదయమందు కామోత్తేజము కలిగినపుడు దానిని సద్విచారాన్నితో దగ్ధము చేయవలయును. కళోపరిపక్వత్వమందును ఇదేవ్రాసిన యుండెను “విద్యాభివృద్ధి నాచికేత సంమక్ష్మే నత్యా కామోఽహహోలోల పంతో” విద్యాభ్యాసమందు విలీనమైన నాచికేతుని కామముఎంతమాత్రములో బరచుకొనలేదు. మానవుడుకొనువాసనల ద్వారా పరాత్పరసిద్ధులభించిన జనశక్తిని గెలిచునర్హుడు. అనుమానీయుని జనశక్తి అన్నిటికన్ను పనిత్రమయినందున దానిని మనమెన్నడు అపవిత్రముచేయఁజలదు. మనము సంధ్యావందనములో “జనంపునామభ్యామ్” మంత్రములను జననశక్తి పరివ్రతకై ప్రార్థించుచున్నాము. ఆచార్యుడు బ్రహ్మచారి మనస్సు అత్యంతరీతిములను దృఢపరచవలయును. విద్యాభ్యాసమును కామదమనమువల్లనే ఈధర్మతత్వము లభించును. (పశేషము)

చిలకమర్తి లక్ష్మీనరసింహ కవి

[నవదేవ సూర్య పకాణి రావుగారు]

తీయదనములు తీగవారగ
తేటదనున పాటబాడి
తెనుగుదల్లికి తేజ మొసగిన
నివ్వపూరుపుడే !
లలితవాసన లాలయముండిగ
నలపుకొనము పాటగొరకొ
లతుగుడిదే కవిమూలం
కామోదముడే !
తీనమాధురి శిష్యుకొనునా
తూవులెల్ల ప్రార్థువుచ్చి
భావనల పరువు తెల్లిన
భావనావలయే !
తేజముడిగిన దేశవరితలు
నివ్వలేఖల పీఠం తెందగ
దేవదీని చివురుమూలం
కలిత లల్లినాడే !
నివరసములు కాటకమాడగ
పాటబాడిదు పరిభృతమై
నవ్వనూదా గానాస్వాదమున
మూగ యెనుగా !
అవ్యుక్తాంతుల నందగింపుమ
పరులందరిన వియోనుమమం
గయనికెను లలిని రాతెను
కాలగర్భమునన్.
అన్యప్రాయము నతులభాగ్యము
అత్యున్నతము నమలరాగము
కురిసిపోయిన మొరసిపోవుట
ఏల చెడంగుదురో.
పరమహంసే నలపుడివతో
విరిసిపోయే చంద్రరేఖతో
విపలభావి మిన్నముట్టె త్వ
త్పిత్తి కాంతిచ్చటన్.
విశ్వవైదికు విశ్వకరాగము
పూరికొరకొ పుణ్యశీతము
కవివరేమ్యుని కలితగానము
కలసి నటియించెన్.
దేశభాషల ననుగు లెప్పని
కోటిగొంతుల పాటబాడిన
అంద్రకుమారు చాదల కునుమ
నృపులు నరియినన్!

అ మ్మ మో లి క

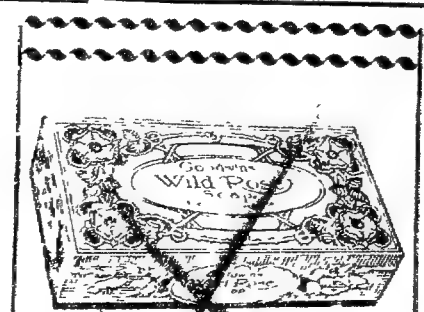
- 1. సురాధరాఖ్యం జగతాంతరం యత్
కీలాదియోతిం ప్రచుద్రి యస్య
పశ్యే ద్వరస్యోఽపి సురాత్మదీయః
వ్యాఖ్యంధరే వపతాపురణ్యం ||
సహోపకార్యం పరాంధూతిం
- 2. ప్రస్తుతాశో కిలవాసుకి శ్రే
దర్శకకర్తాది హహనుభావై
వామో నాత్వాం వయమేవ తుష్టాః
పన్నయ్యభట్టాది కశీశ్వరాస్తు
శ్రీనివాసాపు కిల మత్తుకావ్యైః
యశీనులేనాన మతితమేనాం
- 3. మహావైద్యకర్తాపపంచైః ||
అపక ప్రకీర్తి వరముఖ్య మహానుభావాః
నిర్మాతనిర్ణయ పరావృత్తిభిః ప్యుక్తియైః
అత్యంత మేన కలపకృతగర్భకాశే
- 4. అగ్రాక్షేత్రమద్య కథానీపదమోనేతాః
నాన్దిన గూతా పరపాదకుర్వా
న్మాద్యతా హాస్యరసప్రధానా
వామోమవిష్టలి యన్యవత్ప్రే
త్తన్వేన శ్రీనరసింహామ్నః ||
- 5. నినుపదినయ మేతత్సన్నిధానే త్వదియే
అనుభవకరయ్యగ్నేహద్య సంతోమపూర్వం
నుమనియమితత్వ నిర్మితం యత్ కించిత్
అమోహన సమర్థే మత్సత్వతై కవిహమ్మన్

చిలకమర్తి రావూరి వెంకటసుబ్బయ్య,
చిలకమర్తి కవిగారి మేనకోడలు.

వష్టిపూర్తి మహాప్రశంస
" బలిమి చెలవములక్క జనునాటు; నటునది
రెద్దిరెద్ది ములక దనవిమూర్తు;
" గుంటెకొకే గలగు ములక దొల్లిటి ' వని
వష్టిపూర్తి మామ జరుపుకొందు."

[ప్రకృతి ప్రకరణము, ఎనురాదాచాలు ప్రబంధము]
శ్రీమన్నయ రాజ్యహేంద్రమున వేసెన్ బంచమా
మ్నయ స | స్వామంపుంగుతిమొల్ల తెల్లనకు శే-కాడ
య్యె వెయ్యెందు; గో | దామహాత్మ్యమొ ధూమిసారమొ,
యెబ్బ డెద్దొక్కమూలన, నె | ర్వేమికేలేయె ప్రహస్యరది
సములై యల్లై ఫలమం గృతుల్.
ఉ. వాడులు, వీరవానువనువర్తల బల్కిరి మన్ ప్రబోధవం
ప్రోదయ నాటకద్వితీయ ముప్పలిం, గుణతారతన్వసం
వేదులు, రాజ్యహేంద్రపుంగుత్రయమంతున; దాడిలాదికా
ద్యాదులు, రాదికాదు, లటవాదులసాదులు నేడుపల్లపుత్
ఉ. రాజమహేంద్రవట్టావరణం తెలంగున వాని నన్నభ
ట్టాజయభవ్యకావ్య మను నత్తెరువోసినబుడి నూ, కపి
ద్భాగ్యశిరఃపృథుకాగృతిపరంపరగమృతి, వష్టిపూర్తియన్
వ్యాజమునన్ బయలెడలసామెలుదానవృసింహాసత్ప్రభుల్
ఉ. కాలగతిం గ్రమంబుగను గాలిని గీలిని ధూలిగాక యె
క్కాలమునెల్ల, భావమపకాగముగా, బురవాసులైన స
చ్చీరుగు చిల్లను రి నరసింహకృతుల్ బహువంతుటామే
దొలిపి వష్టిపూర్తికి వచ్చిడి, రాతని సత్ప్రసంపదగాక
గుంతుగనొక్కడం గొడుగుగూతులవల్లగునూడి గానరా
నింపధికంబుగాచి పితి? కిన్వేతమెంచి, నృసింహ కబ్బముల్
సంపుటముల్ గ నచ్చిడి యొసంగిరి కర్తకు వష్టిపూర్తిక
ర్తంపుసభాజనంబుగన; రాజమహేంద్రమహాజనకృతుల్
నలలలు నాటకాలు, వనంబునల బన్వమునకొవ్వతింతక
నివరసమల్ దొలక గవనంబున, నల్లులెకాక, భాసన
త్పి-వికృతిదృశ్యముల్ తెలుగుగానోనరించిన చిన్మమర్తిపం
శిబిబుధరత్న మొల్లరకు మాన్యడనకొ ఎనురాదాచేదధిక
స్థానముల బాపి మాపు, విధి బన్వసమందిడె జిల్లముర్తిల
శ్రీనిరసింహమూర్తి వికీ వ్యాది గీడును మేలె యొక్క
చో, నీనయనంపుమగ్నన పద్మకృ-నదృష్టు-ననై యనూన
లో, కానుభవంబుగల్గి యతడెద్దిత మేధావోగడగాంచెడుకొ
"కంగున మ్రోగుకంఠమున, గాంగర్పురిం బురుడింప సత్సభా
రంగములం బ్రసంగమువిరామముల్ కొనరింయ"నన్ ప్రశం
సం గనువాగ్యుయీ చిలకమర్తి నృసింహము, తోలుయర్వపే
ర్వంగడ పులికంబు, శతవర్ణములకొ మనతనదృఢాంగతిన్,
ఎల్లరు వష్టిపూర్తి నూ మెందులకై జరిగింబుకొందురో
యల్లభలంబు శ్రీహరికటాక్షమునకొ హితబంధుకోటి రం
భలగం జిల్లముర్తి నరసింహానకున్ ఘటియల్లుగావురం;
బల్లిరికంబుగా గవమే మాధవుప్రార్థన వృద్ధభూజమన్?
భాను విచిత్రభాను సితభానుల భానులలోన నేడియె
గాని స్వకృత్వమైన యువకారము నేయని కన్న బన్నుల
క్షృణరసింహమూర్తి కవికిం, గురురాజపథన్ నిజాకృతిం
గానగంజేసినట్టి హరిగావుర సాయము జేవయాత్రకన్!
కం|| జోగ్ధారకవిరుదుం

గాశీ నాథాస్వయన్ జగత్పితృతనా
కావాన్యము వష్టిపథా
ధీను సభవుల దాంధ్రపత్రికకున్ బ్రోదున్ ||
11-3-28. వడ్డది సుబ్బారాయుడు.

అమితమైన సువాసన
విడువక ఈటాయిలెల్ల సబ్బును తాడు
టచే మీచర్మమునందుగల వెల్ వెల్ వం
టి మృదుత్వము అట్లనేయుండును.
Made by GOODWIN'S, Manchester
Agents: P. HOLT & Co., Ltd.
P. O. BOX 237 3433
MADRAS.

మదరాసు మార్కెట్ రిపోర్టు

(14-3-28)

Table with market prices for various goods like rice, oil, and other commodities. Columns include item names, quantities, and prices in rupees and paise.

వాజికరణ వటి

రతి మన్యులవలె దాంపత్య సౌఖ్య విచ్ఛన్ను. భాకు
వృద్ధికి ప్రఖ్యాతిజెందినది. ఒక మోతాదునకే గురూ విచ్ఛన్ను.
అనేకులు పరిక్షించిరి. ఎంత పరిచయ వీర్యవృద్ధి నను గట్టిపర్చి.
స్వప్నమందును, మూత్రముతోను విచ్ఛన్ను తుక్రనవ్వమును మా
న్వము. ముసలితనము, నపుంసకత్వము బాపి నూరిన యౌవ
నము, చక్కని సంసార సౌఖ్యము మోతానసౌఖ్యము ఇచ్చును.
రెండు సీసాలమందు శతమృదులైన నను యౌవనముగ జేయును.
యౌవనముకు స్త్రీలొలతచే గలుగు వీరసము, కాళ్ళు లాగుట
బోనడది విక్రీలి భాకువున్నవిచ్చును. 40 మాత్రలు సీసా
రు 2-0-0, పోస్టేజీవేరు. 3949.
ఆయుర్వేదరత్న డాక్టరు ఆచార్యులు,
ఆయుర్వేద రసాయనశాల నెం1 ఏలూరు, పశ్చిమగోదావరిజిల్లా

ఈ ప్రకటనయొక్క కాపీ తూర్పు గోదావరి జిల్లా జాయంటు స్టాకు కంపెనీల అసిస్టెంట్ రిజిస్ట్రారు వారియొద్ద 1913 నవంబరు VII వ ఆక్టు 92 (2) వ సెక్షను ప్రకారము దాఖలు చేయబడినది.

ది ఈ స్టు ఇండియా మాచ్ కంపెనీ, లిమిటెడ్.

[1913 వ నవంబరు (VII వ) ఇండియాను కంపెనీల ఆక్టు ప్రకారము కూర్చబడినది.]

పూర్తిగా నమకూర్చుటకు అధికారము గల మూలధనము రు 8,00,000 లు.

వాటాకు రు 10 ల చొప్పున 80,000 సాధారణపు వాటాలుగా భాగింపబడినది.

ప్రస్తుతము వాటాదార్లవలన రాబట్టుకొను మూలధనము రు 6,00,000 లు.

నడరు (రు 6,00,000) మూలధనమునకు వాటాదార్లు చేర్చుకొనబడుదురు. వాటాదార్లు దిగువవిధమున తమ వాటాలసామ్మెట్ చెల్లించవలెను.

వాటా 1 టికి రు 5 లు మొదటి దరఖాస్తుతో, రు 3 లు వాటాదార్లుగా చేర్చుకొనబడిన తరువాత, రు 2 లు మిగిలెండు నెలలకు.

డైరెక్టర్లు.

1. మ-రా-రా-శ్రీ, రాజా పి. విశ్వసుందరరావు బహద్దరువారు, వేగయమ్మపేట యెన్టీటు జమీందారు, వేగయమ్మపేట, తూర్పుగోదావరి జిల్లా.
2. ,, చేశోధారక కే. నాగేశ్వరరావు పంతులుగారు, ఆంధ్రప్రదేశ్ కాధిపతి, ప్రొఫెసరులు, చెన్నపట్టణము.
3. ,, బాకురుపండా వెంకటరమణమూర్తిగారు, ప్రొఫెసరులు, చెన్నపట్టణమునందలి మెసర్స్ లూయీడ్రెయిఫసు కంపెనీ డివిజన్ విశాఖపట్టణము.
4. ,, నేతి వెంకటసోమయాజులు గారు, అగ్రహారముదారు, వెనుకటి గవర్నరు మెంటు స్టేషన్, పబ్లిక్ ప్రాసిక్యూటరు, తాలూకాబోర్డు వెనుకటి ప్రెసిడెంటు, రాజమహేంద్రవరము.
5. ,, డబ్ల్యు. ఏ. రావు ఎన్ఫైర్స్ (ఉద్యోగరీత్యా), కలకత్తానుండి మెసర్స్ మిట్టూ బూస్క్ ట్రైసావారి లిమిటెడ్ కంపెనీలో వెనుకటి అసిస్టెంట్, "పార్కు హౌసు", రాజమహేంద్రవరము.

మేనేజింగు ఏజెంట్లు

డబ్ల్యు. ఏ. రావు, పార్కు హౌసు, రాజమహేంద్రవరము.

ఆడిటరు

వి. ఎస్. ఎస్. ఆర్. శర్మ, జి. డి. ఏ., రాజమహేంద్రవరము.

బ్యాంకరులు.

ఇంజీరియరు బ్యాంకు ఆఫ్ ఇండియా, రాజమహేంద్రవరము.

వక్రీళ్లు.

మెసర్స్ పార్కు బ్యాంక్ అండ్ కంపెనీ, పి. ఎస్. నేడు రోడ్డు, చెన్నపట్టణము.

అగ్రపుడకల పరిశ్రమలో నిపుణత గల నలహాదారు

ఏ. పి. ఘోసు ఎన్ఫైర్స్, ఎమ్. ఎస్. సి. ఐ. (లండను) కలకత్తా.

రిజిస్టరుడు ఆఫీసు

"పార్కు హౌసు" గ్రాండు ట్రంకు రోడ్డు, రాజమహేంద్రవరము.

టెలిగ్రాఫులకొరకు చిరునామా:— "లూసీఫరు", రాజమహేంద్రవరము.

వలయువారికి ఈ కంపెనీ తాలుకు ప్రాన్సెక్టుసును

(Prospectus) దరఖాస్తు ఫారమును

(Application Form) మా రిజిస్టరుడు

ఆఫీసునుండి పంపబడును

బలహీనులపాలితి కల్పవృక్షము మేహము, నిక్కాక,
నిస్త్రువు, కుక్కనష్టము, అతిమూత్రము మొదలగువాటిని వారించి
మంచి బలమును, వీర్యవృద్ధిని, సంస్కారశక్తిని, సంతానమును
గలిగించును. 2 డబ్బిలు చాలును. 10 తులములు డబ్బిలు 1-4-0
పాలనుగంధితవ్యాము రక్తసంధికి శ్రేష్ఠమయినది.
పహమేహము, మేహరోడలు, మచ్చలు, యిత్రాచర్మరోగములు
కీళ్లవొప్పలు, మొదలగువాటిని వారించును. 4 డబ్బిలుచాలును.
20 రు. డబ్బిలు. 1-4-0 వి. పి ఖర్చులు పేరు. 3851
సి.సి.సి అంసుకో, ఆయుర్వేదప్రమాణం, పెరిడేసి-నెలూరుజిల్లా

శ్రీ గాయత్రీ అన్నసత్రము

శ్రీ కాశీత్రేత్రమునందు వేదవేదాంగముల నభ్యసించుటకు మారదేశమునుండివచ్చిన విద్యార్థులు ఒకటిపూట మధుకరి మొదలగు పదుపాదులతో భుజించుచు ఆత్మ ఆహారాపతి లేక నిబ్బందికగుటకలగావి 1927 సంవత్సరం డిశంబరు కాలానం భిమునుండి శ్రీకాశీ శ్రీ విందుమాధుపాదులగు శ్రీ పం

- సెం. విలాపము నివాసము
1 పాటిబండ్ల వెంకటరమణయ్యగారు బెజవాడ
2 గోపందరాజు వెంకట శ్రీనివాస రావుగారు గుంటూరు
3 కాశీనాథుని నాగేశ్వరి రావుగారు మద్రాసు
4 ఎల్లారి సూర్యప్రకాశ రావుగారు నరసపల్లెం
5 శ్రీధర రామలింగయ్యగారు కృష్ణా
6 సింగరాజు వెంకటసుబ్బ రావుగారు నల్లూరు
7 పుచ్చలపల్లి వెంకటసుబ్బ రెడ్డిగారు కావలి
8 బ్రహ్మాండం వెంకటలక్ష్మీనారాయణ రావుగారు బాపట్ల
9 మోరేశ్వర నారాయణ కీర్తికరుగారు బొంబాయి
10 కాటిరెడ్డి, కొండా రెడ్డిగారు జమ్మలపాలెం

Table with 3 columns: S.No., విద్యార్థుల సంఖ్య, పంపిన మొత్తం. It lists 10 students and the amount sent for their education.

1917 డిశంబరునుండి 1928 ఫిబ్రవరి ఆఖరుకు పంపిన మొత్తం. 440 0 0

మరియు లింగాలనుండి నడింపల్లి వెంకటపతిగారి వారికి కిన్ని, లేలవూరునుండి గుడిపాటి వెంకటసుబ్బయ్యగారి వారికి మూడూరులో నలుగురికిన్ని-వేలనుండి చి. క. బా. శిష్ట నెట్టిగారు వారికిన్ని, బెజవాడనుండి గోపురం వెంకటేశ్వరం శేషిగారు వారికిన్ని అన్నదానమును శేతుమని నాగ్గానమును శేషిపున్నారు. వా రాష్ట్రమును సంపాదించిన జను ట్టి ముందులేఖలో గమనకరమగు. ఎటుల నివృత్తి కిరవది అయిదు మందికే అన్నవసతి యేర్పడినను. ఇంకను పెక్కుమంది విద్యార్థులు గాని భోజనవసతి లేక గోల్పండి పడుచుండుటవలన వైదిక మతవిద్యాభిమానులగు పద్మహర్షుల సేవకు వేదశాస్త్రముల నుద్దరించుటకు పుత్రో నీ వీర విద్యార్థులకు తప్పక అన్నదానమును శేషి పోషించురను దృఢ విశ్వాసముతో యీ మార్చి నెలారంభము నుండి ముప్పదిమంది విద్యార్థులకు భోజనవసతి చేర్చవలసివడినది. కాబట్టి పద్మహర్షివిద్యాభిమానులందరు తమతమ మనసోత్సాహముగ నెంతమంది విద్యార్థుల కన్నదానమును చేయ సంకల్పించినది తెలుపుచో ఆ ద్రవ్యమును వెంటనే యాక్రింది చిరునామాకు పంపవలెను. ఈ 80 మంది విద్యార్థులలో 8 మంది వేదములను, ఒకరు వేదభాష్యమును, 10 మంది వ్యాకరణమును, ఒకరు తర్కమును నలుగురు ఆయుర్వేదమును, 4 మంది నాట్యమును, యిద్దరు జ్యోతిషమును చదువుచున్నారు. వీరిలో గొడుగుయిద్దరైతే కర్ణాటకలు ఆరుగురు, గుజరాతులు యెనిమిదిగురు, మహారాష్ట్రులు పదిమంది, ఆంధ్రులు ఒకరు, ద్రావిడులు ముగ్గురుగలరు. వీరికి రాత్రిపూట అన్నము-రొట్టె-పప్పుపులుసు-పచ్చడి నెయ్యి చక్కెర-మజ్జిగతో భోజనము పెట్టుచున్నందున విద్యార్థికి నెలకు అయిదురూపాయలకు తక్కువ ఖర్చు కావడములేదు. ఇంతటి కవనకమగుటచేత విద్యార్థులును తృప్తిపెందుచున్నారు.

శ్రీమోక్షిలాషి
విమాన్వి 1928 సం॥ శ్రీ బ్రహ్మానంద సరస్వతీస్వామి,
శ్రీ పంచగంగేశ్వరముకం - శ్రీ బిందు మాధవపుట్టం.
శ్రీ కాశీ.

Allenburys Foods advertisement featuring an illustration of a family and text in Telugu describing the products and their benefits. Includes the company name 'Allen & Hanburys Ltd., London'.

Advertisement for 'రాయలుటానిక్' (Rajulu Tonic) with detailed text in Telugu describing its health benefits and pricing. Includes 'Per Bottle Rs. 1-4-0' and '1 Tin of 40 Pills as 6%'.

Advertisement for 'తరుణము' (Tarunamu) and 'మించిన దొరకడు' (Munchina Dorakadu) with text in Telugu. Includes the name 'కనకన్ ప్రొడక్టు కంపెనీ' and 'సామర్లకోట M. S. M.'.

చెన్నపురి బజారు ధరలు

1928 సం॥ మార్చి నెల 14-వ తేది బుధవారము

Large table listing market prices for various goods in Chennai. Columns include item names (e.g., rice, oil, pulses), quantities, and prices in rupees and paise.

ది నాగపూర్ పైనిరు ఇన్సురెన్సు కంపెనీ లిమిటెడ్.

ప్రధాన కార్యాలయము—నాగపూర్ సి. టి. (సెంట్రల్ ప్రావిన్సు)

మేనేజింగు డైరెక్టరు:—రాధేశియాం వాహి.

ఈ కంపెనీ ప్రత్యేక సదుపాయములు.

1. ది "నాగపూర్ పైనిరు" అప్పటినుండి వీరికి భీమాకంపెనీ.
  2. దీని నిర్వాహకత్వము మిక్కిలి కనికరమైనది, నిబద్ధముగా ప్రవేశింపగూడినది.
  3. "పైనిరులో" స్వల్ప ప్రీమియమును పెట్టుబడిగా యోగముటచే ఇతర వాటి కన్నా టికంపెనీ మిగులుంబ మనకు గొప్ప రక్షణముగా నుండును.
  4. దీని పాలసీలు (భీమాపత్రములు) రద్దుకాకుండుట ప్రపంచమున అంతటను సుప్రసిద్ధము.
  5. వాక్కులు తక్షణమే పరిష్కారము చేయబడుచున్నది.
  6. తొందరను కలిగించునట్టి నిబంధనలేమియు లేదు. అయితే సంపూర్ణమైన పూచీకలది.
  7. గడువుపొయిన భీమాపత్రములు ఖరీదైన పద్ధతులపైన మరల అమ్మకానికి తేబడును.
  8. కాక్రెట్ మైన ప్రతిబంధమేమియు లేకపోవుటయే గొప్ప సదుపాయము.
- పూచీగా లాభములు, వారివారి యిష్టముమేరకు 4 రకముల లాభములుగల స్క్రీము గలిగినట్టి "ఎట్టి లోపము లేని కుటుంబ ప్రాదివక్ పాలిసి" క్రింద భీమా చేయించుకొనడు.
- కట్టపడి పనిచేయుటకు ఫీఫ్ ఏజంట్లు ప్రతి జిల్లాయందును కావలెను.
- పూర్తి వివరములకు దయచేసి ఈడిగుని విలాసమునకు వ్రాయవలెను.

4421

నుజీవా అందుకో, బ్రాచి మేనేజరులు,

మద్రాసు రాజధానికి, నైజాము జి.మేనియనులకు, కమలాపురం పోస్టు, కడపజిల్లా.

కొ ను ట యం ము కడుజాగ్రత వహింపుడు

జారునకు వెళ్ళి మంచిచెడ్డ ఆలోచన లేకనే ఏదో ఒకలోహిని కొనెడువారు కొంతమంది గలరు.

మంచిదే. కాని అలా పూరికే రకముయొక్క నాణ్యతను గుర్తించక, అదృష్టమునకే వదలినవారు దానిఫలమును సరిగా పొందజాలరు. అది కడుజాగ్రత వహించదగిన సంగతి. మీ దేహమును రక్షించవలెనది. కాబట్టి దానిని గురించి మీరు ముఖ్యముగా విచారించదగినది.

మీరు మీ శరీరమును సరిగా కాపాడుకొనుటకు లాలింలీ లోహిని కొనుదలుచుచుండు. దానినే మీరు ముఖ్యముగా కొనుటకు కారణము లనేకములు కలవు.

నూటికి 100 వంతులు మంచి పూలు కలిగియుండును.

LALIMLI

PURE WOOL

ధ ర లు

సెం	3 లోహిలు (తెలుపు, రంగుగలది)	పొడవు		వెడల్పు		ధర	
		గజములు	అంగు.	గ.	అంగు.	రూ.	ప.
28	"	2	15	1	6	6	10
26	"	2	12	1	5	5	4
24	"	2	15	1	6	7	0
22	"	2	15	1	6	7	8
20	"	3	0	1	6	12	0

Lalimli Agency:—

Messrs KAPUR CHAND & Co.

Chickpet, BANGLORE City.

The Cawnpore

(BRANCH OF THE BRITISH

P. O. No. 5,

Woollen Mills Co.

INDIA CORPORATION LTD.,

CAWNPORE.

2986

లాలింలీ

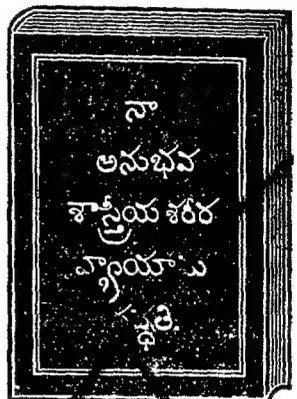
ఆంధ్రము

8298

ఆంధ్రము.

అందరినీ నుచితముగా బంపబడును

ఈ గ్రంథమునందు శరీరవ్యాధులు విషయములు పూర్తిగా నర్థింపబడినవి. ఇందునామొక్కయు, నాశివ్యుల యొక్కయు, పెక్కువధతులను నూచించుచుండుటయు లగుడ కలవు. దీనిని సమగ్రముగ పఠించితినని నావ్యాధులపదతి మిత్రులగుగ శోధపడ గల

ఈ ప్రతిభారతీయనకును దీని జాతీయ మాత్రమున శాశ్వత శాస్త్రమును శరీర వ్యాధులపదతి కలిగి తీరదు. తపాళా ఖర్చుకు మాత్రము రూ. 2-0 రెండవాయిల పంపితిరని యీ గ్రంథము నెంటునే పంపబడును. దీని మీదిన యాత్రయందు నీ స్పృహయగు మార్పుకలిగి తిరును. ఈపయము పోగొట్టుకొనకుడి. ఈవిషయము మీచిత్తమునందుండగనే లేఖన వ్రాయు. ఈ దీనిని అయ్యారాశోగ్య బలముల వనభవించురు గాక.

ప్రొఫెసర్ యం. వి. కృష్ణారావు అధ్యక్ష భారతీయ శరీర వ్యాధులపదతి పోస్టు బవనకాసురి, నెలనూరు. (నీటి)

ఆరోగ్యవంతుడవు

ధనవంతుడవు కాగోరెనవా?

ఆలాగయిన - కామశాస్త్రమును

చదువుము

ఈచిత్రముగా పొందుబట్టులేకనే పంపబడును.

అంతకన్నగ్రహ ఫార్ములా

26, బ్రాడ్వే మదరాసు.

నరపటుత్వమును పూచీ!

అన్నిరోగములు, పక్షవాతం, పిచ్చి, మార్పు

నపుంసకం, మిషిన్ముఖ

ఏజీ, ఏయన్ బానిక్లు రూ 5.

డాక్టరు యాల్ఫ్రెడురం అగ స్వేచ్ఛారావు,

4446-2

బాపట్ల. (గుంటూరు.)

నర స మైన ధ ర లు

దయచేసి నేడే తెచ్చుకొను

బహువరసమైన వెలుకే పేటిన నీటి అద్దములు స్వాభావికమైన కన్నులపై గాంచుటలైన ట్రమర్లు యివ్వగలము బహుకాలమునుంచి జగత్తునందీ గాంచుచున్న భారెన్నులందు ఈ యో, డబ్బూ. ఇ. స్క్విట్ అందు కో లో పనిచేసి అనభవమును పొందియుండిరి. ఒకసారి అద్దరు యిచ్చిన మీకే తెలియగలదు

యమ్. ఏ. చార్లీ అందు కో.

4311

9, బ్రాడ్వే, మద్రాసు.